

SPRAWOZDANIE ROCZNE
ANNUAL REPORT

2014

INSPEKCJA JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH
AGRICULTURAL AND FOOD QUALITY INSPECTION

IJHARS

Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r.

o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

Jakość handlowa to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania.

SPRAWOZDANIE ROCZNE
ANNUAL REPORT

2014

INSPEKCJA JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH
AGRICULTURAL AND FOOD QUALITY INSPECTION

© Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

OPRACOWANIE
Biuro Kontroli Wewnętrznej

TŁUMACZENIE
Biuro Współpracy Międzynarodowej

REDAKCJA
Izabela Zdrojewska

IJHARS

Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa
www.ijhars.gov.pl
sekretariat@ijhars.gov.pl

Warszawa 2015

REALIZACJA
Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzcyk
www.grzeg.com.pl

SPIS TREŚCI/ Contents

WSTĘP/ Introduction

I. DZIAŁALNOŚĆ IJHARS W 2014 r./ AFQI's activity in 2014

1. Najważniejsze informacje o IJHARS/ Main information about AFQI.	16
2. Zadania IJHARS/ AFQI's tasks	17
3. Podstawowe dane liczbowe/ Key figures	21
4. Najważniejsze ustalenia z realizacji zadań/ Main findings from tasks' performance	23
4.1. Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji/ Commercial quality control of agricultural and food products and means of production	
4.1.1. Urzędowa kontrola na rynku krajowym/ Official control on the domestic market	
• Zasady i tryb kontroli/ Rules and procedure of control	
• Tematy czynności kontrolnych określone w Rocznym ramowym planie kontroli/ Fields of inspection activities identified in Annual Framework Control Plan	
• Wyniki planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Results of planned commercial quality inspections of agricultural and food products	
• Tematyka i wyniki doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez Głównego Inspektora JHARS/ Scope and results of ad hoc inspections commissioned by the Chief Inspector of Agricultural and Food Quality	
• Tematyka i wyniki doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez wojewódzkich inspektorów JHARS/ Scope and results of ad hoc inspections commissioned by Voivodeship Inspectors of Agricultural and Food Quality	
4.1.2. Urzędowa kontrola w obrocie z zagranicą/ Official control at import and export stage	
• Zasady i tryb kontroli/ Rules and procedure of control	
• Wyniki kontroli w obrocie z zagranicą/ Results of inspections at import and export stage	
• 4.2. Zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej/ Tasks performed in the framework of the Common Agricultural Policy	
4.2.1. Kontrola i certyfikacja w rolnictwie ekologicznym/ Control and certification in organic farming	
• System kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym/ Control and certification system in organic farming	
• Wyniki audytów przeprowadzonych w jednostkach certyfikujących/ Results of audits carried out in authorised certifying bodies	
• Monitoring stron internetowych jednostek certyfikujących/ Monitoring of authorised certifying bodies' websites	
• Wyniki kontroli sprawdzających w gospodarstwach rolnych/ Results of follow up checks in agricultural holdings	
• Wyniki kontroli sprawdzających w przetwórnictwie ekologicznym i u ich podwykonawców, u importerów produktów ekologicznych oraz u producentów ekologicznych prowadzących zbiór ze stanu naturalnego/ Results of follow up checks carried out in organic processing operators and their subcontractors, importers of organic products and operators harvesting wild plant products for commercial purposes	

- Wyniki kontroli znakowania produktów/ Results of labeling checks
  - Udostępnianie informacji o producentach w rolnictwie ekologicznym/ Sharing information on organic farming producers
  - Upoważnianie importerów do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z państw trzecich/ Authorising import of organic farming products from third countries
  - Zezwolenia na odstępstwa od zasad produkcji metodami ekologicznymi/ Granting of exceptions from the organic production rules
  - Organizacja egzaminów na inspektora rolnictwa ekologicznego/ Exams for organic farming inspectors
  - Decyzje administracyjne wydawane na wniosek Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa/ Administrative decisions issued at the request of the President of the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture
- 4.2.2. Kontrola produktów regionalnych i tradycyjnych/ Control of regional and traditional products
- Zasady kontroli i certyfikacji produktów regionalnych i tradycyjnych/ Rules for control and certification of regional and traditional products
  - Nadzór nad jednostkami certyfikującymi/ Supervision of authorised certifying bodies
  - Kontrole zgodności procesu produkcji produktów regionalnych i tradycyjnych ze specyfikacją/ Verification of compliance with specifications of the production processes of regional and traditional products
  - Kontrole urzędowe produktów regionalnych i tradycyjnych/ Official controls of regional and traditional products
  - Zmiany w trybie kontrolnym produktów posiadających zarejestrowane nazwy jako ChNP, ChOG, GTS/ Changes in control procedures for products with names registered as PDO, PGI and TSG
- 4.2.3. Kontrola ex-post/ Ex-post control
- 4.2.4. Zadania delegowane i zadania powierzone przez Agencję Rynku Rolnego/ Delegated tasks and tasks entrusted by the Agricultural Market Agency
- 4.2.5. Potwierdzanie pochodzenia mięsa wołowego z dorosłego bydła płci męskiej/ Confirmation of origin of bovine meat from adult male cattle
- 4.2.6. Kontrola wprowadzania do obrotu mięsa z bydła w wieku do 12 miesięcy/ Control of marketing of bovine meat from cattle aged less than twelve months
- 4.2.7. Kontrola raportowania danych rynkowych z rynku wołowiny/ Control of prices reporting on the beef market
- 4.2.8. Wydawanie opinii w zakresie nadania znaku Poznaj Dobrą Żywność (PDŻ)/ Issuing opinions on products to be awarded with the Try Fine Food logo (TFF)
- 4.3. Zadania w ramach nadzoru sprawowanego przez IJHARS/ Tasks within AFQI's supervision
- 4.3.1. Nadzór nad rynkiem wina/ Supervision of wine market
- Certyfikacja wina z określonego rocznika i wina z określonej odmiany winorośli/ Certification procedure for particular vintage year and wines from specific grape varieties
- 4.3.2. Nadzór nad rynkiem chmielu/ Supervision of hops and hop products market
- 4.3.3. Nadzór nad rynkiem mięsa – klasyfikacja tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP/ Supervision of meat market - Classification of carcasses in the EUROP system
- Klasyfikacja tusz wołowych/ Classification of bovine carcasses
  - Klasyfikacja tusz wieprzowych/ Classification of porcine carcasses
- 4.3.4. Nadzór nad rynkiem mięsa drobiowego/ Supervision of poultry meat market
- 4.3.5. Warunki produkcji gęsi owsianych/ Young Polish Oats-Fed Geese - Production conditions
- 4.3.6. Nadzór nad rynkiem nawozów/ Supervision of fertilisers market

- 4.4. Zadania kontrolne związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy/ Control tasks related to entrepreneur's business activity
- 4.4.1. Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Evaluation of commercial quality of agricultural and food products
- 4.4.2. Zwalnianie z obowiązku znakowania jaj kierowanych bezpośrednio do zakładów przemysłu spożywczego/ Exemption from the marking obligations for eggs intended for processing
- 4.4.3. Nadawanie uprawnień rzeczoznawcom/ Licencing quality assessors

5. Współpraca z innymi instytucjami/ Cooperation with other authorities and organisations 55

- 5.1. Współpraca z instytucjami międzynarodowymi/ Cooperation with international organisations
- Współpraca z Komisją Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO/ Cooperation with the FAO/WHO Codex Alimentarius Commission (CAC)
  - Istotne wydarzenia na forum KKŻ/ Significant events at the CAC forum
  - Współpraca z Europejską Komisją Gospodarczą ONZ/ Cooperation with the United Nations Economic Commission for Europe (UN/ECE)
  - Najważniejsze wydarzenia na forum EKG/ONZ/ Significant events at the UN/ECE forum
  - Współpraca z organami Unii Europejskiej/ Cooperation with the European Union bodies
  - Współpraca w ramach systemu OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw/ Cooperation with the OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) within the Scheme for the Application of International Standards for Fruit and Vegetables
  - Współpraca z Komisją Europejską w ramach Punktu Kontaktowego ds. oszustw związanych z żywnością/ Cooperation with the European Commission in the field of food fraud
- 5.2. Współpraca z instytucjami krajowymi/ Cooperation with Polish authorities and institutions
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi/ The Ministry of Agriculture and Rural Development
  - Ministerstwo Finansów/ The Ministry of Finance
  - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Inspekcja Handlowa/ The Office of Competition and Consumer Protection
  - Agencja Rynku Rolnego/ The Agricultural Market Agency
  - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa/ The Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture
  - Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza/ The National Agrochemical Station
  - Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego/ The Institute of Agricultural and Food Biotechnology
  - Polski Komitet Normalizacyjny/ The Polish Committee for Standardization
  - Polskie Centrum Akredytacji/ The Polish Centre for Accreditation
  - Inspekcja Weterynaryjna/ The Veterinary Inspection
  - Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska/ The State Plant Health and Seed Inspection, The State Sanitary Inspection, The State Inspectorate for Environmental Protection
  - Okręgowe Inspektoraty Rybołówstwa Morskiego/ The District Sea Fisheries Inspectorates
  - Rada ds. Racjonalnego Wykorzystania Żywności przy Federacji Polskich Banków Żywności/ The Council for Rational Use of Food at Polish Federation of Food Banks
  - Inne instytucje/ Other institutions

II. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 r. / Organisation and functioning of AFQI in 2014

1. Organizacja IJHARS/ AFQI's organisation	64
1.1. Struktura organizacyjna/ The organisational structure	
1.2. Baza laboratoryjna/ Laboratories	
1.3. Kontrola graniczna/ Border control	
2. Budżet IJHARS/ AFQI's budget	68
3. Pracownicy IJHARS/ AFQI's employees	70
3.1. Zatrudnienie/ Employment in AFQI	
3.2. Rozwój zawodowy pracowników/ Professional development	
4. Zarządzanie jakością/ Quality management system	72
5. Nadzór Głównego Inspektora JHARS nad realizacją zadań/ The Chief Inspector supervision of tasks performance	73
5.1. Rozpatrywanie odwołań od decyzji administracyjnych wydanych przez organ I instancji/ Consideration of the appeals against administrative decisions issued by the authority of the first instance	
5.2. Rozpatrywanie skarg/ Complaints handling	
5.3. Kontrola wewnętrzna/ Internal control	
5.4. Audyty wewnętrzny/ Internal audit	
6. Działalność informacyjna/ Information and communication	78
6.1. Strona internetowa IJHARS/ AFQI's website	
6.2. Współpraca z mediami/ Cooperation with the media	
6.3. Biuletyn „Wiedza i Jakość”/ 'The Knowledge and Quality' bulletin	
7. Pozostała działalność IJHARS/ Other AFQI's activities	80

III. KIERUNKI DZIAŁANIA IJHARS W 2015 r./ Course of actions for 2015

- Realizacja zadań kontrolnych wskazanych w Rocznym ramowym planie kontroli/ Implementation of control activities indicated in the Annual Framework Control Plan
- Aktualizacja i rozszerzenie zakresu akredytacji w laboratoriach GIJHARS/ Updating and expanding scope of accreditation for AFQI laboratories
- Wzmocnienie systemu kontroli jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym/ Strengthening control system of certification bodies in organic farming
- Wzmocnienie ochrony produktów ChNP, ChOG, GTS/ Strengthening protection of products with names registered as PDO, PGI and TSG
- Usprawnienie realizacji programu kontroli ex-post/ Improving the implementation of ex-post controls program
- Kontynuacja aktywności na forum międzynarodowym/ Continuation of activities on the international forum

IV. DANE STATYSTYCZNE O WYNIKACH KONTROLI/ Statistics on control results

- Kontrole planowe (Załącznik 1)/ Planned inspections (Appendix 1)
- Kontrole doraźne zlecone przez Głównego Inspektora JHARS (Załącznik 2)/ Ad hoc inspections commissioned by the Chief Inspector of Agricultural and Food Quality (Appendix 2)

Szanowni Państwo, Dear Sirs,

Mam przyjemność przekazać Państwu *Sprawozdanie* z realizacji zadań ustawowych, wykonanych przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w 2014 r.

Realizując zadania ustawowe IJHARS prowadzi urzędowe kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz środków produkcji, zarówno na terenie kraju jak i w obrocie z zagranicą. W ramach czynności urzędowych IJHARS wykonuje również zadania określone w innych przepisach, w tym wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej.

Celem urzędowej kontroli żywności prowadzonej przez IJHARS jest zapobieganie wprowadzaniu do obrotu produktów niespełniających wymagań w zakresie jakości handlowej, przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji oraz umożliwienie konsumentom dokonywania wyboru dobrego jakościowo i prawidłowo oznakowanego produktu. Urzędowe kontrole żywności wpływają również na pozytywne stymulowanie procesów rozwoju przetwórstwa, dystrybucji eksportu oraz promowanie żywności wysokiej jakości.

W 2014 roku przeprowadzono ogółem ponad 99 tys. urzędowych kontroli, w tym ponad 11 tys. na rynku krajowym. Kontrole planowe na rynku krajowym obejmowały przede wszystkim jakość handlową żywności będącej podstawą codziennej diety konsumentów (przetwory mleczne, mięsne, rybne, zbożowe, owocowo-warzywne,

It is my pleasure to give into your hands the report on statutory tasks performed by the Agricultural and Food Quality Inspection (AFQI) in 2014.

AFQI fulfills its statutory tasks by carrying out commercial quality control of agricultural and food products and means of production in country and at import and export stage. AFQI also performs other tasks specified in regulations, including those arising from the Common Agricultural Policy.

The aim of the official food control is preventing from placing products of improper quality on the market, preventing unfair competition and protection of consumers' interests by giving opportunity for consumers to choose properly labeled product of good quality. Official food control also positively contributes to development of food processing and export as well as to promotion of high-quality food.

In 2014 more than 99.000 inspections were carried out, therein more than 11.000 on domestic market. Planned inspections on domestic market concerned commercial quality of commonly consumed products (dairy products, meat, fish, cereals, processed fruit and vegetables, ready-to-cook food, honey, eggs, and fresh fruits and

wyroby garmażeryjne, miód, jaja oraz świeże owoce i warzywa). Kontrolowano też produkty posiadające szczególne lub specyficzne cechy jakościowe, tj. wyroby regionalne, tradycyjne, produkowane metodami ekologicznymi a także wyróżnione znakiem *Poznaj Dobrą Żywność*.

Wynikiem działań doraźnych IJHARS w 2014 r. były kontrole świeżych owoców i warzyw przeprowadzanych w ramach mechanizmu tymczasowego, nadzwyczajnego wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw. Na podstawie decyzji Komisji Europejskiej IJHARS przeprowadzała również czynności kontrole na podstawie II *Skoordynowanego planu kontroli*. Celem ww. planu było ustalenie skali występowania oszukańczych praktyk przy wprowadzaniu do obrotu wyrobów produkowanych z wołowiny.

Wysoka jakość i skuteczność kontroli to wynik potencjału bazy laboratoryjnej. Laboratoria GIJHARS sukcesywnie poszerzają możliwości analityczne oraz zakres metodyk objętych akredytacją, które są niezbędne do realizacji ustawowych zadań. Stały rozwój bazy laboratoryjnej zmierza w kierunku wdrażania nowych metodyk badań istotnych z powodu konieczności objęcia badaniami laboratoryjnymi obszarów ważnych dla oceny jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, a w szczególności wykrywania zafałszowań w artykułach rolno-spożywczych.

Na szczególną uwagę zasługuje nowelizacja ustawy *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, która* miała na celu dostosowanie przepisów do prawa Unii Europejskiej oraz doprecyzowanie przepisów już istniejących. Zmiany dotyczyły głównie klasyfikacji tusz wołowych, pakowania i znakowania jaj oraz wymagań znakowania żywności uregulowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r., które z dniem 13 grudnia 2014 r. weszło w życie.

Ważną dla IJHARS oceną odnoszącą się do realizacji zadań ustawowych był pozytywny wynik audytu re-certyfikującego, który został przeprowadzony przez firmę certyfikującą BSI Group Polska Sp. z o.o. Wyniki audytu potwierdziły wysokie kompetencje IJHARS do przeprowadzania czynności kontrolnych na rynku artykułów rolno-spożywczych.

vegetables). AFQI also inspected products having special or unique quality features i.e. regional and traditional products, organically grown or awarded with the Try Fine Food logo.

The effect of ad hoc interventions in 2014, were inspections of fresh fruit and vegetables carried out in the frame of the interim mechanism - the extraordinary support for producers of certain fruit and vegetables.

Additionally, according to the decision of the European Commission, AFQI carried out inspections on the basis of the second Coordinated Control Plan. The aim of the plan was to establish prevalence rate of fraudulent practices in marketing of beef products.

High quality and effectiveness of the control is a result of laboratory base potential. AFQI's laboratories gradually expand the range of analytical capabilities and methodologies covered by accreditation necessary to perform statutory tasks. The constant development of laboratories aims at implementation of new analytical methods critical for assessing the quality of food and in particular detection of frauds in the agri-food products.

The amendment of the national Act on Commercial Quality of Agricultural and Food Products aiming to align with the EU law and to clarify the existing regulations is particularly noteworthy. The changes concerning mainly the classification of bovine carcasses, eggs packaging and food labeling requirements are the result of the Regulation (EU) No 1169/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 (applied from 13 December 2014).

Positive outcome of the re-certification audit, conducted by the BSI Poland, was an important assessment of the performance of AFQI's statutory tasks. The audit confirmed its high competence for carrying out inspections on food market.

W 2014 roku Inspekcja kładła szczególny nacisk na prowadzenie rzetelnej polityki informacyjnej, kierowanej zarówno do konsumentów, jak i przedstawicieli branż, stowarzyszeń oraz producentów i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów na bazie wytycznych do rozporządzenia Komisji Europejskiej Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 opracował przewodnik w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, którego treść została udostępniona na stronie internetowej Inspekcji. Stworzenie przewodnika miało na celu zapewnienie jednolitego podejścia organów kontroli do poszczególnych aspektów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jak również jednolitego traktowania przedsiębiorców łańcucha żywnościowego.

Podsumowując rok 2014, nie można pominąć zaangażowania IJHARS we współpracę o charakterze międzynarodowym. W listopadzie odbyła się konferencja poświęcona roli Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO w zapewnieniu bezpieczeństwa i jakości żywności oraz uczciwych praktyk w międzynarodowym handlu żywnością. Spotkanie zostało objęte honorowym patronatem Pana Marka Sawickiego, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Konferencja była adresowana do instytucji, które dotychczas współpracowały z Punktem Kontaktowym Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dla Polski oraz wszystkich osób zainteresowanych pracami Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

Wspomnieć należy również, że Główny Inspektorat zorganizował 16-te Spotkanie Szefów Krajowych Służb Kontrolnych (*16th Meeting of Heads of National Inspection Services*), w ramach Systemu OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw, które odbyło się w dniach 20–23 maja 2014 r. w Warszawie. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele państw należących do Systemu OECD Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw, przedstawiciele państw będących obserwatorami Systemu oraz przedstawiciele organizacji międzynarodowych takich jak: OECD i EKG/ONZ.

In 2014, Inspection put particular emphasis on reliable information policy targeted both to consumers and industry (associations, producers and entrepreneurs of agri-food sector). The Agricultural and Food Quality Inspection in cooperation with the Ministry of Agriculture and Rural Development and the Office of Competition and Consumer Protection, based on guidelines to the Regulation (EU) No 1169/2011 of the European Parliament and of the Council, has developed a guide on providing information to consumers about food. The document was elaborated with the objective to provide a consistent approach of control bodies in particular aspects of the commercial quality of agri-food products, as well as uniform treatment of the entrepreneurs in the food chain. Above guide is available on the Inspection website.

Last but not least, AFQI's involvement in international cooperation should be noted. In November, AFQI organised national conference on *the Role of the FAO/WHO Codex Alimentarius Commission in ensuring safety and quality of food as well as fair practices in international food trade*. The meeting was held under the honorable auspices of Mr Marek Sawicki, the Minister of Agriculture and Rural Development. The conference was addressed to all national institutions that have cooperated with the Codex Contact Point for Poland and all those who were interested in the work of the FAO/WHO Codex Alimentarius Commission.

It should also be mentioned that AFQI organised the 16th Meeting of Heads of National Inspection Services in the framework of the OECD Scheme for the Application of International Standards for Fruit and Vegetables, which took place in Warsaw on 20–23 May. The meeting was attended by representatives of the member countries of the OECD Scheme, observers and representatives of international organisations such as the OECD and the UN/ECE.

Przekazując *Sprawozdanie*, dziękuję wszystkim, którzy przyczyniają się do rozwoju i umacniania naszej Instytucji. Mam nadzieję, że niniejsza publikacja przybliży Czytelnikom obszary działalności i wyniki pracy Inspekcji.

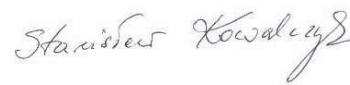
Stanisław Kowalczyk

Główny Inspektor Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

Submitting this report, I would like to thank all those who contribute to the development and strengthening our Institution. I hope that this publication will provide reliable information about Inspection's activities and results of its work.

Stanisław Kowalczyk

Chief Inspector of Agricultural
and Food Quality Inspection

I. DZIAŁALNOŚĆ IJHARS W 2014 ROKU

AFQI's activity in 2014

1. Najważniejsze informacje o IJHARS

Main information about AFQI

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) realizuje zadania określone w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz w innych ustawach i rozporządzeniach, zarówno krajowych jak i unijnych.

Celem działania IJHARS jest:

- ▶ ochrona konsumentów i producentów, przez zapewnienie dostępu do rzetelnych informacji na temat artykułów rolno-spożywczych,
- ▶ zapobieganie nieuczciwym praktykom rynkowym,
- ▶ ułatwienie wymiany handlowej – zarówno z państwami trzecimi jak i na obszarze jednolitego rynku wewnętrznego UE,
- ▶ gwarantowanie rzetelności transakcji handlowych,
- ▶ promowanie dobrej praktyki produkcyjnej.

Zakres działania IJHARS obejmuje:

- ▶ nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji na rynku krajowym,
- ▶ kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą,
- ▶ współudział w realizacji zadań wynikających ze Wspólnej Polityki Rolnej,
- ▶ działania kontrolne związane z działalnością gospodarczą prowadzoną przez przedsiębiorcę,
- ▶ koordynację współpracy Polski z organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się żywnością i jej obrotem.

Organami IJHARS są:

- ▶ Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, który kieruje działalnością IJHARS przy pomocy Głównego Inspektoratu JHARS,
- ▶ Wojewoda wykonujący zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektora JHARS jako kierownika wojewódzkiego inspektoratu JHARS.

W strukturze IJHARS funkcjonuje Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, 16 wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz 6 nowoczesnie wyposażonych laboratoriów GIJHARS.

Zatrudnienie w IJHARS – według stanu na 31 grudnia 2014 r. – wyniosło 647 osób, w tym: 427 pracowników uczestniczących bezpośrednio w realizacji czynności kontrolnych (tj. 66,0%).

Budżet IJHARS w 2014 r. wyniósł ogółem 48.041,4 tys. zł.

Gwarancją wiarygodności, bezstronności i rzetelności IJHARS jest działanie oparte na:

- ▶ rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzonych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt,
- ▶ rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności,
- ▶ normie PN EN ISO 9001:2009 *Systemy zarządzania jakością. Wymagania*, której wdrożenie pozwala na utrzymanie wysokiego poziomu jakości pracy na wszystkich etapach realizowanych zadań przez IJHARS.

2. Zadania IJHARS AFQI's tasks

1) Zadania w ramach nadzoru nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych oraz środkami produkcji na rynku krajowym:

- ▶ **kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz warunków składowania i transportu¹** polega na sprawdzeniu czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania jakości handlowej określone w przepisach oraz dodatkowe wymagania, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta, a także czy ich składowanie lub transport zapewnia zachowanie właściwej jakości handlowej,
- ▶ **nadzór nad rynkiem owoców i warzyw²** obejmuje kontrolę jakości handlowej świeżych owoców i warzyw na rynku wewnętrznym jak i importowanych lub eksportowanych do państw trzecich, na wszystkich etapach wprowadzania do obrotu, w zakresie ich zgodności z wymaganiami jakościowymi określonymi w przepisach Unii Europejskiej; IJHARS zobowiązana jest także do przekazywania Komisji Europejskiej informacji o wynikach kontroli w zakresie świeżych owoców i warzyw na wszystkich etapach obrotu,
- ▶ **nadzór nad rynkiem wina³** obejmuje kontrolę jako-

ści handlowej wyrobów winiarskich w obrocie międzynarodowym oraz nadzór nad produkcją i jakością handlową tych wyrobów na rynku krajowym, w tym: wydawanie opinii techniczno-technologicznych w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich niezbędnych do uzyskania przez przedsiębiorcę wpisu do rejestru MRIRW, sprawowanie nadzoru nad procesami enologicznymi (tj.: wzbogacaniem, odkwaszaniem i słodzeniem wina), przeprowadzanie kontroli wycofywania produktów ubocznych powstałych przy wyrobieniu wina uzyskanego z winogron pochodzących z upraw krajowych oraz certyfikację wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli,

- ▶ **kontrola jakości oliwy z oliwek⁴** obejmuje kontrolę jakości handlowej oliwy oraz przekazywanie Komisji Europejskiej, za pośrednictwem MRIRW, danych analitycznych dotyczących badań jakości handlowej oliwy z oliwek i informacji o liczbie i rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości i zastosowanych sankcjach,
- ▶ **nadzór nad jakością mięsa drobiowego⁵** obejmuje kontrolę jakości handlowej, w tym etykietowania mięsa drobiowego pod kątem stosowania środków zatrzymujących wodę oraz przekazywanie Komisji Europejskiej informacji o wynikach kontroli,
- ▶ **certyfikacja chmielu i produktów chmielowych⁶** obej-

ustanawiające niektóre szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) Nr 479/2008 w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, określeń tradycyjnych, etykietowania i prezentacji niektórych produktów sektora wina (Dz. Urz. WE L 193 z 24.07.2009, str. 60-149 z późn. zm.),

- 4 rozporządzenie wykonawcze komisji (UE) nr 1348/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2568/91 w sprawie właściwości oliwy z oliwek i oliwy z wytlaczyn oliwek oraz w sprawie odpowiednich metod analizy (Dz. U. L 338 z 17.12.2013, str. 31-67), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych...

- 5 ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., rozporządzenie Komisji WE nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. wprowadzające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego (Dz. Urz. WE L 157 z 17.06.2008 r. str. 46-87 z późn. zm.),

- 6 ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno (Dz. U. z 2011 r., Nr 145, poz. 868 z późn. zm.), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 1850/2006 r. z dnia 14 grudnia 2006 r. usta-

1 ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. 2014, poz. 669 z późn. zm.),

2 ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno (Dz. U. z 2011 r., Nr 145, poz. 868 z późn. zm.), rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2008 z dnia 7 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 157 z 15.6.2011, str. 1-163, z późn. zm.),

3 ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobieniu i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. z 2014 r. poz. 1104), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, rozporządzenie Komisji (UE) nr 436/2009 z dnia 26 maja 2009 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do rejestru winnic, obowiązkowych deklaracji i sporządzania informacji na potrzeby monitorowania rynku, dokumentów towarzyszących przewożeni produktów i rejestrów prowadzonych w sektorze wina (Dz. Urz. WE L 128 z 27.05.2009, str. 15-53 z późn. zm.), rozporządzenie Rady (WE) nr 606/2009 z dnia 10 lipca 2009 r. ustanawiające niektóre szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do kategorii produktów winiarskich, praktyk enologicznych i obowiązujących ograniczeń (Dz. Urz. WE L 193 z 24.07.2009, str. 1-55 z późn. zm.), rozporządzenie Rady (WE) nr 607/2009 z dnia 14 lipca 2009 r.

- muje kontrolę jednolitości odmianowej plantacji chmielu, znakowanie opakowań chmielu i produktów chmielowych, wydanie certyfikatu na chmiel lub produkt chmielowy, prowadzenie ewidencji umów kontraktacji, dostawy i sprzedaży chmielu oraz ilości wydanego chmielu; realizacja tego zadania zobowiązuje IJHARS do przekazywania Komisji Europejskiej okresowych informacji przede wszystkim w zakresie: ośrodków certyfikacji chmielu, powierzchni upraw chmielu, liczby plantatorów chmielu, ilości chmielu objętego umowami i dostarczonego, średnich cen chmielu i średnich kosztów przygotowania, składowania i sprzedaży, a także zawartości alfa-kwasów i stosowanej metody kontroli wilgotności względnej chmielu,
- ▶ **nadzór nad krajowym systemem klasyfikacji tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP⁷** obejmuje kontrolę prawidłowości klasyfikacji zwierząt rzeźnych przez rzeczoznawców, a także przekazywanie raportów do Komisji Europejskiej w zakresie liczby tusz uzyskanych z uboju bydła w poszczególnych klasach uformowania i otłuszczenia oraz kontroli klasyfikacji tusz wołowych,
  - ▶ **nadzór nad rynkiem nawozów⁸** obejmuje obrót nawozami, nawozami oznaczonymi znakiem NAWÓZ WE i środkami wspomagającymi uprawę roślin oraz kontrolę spełnienia przez te produkty wymagań jakościowych określonych w przepisach krajowych i UE.

2) Zadania w ramach kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą

- ▶ **kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)⁹** polega na: sprawdzeniu dokumentów umożliwiających

identyfikację artykułu oraz świadczących o jego jakości handlowej, sprawdzeniu opakowania, oznakowania, prezentacji, warunków przechowywania towaru i jego transportu, dokonaniu oględzin, pobraniu próbek oraz ich ocenie organoleptycznej i badaniach laboratoryjnych, ustaleniu klasy jakości handlowej, a także sprawdzeniu sposobu produkcji lub przebiegu procesu technologicznego, o ile wynika to z odrębnych przepisów,

- ▶ **kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wywożonych za granicę¹⁰** dotyczy świeżych owoców i warzyw objętych standardami UE; jakość handlowa pozostałych artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na eksport sprawdzana jest na wniosek przedsiębiorcy w ramach oceny jakości handlowej.

3) Zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej

- ▶ **nadzór nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym oraz nadzór nad produkcją ekologiczną¹¹** obejmuje przeprowadzanie audytów w siedzibach upoważnionych przez MRiRW jednostek certyfikujących, sprawdzanie prawidłowości kontroli przeprowadzanych przez inspektorów jednostek certyfikujących u producentów ekologicznych, pobieranie próbek z surowców oraz z produktów ekologicznych w ramach kontroli sprawdzających; ponadto IJHARS:
  - upoważnia producentów do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z państw trzecich nie wymienionych na liście Komisji Europejskiej,
  - dopuszcza do swobodnego obrotu we Wspólnocie produktów rolnictwa ekologicznego z krajów trzecich, przez sprawdzenie przesyłki i potwierdzenie świadectwa kontroli,

nawijające szczegółowe zasady certyfikacji chmielu i produktów chmielowych (Dz. Urz. WE L 355 z 15.12.2006 r. późn. zm.),

7 ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., przepisy wykonawcze do tej ustawy, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 1249/2008 z dnia 10 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrożenia wspólnotowych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baraniach oraz raportowania ich cen (Dz. Urz. WE L 337 z 16.12.2008 r., str. 3-30 z późn. zm.),

8 ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. 2007 Nr 147 poz. 1033 z późn. zm.),

9 ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów...,

10 ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu..., rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 157 z 15.6.2011, str. 1-163, z późn. zm.),

11 ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975) oraz inne przepisy wydane w trybie przepisów tej ustawy i rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007 r. z późn. zm.) oraz inne przepisy Unii Europejskiej wydane w trybie przepisów tego rozporządzenia,

- gromadzi, przechowuje i przetwarza informacje o producentach w rolnictwie ekologicznym,
- rozpatruje wnioski o pozwolenie na zastosowanie przewidzianych prawem odstępstw od zasad produkcji ekologicznej,
- przejmuje uprawnienia jednostki certyfikującej, której zostało cofnięte upoważnienie (na okres nie dłuższy niż 60 dni),
- informuje producentów żywności ekologicznej, objętych kontrolą przez daną jednostkę certyfikującą, o cofnięciu upoważnienia tej jednostce,
- przeprowadza egzaminy na inspektorów rolnictwa ekologicznego oraz prowadzi rejestr tych inspektorów,
- ▶ **nadzór nad systemem ochrony produktów regionalnych i tradycyjnych**¹² obejmuje czynności kontrolne wykonywane w prywatnych jednostkach certyfikujących oraz przeprowadzanie kontroli u producentów w celu sprawdzenia zgodności procesu produkcji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających chronioną nazwę pochodzenia, chronione oznaczenie geograficzne lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami ze specyfikacją, jak również dokonywanie urzędowej kontroli tych produktów; organem właściwym do przeprowadzania kontroli zgodności procesu produkcji produktów rolnych i środków spożywczych ze specyfikacją jest wojewódzki inspektor JHARS,
- ▶ **kontrola ex-post**¹³ obejmuje beneficjentów otrzymujących płatności z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) na rynku krajowym w obszarze mechanizmów WPR administrowanych przez agencje płatnicze,
- ▶ **zadania delegowane przez Agencję Rynku Rolnego**¹⁴ obejmują potwierdzanie zgodności produktu z deklaracją producenta i wymaganiami określonymi dla poszczególnych mechanizmów WPR, na podstawie badania próbek dostarczonych przez ARR do laboratoriów Głównego Inspektoratu,
- ▶ **kontrola mięsa wołowego pochodzącego z dorosłego bydła płci męskiej**¹⁵, w wyniku której wydawane jest świadectwo, będące dokumentem uprawniającym do otrzymania refundacji wywozowych, zgodnie z przepisami UE,
- ▶ **kontrola wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy**¹⁶ polega na sprawdzaniu w zakładach ubojowych prawidłowości oznakowania tusz wołowych kategoriami wiekowymi, a w zakładach przetwórczych – sprawdzeniu prawidłowości oznaczenia mięsa wołowego informacją o wieku zwierzęcia w chwili uboju, posługiwania się właściwym opisem handlowym, pod którym mięso jest sprzedawane oraz prowadzenia przez te zakłady rejestrów bydła, zgodnie z wymaganym zakresem informacji,
- ▶ **kontrola raportowania danych rynkowych**¹⁷ polega na sprawdzeniu rzetelności informacji przekazywanych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez zakłady przetwórstwa mięsnego w zakresie poziomu cen oraz wielkości obrotów na rynku wołowiny i cielęciny,

4) Zadania związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy

- ▶ **ocena jakości handlowej**¹⁸ artykułów rolno-spożywczych w obrocie krajowym wykonywana jest na wniosek przedsiębiorcy; pozytywny wynik kontroli jest podstawą wydania przez IJHARS Świadectwa jakości handlowej, potwierdzającego jakość ocenianego artykułu rolno-spożywczego; Świadectwo jakości handlowej wy-

¹² ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 10 poz. 68 z późn. zm.),

¹³ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013, str. 549–607),

¹⁴ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów...,

¹⁵ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 433/2007 z dnia 20 kwietnia 2007 r. ustanawiające warunki przyznawania specjalnych refundacji eksportowych w sektorze wołowiny i cielęciny (Dz. Urz. WE L 104 z 21.04.2007 r., str. 3) i rozporządzenie Komisji (EWG) nr 1359/2007 z 21 listopada 2007 r. ustanawiające warunki udzielania specjalnych refundacji wywozowych do niektórych elementów odrodnionego mięsa wołowego (Dz. Urz. WE L 304 z 22.11.2007 r., str. 21-31 z późn. zm.), rozporządzenie Komisji (WE) nr 566/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. ustanawiające szczególne zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasad wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do dwunastu miesięcy (Dz. Urz. UE L 160 z 19.06.2008),

¹⁶ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 566/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. ustanawiające szczególne zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasad wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do dwunastu miesięcy (Dz. Urz. UE L 160 z 19.06.2008),

¹⁷ ustawa z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych (Dz. U. z 2001 r., Nr 42, poz. 471z późn. zm.),

¹⁸ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów...,

magane jest również w przypadku korzystania z kredytu NT, udzielonego przez ARiMR; IJHARS przeprowadza także ocenę jakości handlowej żywności dostarczanej dla wojska,

- ▶ **uczestnictwo w Programie „Poznaj Dobrą Żywność”¹⁹**, którego celem jest promocja produktów spełniających wymagania jakości handlowej oraz zwiększenie różnorodności żywności na rynku wewnętrznym; opinia Głównego Inspektora JHARS, odnosząca się do specyficznych cech lub wymagań jakościowych artykułu rolno-spożywczego zgłoszonego do programu, jest jednym z elementów niezbędnych do przyznania znaku *PDŻ* przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- ▶ **zwalnianie podmiotów z obowiązku znakowania jaj w przypadku ich kierowania do przemysłu spożywczego bezpośrednio z miejsca produkcji²⁰** dokonywane jest w drodze decyzji administracyjnej na wniosek przedsiębiorcy; informacje o planowanych wysyłkach jaj zwolnionych ze znakowania przekazywane są przez Głównego Inspektora JHARS właściwym organom państw członkowskich UE,
- ▶ **nadawanie uprawnień rzeczoznawcom²¹** polega na potwierdzeniu wiedzy praktycznej i teoretycznej w zakresie pobierania próbek, ustalania klas jakości oraz sposobu produkcji określonych artykułów rolno-spożywczych osób starających się o uzyskanie uprawnień lub potwierdzających okresowo (co 3 lata) nabyte uprawnienia,

5) Zadania powierzone wykonywane przez IJHARS na podstawie umowy zawartej z Agencją Rynku Rolnego, dotyczące realizacji zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Ppż

¹⁹ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów...

²⁰ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów..., rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. WE L 163 z 24.06.2008),

²¹ ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów...

6) Powiadomianie podpunktu krajowego punktu kontaktowego w ramach sieci systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (systemu RASFF) o podjętych decyzjach dotyczących niebezpiecznych artykułów rolno-spożywczych²²

7) Współpraca z instytucjami

▶ międzynarodowymi:

- Komisją Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO,
- Europejską Komisją Gospodarczą ONZ,

▶ organami Unii Europejskiej,

▶ zagranicznymi:

- urzędowymi jednostkami kontrolnymi w innych państwach w zakresie kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w tym wymienianie informacji lub próbek artykułów rolno-spożywczych,

▶ krajowymi:

- wojewódzkimi organami administracji rządowej,
- organami innych inspekcji,
- urzędami celnymi,
- Policją,
- jednostkami samorządu terytorialnego,
- państwowymi jednostkami organizacyjnymi realizującymi politykę rolną państwa,
- jednostkami organizacyjnymi pełniącymi funkcje agencji płatniczych w zakresie realizacji Wspólnej Polityki Rolnej oraz jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

²² ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów...

3. PODSTAWOWE DANE LICZBOWE

Key figures

Realizując zadania ustawowe IJHARS w 2014 r. przeprowadziła ogółem 99.470 czynności kontrolnych, w tym:

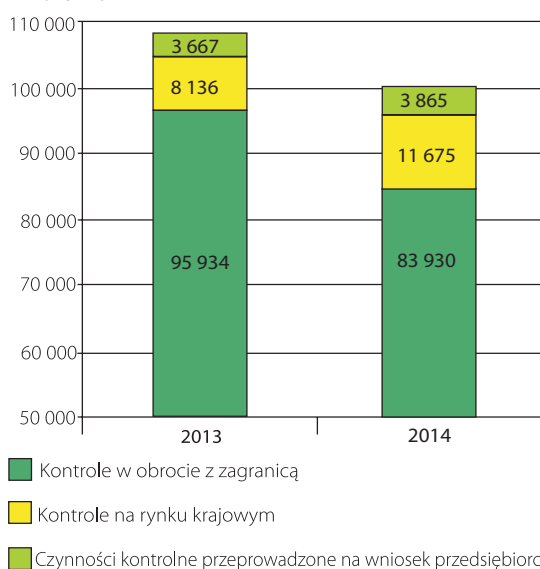
- ▶ 11.675 planowych i doraźnych kontroli urzędowych w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji rolnej na rynku krajowym, co stanowiło 11,7% ogółu czynności kontrolnych wykonanych w 2014 r.,
- ▶ 3.865 czynności kontrolnych wykonanych na wniosek przedsiębiorcy (tj. 3,9%),
- ▶ 83.930 kontrole urzędowe jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą (tj. 84,4%).

W porównaniu do 2013 r. (rysunek 1) liczba przeprowadzonych czynności kontrolnych ogółem zmniejszyła się o 8.267 (tj. o 7,7%). Wzrost liczby urzędowych kontroli dotyczył kontroli przeprowadzonych na rynku krajowym (o 3.539, tj. 43,5%). W ogólnej liczbie kontroli na rynku krajowym uwzględniono przeprowadzenie 4.178 kontroli świeżych owoców i warzyw realizowanych, w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej w okresie od sierpnia do grudnia 2014 r. (w ramach embarga)²³. Odnotowano również niewielki wzrost liczby czynności kontrolnych wykonanych na wniosek przedsiębiorcy (o 198, tj. 5,4%). Zmniejszyła się natomiast liczba kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą (o 12.004 kontrole, tj. o 12,5%).

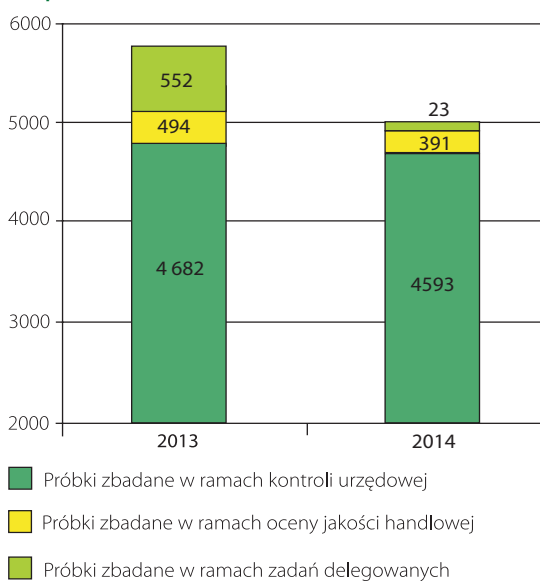
W 2014 r. w ramach kontroli przeprowadzonych ogółem na rynku krajowym oraz w obrocie z zagranicą, inspektorzy IJHARS ocenili prawidłowość oznakowania 14.560 partii artykułów rolno-spożywczych. Wstępną oceną or-

²³ kontrole świeżych owoców i warzyw wycofywanych z rynku na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 września 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw, w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw, w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej

RYSUNEK 1.
Liczba kontroli przeprowadzonych przez IJHARS w latach 2013–2014/ **Graph no 1: Number of inspections carried out by AFQI in 2013–2014**

RYSUNEK 2.
Liczba próbek artykułów rolno-spożywczych zbadanych w laboratoriach IJHARS w latach 2013–2014/ **Graph no 2: Number of samples tested in AFQI's laboratories in 2013–2014**

ganoleptyczną objęto 68.476 opakowań jednostkowych kontrolowanych wyrobów.

W laboratoriach Głównego Inspektoratu zbadano ogółem 5.007 próbek artykułów rolno-spożywczych, wykonując 31.010 oznaczeń parametrów jakościowych. Z ogólnej liczby próbek artykułów rolno-spożywczych 4.593 próbki zbadano podczas urzędowych (planowych i doraźnych) kontroli jakości handlowej (29.766 oznaczeń), 391 próbek w ramach oceny jakości handlowej przeprowadzonej na wniosek producenta (1.187 oznaczeń) oraz 23 próbki, w tym 14 w ramach zadań powierzonych i 9 w ramach zadań delegowanych (57 oznaczeń) na zlecenie Agencji Rynku Rolnego.

W porównaniu do 2013 r. (rysunek 2) liczba próbek artykułów rolno-spożywczych zbadanych ogółem przez laboratoria GIJHARS zmniejszyła się o 721 (tj. o 12,6%), w tym o 103 próbki (tj. 20,8%) zbadane w ramach oceny jakości handlowej, o 89 próbek (tj. o 1,9%) pobranych podczas kontroli urzędowych i o 88 próbek (tj. o 95,8%) dostarczonych przez ARR.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych lub dotyczące wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, były podstawą:

- ▶ wydania 1.592 decyzji administracyjnych, w tym:
  - 744 decyzji administracyjnych stwierdzających zafałszowanie żywności bądź brak przestrzegania wymagań jakości handlowej określonych w przepisach lub zadeklarowanych przez producenta; z ogólnej liczby wydanych decyzji 691 dotyczyło towarów na rynku krajowym, 45 towarów w obrocie z zagranicą, 8 wprowadzania do obrotu nawozów bez pozwolenia ministra ds. rynków rolnych; wartość zakwestionowanych artykułów rolno-spożywczych wyniosła 6.419,09 tys. zł,
  - 848 decyzji administracyjnych nakładających kary pieniężne na kwotę 2.222,7 tys. zł; kary pieniężne nałożono ze względu na: wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych o jakości niezgodnej z przepisami lub deklaracją producenta (433 decyzji) albo zafałszowanych (347 decyzje), brak przestrzegania przepisów ustawy o rolnictwie ekologicznym (37 decyzji), brak realizacji zaleceń pokontrolnych (9 decyzji), uniemożliwianie lub utrudnianie kontro-

li (4 decyzje), niewłaściwą klasyfikację tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP (8 decyzji), ponowne wprowadzenie do obrotu produktu tego samego rodzaju z tą samą wadą (10 decyzji),

- ▶ ukarania grzywną w drodze mandatu karnego 794 osób na kwotę 153,3 tys. zł,
- ▶ obciążenia 970 przedsiębiorców kosztami kontroli i badań laboratoryjnych na kwotę 387,3 tys. zł, w związku ze stwierdzeniem niewłaściwej jakości handlowej kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych,
- ▶ przekazania 1.227 przedsiębiorcom zaleceń pokontrolnych obligujących do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w określonym terminie,
- ▶ skierowania 5 wniosków do sądów rejonowych oraz 3 wniosków do organów ścigania.

W wyniku realizacji 3.865 czynności kontrolnych wykonywanych na wniosek producenta składany do organów IJHARS, wydano:

- ▶ 2.154 *świadczenia jakości handlowej*, potwierdzające spełnienie wymagań jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych; posiadanie *świadczenia jakości handlowej* ułatwia eksport polskich wyrobów na rynki zagraniczne oraz ich obrót na rynku krajowym,
- ▶ 1.706 decyzji zezwalających na czasowe zastosowanie odstępstw od warunków produkcji ekologicznej, co umożliwia producentom rolnym kontynuację produkcji, pomimo wystąpienia czasowych problemów z dotrzymaniem wszystkich warunków upraw lub hodowli metodami ekologicznymi,
- ▶ 1.345 *certyfiatów* na chmiel lub produkty chmielowe, potwierdzających spełnienie określonych wymagań jakościowych; posiadanie *certyfiatu* jest warunkiem wprowadzenia chmielu lub jego produktów do obrotu handlowego,
- ▶ 196 *świadczeń jakości* dla produktów rolnych i środków spożywczych posiadających Chronione Oznaczenie Geograficzne, Chronioną Nazwę Pochodzenia lub będących Gwarantowaną Tradycyjną Specjalnością, potwierdzających zgodność procesu produkcji ze specyfikacją określoną dla produktów regionalnych i tradycyjnych,
- ▶ 32 decyzje zwalniające podmiot z obowiązku znakowania jaj kierowanych bezpośrednio do przetwórstwa,
- ▶ 1 decyzję upoważniającą importera do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z państw trzecich.

4. Najważniejsze ustalenia z realizacji zadań

Main findings from tasks' performance

4.1. Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji/ Commercial quality control of agricultural and food products and means of production

4.1.1 Urzędowa kontrola na rynku krajowym/ Official control on the domestic market

Zasady i tryb kontroli/ Rules and procedure of control

IJHARS sprawuje nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych poprzez:

- ▶ kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w produkcji i obrocie, w tym wywożonych za granicę,
- ▶ kontrolę warunków składowania i transportu artykułów rolno-spożywczych,
- ▶ kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), w tym kontrolę graniczną tych artykułów,
- ▶ dokonywanie oceny i wydawanie świadectw w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Jakość handlowa to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Celem kontroli jakości handlowej jest sprawdzenie, czy artykuły rolno-spożywcze:

- ▶ spełniają wymagania określone w przepisach o jakości handlowej oraz deklarowane przez producenta lub wprowadzającego do obrotu,

- ▶ składowane są lub transportowane w sposób zapewniający zachowanie ich właściwej jakości handlowej.

Czynności kontrolne w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych obejmują co najmniej:

- ▶ sprawdzenie dokumentów umożliwiających identyfikację artykułu rolno-spożywczego oraz atestów jakościowych, wyników badań laboratoryjnych i innych dokumentów świadczących o jego jakości handlowej,
- ▶ sprawdzenie opakowania, oznakowania, prezentacji artykułu rolno-spożywczego oraz warunków jego przechowywania i transportu; oznakowanie produktów żywnościowych, stanowi obszar najbardziej istotny dla konsumenta,
- ▶ oględziny artykułu rolno-spożywczego; sprawdzenie cech organoleptycznych (wygląd, smak, zapach, barwa) ma szczególne znaczenie w przypadku artykułów o krótkim okresie przydatności do spożycia,
- ▶ pobranie próbek oraz ich ocenę lub badanie laboratoryjne, pozwalające na ocenę zgodności składu produktu (np. zawartości tłuszczu, białka, skrobi, soli) z określonymi wymaganiami w zakresie jakości handlowej lub deklaracją producenta,
- ▶ ustalenie klasy jakości artykułu rolno-spożywczego,
- ▶ sprawdzenie sposobu produkcji artykułu rolno-spożywczego lub prawidłowości przebiegu procesu technologicznego.

W wyniku kontroli wojewódzki inspektor IJHARS może w drodze decyzji:

- ▶ zakazać wprowadzania do obrotu artykułu niespełniającego wymagań jakości handlowej oraz wymagań w zakresie transportu lub składowania,
- ▶ nakazać poddanie artykułu niespełniającego wymagań jakości handlowej określonym zabiegom,
- ▶ zakazać składowania artykułu w nieodpowiednich warunkach albo jego transportowania środkami transportu nienadającymi się do tego celu,

- ▶ przeklasyfikować artykuł rolno-spożywczy do niższej klasy, jeżeli artykuł ten nie spełnia wymagań jakościowych dla danej klasy jakości handlowej,
- ▶ nakazać zniszczenie artykułu niespełniającego wymagań jakości handlowej na koszt jego posiadacza.

Kontroli IJHARS nie podlegają artykuły rolno-spożywcze wytwarzane na własny użytek lub sprzedawane przez producentów w gospodarstwie bezpośrednio konsumentom oraz materiał siewny roślin.

Kontrole jakości handlowej realizowane są w trybie (rysunek 3):

- ▶ planowym, tj. zgodnie z tematyką i zakresem określonym w *Rocznym ramowym planie kontroli* na dany rok,
- ▶ doraźnym, tj. wykonywane na polecenie Głównego Inspektora lub wojewódzkich inspektorów w celu skontrolowania jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych lub przestrzegania wymagań w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów; kontrole doraźne podejmowane są na podstawie informacji uzyskanych od innych instytucji, mediów oraz skarg konsumentów.

W 2014 r. IJHARS przeprowadziła ogółem na rynku krajowym 11.675 urzędowych kontroli jakości handlowej artykułów

rolno-spożywczych oraz nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, w tym, 5.795 kontroli (tj. 49,6%) zrealizowano w trybie planowym, a 5.880 (tj. 50,4%) w trybie doraźnym. Z ogólnej liczby kontroli doraźnych - 220 (tj. 3,7%) przeprowadzono na polecenie Głównego Inspektora, a 5.660 (96,3%) z inicjatywy wojewódzkich inspektorów (w tym 4.178 kontroli świeżych owoców i warzyw wycofanych z rynku w związku z embargiem).

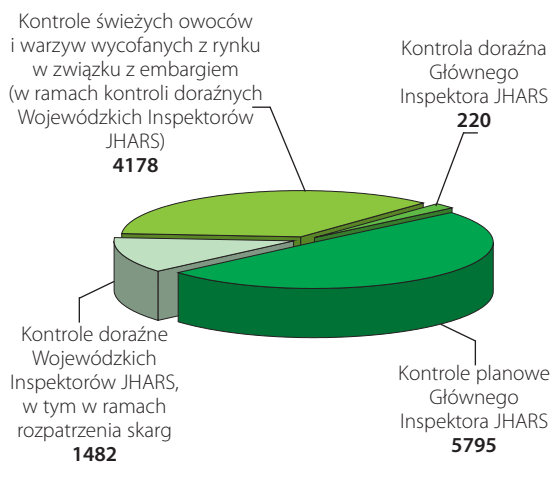
Tematy czynności kontrolnych określone w *Rocznym ramowym planie kontroli*/ *Fields of inspection activities identified in Annual Framework Control Plan*

Tematy urzędowych kontroli planowych określa *Roczny ramowy plan kontroli*, opracowywany co roku na podstawie analizy ryzyka uwzględniającej wyniki kontroli z poprzednich lat oraz propozycji zgłaszanych przez MRIRW, instytucje współpracujące z IJHARS i wojewódzkie inspektoraty JHARS. Szczegółowy zakres kontroli realizowanych przez wojewódzkie inspektoraty JHARS, określany jest w *Programach kontroli planowych* zatwierdzanych przez Głównego Inspektora JHARS.

W 2014 r. w tematyka kontroli planowych na rynku krajowym obejmowała:

- ▶ jakość handlową przetworów mięsnych (cały asortyment przetworów z mięsa czerwonego i przetworów drobiowych), mlecznych (mleczne napoje fermentowane, masło, sery podpuszczkowe, kozie i owcze), zbożowych, owocowych i warzywnych (konserwy i marynaty warzywne, sałatki, ćwikła, chrzan, mrożone mieszanki owocowe i warzywne), ryb mrożonych glazurowanych, konserw i marynat rybnych, wyrobów garmażeryjnych, jaj, oliwy z oliwek oraz kontrolę w zakresie obecności GMO (pomidory, surowce sojowe),
- ▶ prawidłowość znakowania wybranych grup artykułów rolno-spożywczych (np. pieczywo wyroby cukiernicze i garmażeryjne, fermentowane napoje winiarskie, napoje bezalkoholowe, piwo, soki i nektary, przekąski),
- ▶ zgodność procesu produkcji ze specyfikacją produktów posiadających chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (kontrole urzędowe i na wniosek producenta),

RYSUNEK 3.
Liczba urzędowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych na rynku krajowym przeprowadzonych w trybie doraźnym i planowym przez IJHARS w 2014 roku/ **Graph no 3: Number of official commercial quality inspections on domestic market carried out by AFQI in 2014 (ad hoc and planned)**

- ▶ oznakowanie produktów pod względem bezprawnego stosowania odniesień do chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych oraz oznaczeń związanych z rolnictwem ekologicznym,
- ▶ warunki chowu i tuczu gęsi,
- ▶ prawidłowość wprowadzania do obrotu i znakowanie nawozów, nawozów WE i środków wspomagających uprawę roślin.

Pozostałe zadania ustawowe IJHARS, realizowane przez wojewódzkie inspektoraty, obejmowały:

- ▶ kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych do Polski oraz świeżych owoców i warzyw przywożonych i wywożonych z kraju,
- ▶ kontrole jakości handlowej wina gronowego produkcji krajowej, w ramach sprawowanego nadzoru nad rynkiem wina,
- ▶ nadzór nad klasyfikacją tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP, wprowadzanie do obrotu mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy, prawidłowości raportowania przez zakłady ubojowe danych rynkowych dotyczących cen wołowiny, potwierdzanie pochodzenia mięsa wołowego z dorosłego bydła płci męskiej,
- ▶ kontrole płatności dokonywanych ze środków EFRG (kontrole ex-post),

- ▶ czynności kontrolne wykonywane na wniosek przedsiębiorcy, w tym: ocenę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz zwalnianie z obowiązku znakowania jaj przeznaczonych bezpośrednio do przetwórstwa spożywczego,
- ▶ nadzór nad certyfikacją chmielu oraz wytwarzaniem chmielu i produktów chmielowych,
- ▶ kontrole u producentów ekologicznych w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym (obejmujące nadzór nad jednostkami certyfikującymi oraz nadzór nad produkcją ekologiczną).

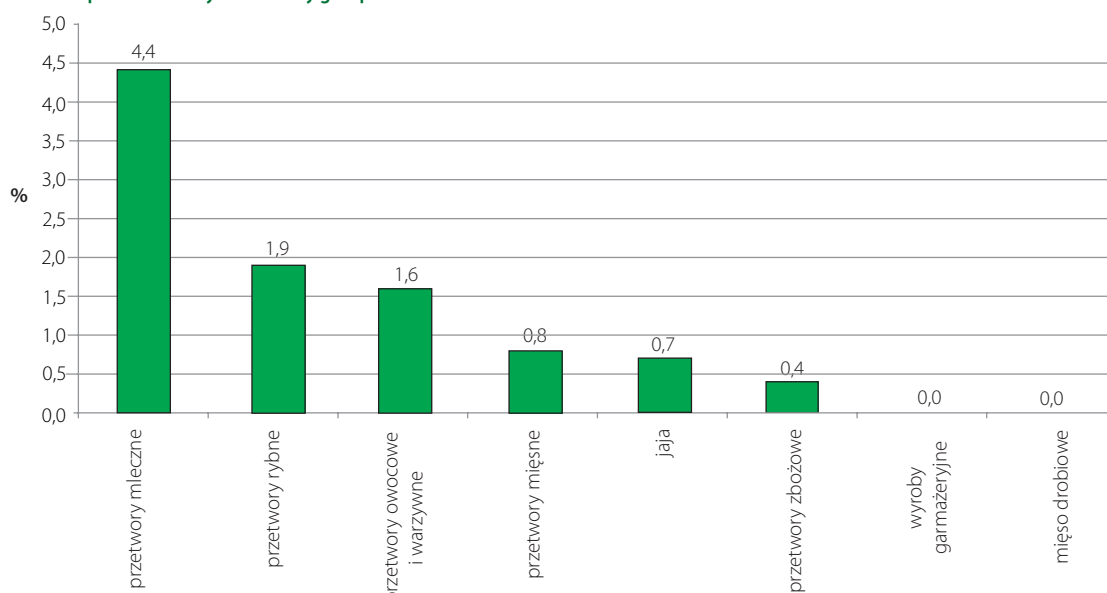
Wyniki planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Results of planned commercial quality inspections of agricultural and food products

W wyniku planowych kontroli urzędowych w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, przeprowadzonych na rynku krajowym w 2014 r. stwierdzono:

- ▶ 1,2% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych nie odpowiadało deklarowanym cechom organoleptycznym; w porównaniu do 2013 r. udział partii nie odpowiadających określonym pozostał na zbliżonym poziomie (w 2013 r. wynosił 1,5%),

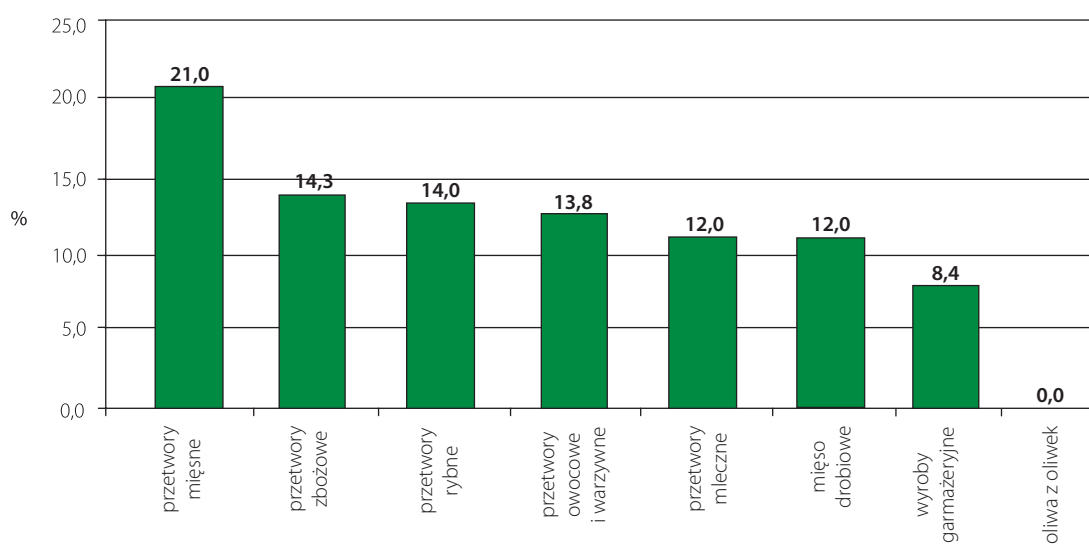
RYSUNEK 4.

Udział zakwestionowanych partii kontrolowanych grup towarowych w wyniku badania cech organoleptycznych przez WIJHARS w 2014 r./ Graph no 4: Percentage of batches examined by Voivodship Inspectorates in 2014 found to be non-compliant with organoleptic characteristics requirements – by commodity groups.

RYSUNEK 5.

Udział zakwestionowanych partii kontrolowanych grup towarowych w wyniku badania parametrów fizykochemicznych przez laboratoria GIJHARS w 2014 r./ Graph no 5: Percentage of batches examined by AFQI's laboratories in 2014 found to be non-compliant with physicochemical parameters requirements – by commodity groups.

- ▶ 16,1% skontrolowanych partii wyrobów zbadanych laboratoryjnie posiadało parametry fizykochemiczne niezgodne z przepisami o jakości handlowej oraz z deklaracją producenta; w porównaniu do 2013 r. udział partii o parametrach niezgodnych zmniejszył się o 0,9 punktu procentowego (w 2013 r. wynosił 17,0%),
- ▶ 23,8% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych było nieprawidłowo oznakowanych; w porównaniu do 2013 r. udział partii nieprawidłowo oznakowanych zmniejszył się o 1,3 punktu procentowego (w 2013 r. wynosił 25,1%),
- ▶ 12,2% partii świeżych owoców i warzyw było niewłaściwie oznakowanych, a 2,4% partii nie spełniało wymagań jakościowych określonych w standardach UE; w porównaniu do 2013 r. udział partii nieprawidłowo oznakowanych zmniejszył się o 2,7 punktu procentowego (w 2013 r. wynosił 14,9%), a udział partii nie spełniających wymagań jakościowych pozostał na zbliżonym poziomie (w 2013 r. wynosił 2,1%).

W wyniku kontroli cech organoleptycznych stwierdzono, że 1,2% partii z grup towarowych objętych kontrolą nie spełniało deklaracji producenta (rysunek 4).

Cechy organoleptyczne kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych kwestionowano najczęściej w przypadku takich grup towarowych jak:

przetwory mleczne – nieprawidłowości stwierdzono w 4,4% skontrolowanych partii i dotyczyły one niewłaściwego wyglądu, konsystencji, smaku i zapachu,

przetwory rybne – nieprawidłowości stwierdzono w 1,9% skontrolowanych partii i dotyczyły one niewłaściwego wyglądu, barwy zalewy i składników stałych, a także obecności ości w produkcie, w którym deklarowano ich brak,

przetwory owocowe i warzywne – nieprawidłowości stwierdzono w 1,6% skontrolowanych partii i dotyczyły one niewłaściwego wyglądu.

W wyniku badania parametrów fizykochemicznych zakwestionowano jakość handlową 16,1% partii grup towarowych zbadanych w laboratoriach GIJHARS (rysunek 5).

Parametry fizykochemiczne kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych kwestionowano najczęściej w przypadku takich grup towarowych jak:

przetwory mięsne – nieprawidłowości stwierdzono w 21,0% skontrolowanych partii i dotyczyły one przede

wszystkim obecności niezadeklarowanych składników (surowców pochodzenia zwierzęcego, azotanów i azotynów, fosforanów) oraz niezgodnej z deklaracją producenta zawartości mięsa, białka, tłuszczu, wody i soli,

przetwory zbożowe – nieprawidłowości stwierdzono w 14,3% skontrolowanych partii i dotyczyły one głównie niezgodnej z deklaracją producenta (tj. zawyżonej i zaniżonej) zawartości popiołu całkowitego oraz niewłaściwego stopnia rozdrobnienia,

przetwory rybne – nieprawidłowości stwierdzono w 14,0% skontrolowanych partii i dotyczyły one przede wszystkim zawyżonej zawartości glazury w rybach mrożonych w stosunku do deklaracji producenta, zaniżonej masy netto ryby w stosunku do deklarowanej masy netto produktu oraz zaniżonej zawartości mięsa,

przetwory owocowe i warzywne – nieprawidłowości stwierdzono w 13,8% skontrolowanych partii i dotyczyły one głównie zaniżonej masy netto warzyw po odcięciu, niezgodnego z deklaracją udziału poszczególnych składników, zawyżonej zawartości chlorku sodu oraz zaniżonej kwasowości ogólnej.

W wyniku kontroli znakowania artykułów rolno-spożywczych nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 23,8% partii objętych kontrolą (rysunek 6).

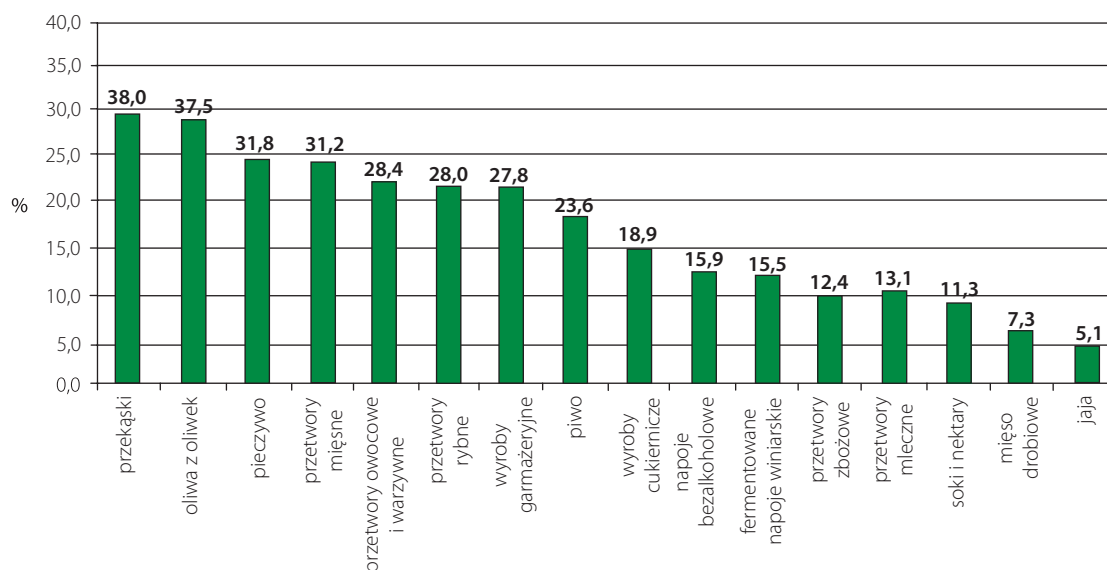
Prawidłowość oznakowania kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych kwestionowano najczęściej w przypadku takich grup towarowych jak:

przekąski – nieprawidłowości stwierdzono w 38,0% skontrolowanych partii i dotyczyły one głównie:

- ▶ wyszczególnienia w składzie produktu składników faktycznie niestosowanych w produkcji (np. dodatków, płatków ziemniaczanych, glukozy),
- ▶ braku wyszczególnienia w wykazie wszystkich składników użytych w produkcji środka spożywczego, w tym składników alergennych (np. serwatki w proszku),
- ▶ braku procentowej zawartości składnika występującego w nazwie środka spożywczego (np. żurawiny w „Mieszance studenckiej z żurawiną”),
- ▶ umieszczania na opakowaniu dwóch różnych, sprzecznych nazw produktu (np. „Prażynki zbożowe o smaku bekonowym” i „Prażynki bekonowe”),

RYSUNEK 6.

Udział zakwestionowanych partii kontrolowanych grup towarowych w zakresie znakowania przez IJHARS w 2014 r./ Graph no 6: Percentage of batches inspected by AFQI in 2014 found to be non-compliant with labeling requirements - by commodity groups

- ▶ podawania niezgodnych z prawdą informacji dotyczących metod wytwarzania i produkcji (np. stosowania określenia „świeże” w oznakowaniu produktów poddawanych procesom termicznym),

oliwa z oliwek – nieprawidłowości stwierdzono w 37,5% skontrolowanych partii i dotyczyły one głównie:

- ▶ podania nieprawidłowej nazwy, tj. „Oliwa z oliwek extra vergine” zamiast ściśle określonej w przepisach „Oliwa z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia”,
- ▶ zastosowania niewłaściwego sformułowania dotyczące kategorii oliwy z oliwek (np. „Najwyższej jakości oliwa z pierwszego tłoczenia z oliwek uprawianych we Włoszech, uzyskiwana wyłącznie za pomocą procesów mechanicznych” zamiast ściśle określonego w przepisach „Najwyższa kategoria oliwy z oliwek, uzyskana bezpośrednio z oliwek i wyłącznie za pomocą środków mechanicznych”),

pieczywo – nieprawidłowości stwierdzono w 31,8% skontrolowanych partii i dotyczyły one głównie:

- ▶ stosowania wyłącznie nazwy fantazyjnej produktu (np. chleb firmowy, chleb krojony) uniemożliwiającej konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości pieczywa ze względu na rodzaj zastosowanych mąk (np. mieszane, pszenne, żytnie),
- ▶ braku procentowej zawartości składnika wymienionego w nazwie pieczywa (np. słonecznika i mąki żytniej razowej w chlebie żytnim razowym ze słonecznikiem, serwatki w „Chlebie ... na serwatce”) lub podanie jego zawyżonej zawartości,
- ▶ nieprawidłowo podanego składu wyrobów, tj. braku w wykazie składników wszystkich surowców użytych do produkcji (w tym alergenów) lub podania w wykazie składników surowców, które nie były faktycznie stosowane (np. proszku jogurtowego, margaryny),
- ▶ wyszczególnienia składników nie według ich masy w kolejności malejącej w chwili użycia,
- ▶ stosowania określeń typu „staropolski”, „chłopski”, „wiejski”, „domowy”, „tradycyjnie wypiekany” przy jednoczesnym stosowaniu gotowych półproduktów i dodatków,

przetwory z mięsa czerwonego – nieprawidłowości stwierdzono w 31,2% skontrolowanych partii i dotyczyły one głównie:

- ▶ braku w wykazie składników wszystkich surowców użytych do produkcji, w tym surowców mięsnych i składników alergennych,

- ▶ braku ilościowej zawartości mięsa lub nieprawidłowo wyliczonej ilościowej zawartości mięsa lub surowców pochodzenia zwierzęcego,
- ▶ nieprecyzyjnego oznaczenia wyrobu gotowego (tj. braku rodzaju wyrobu, procesu technologicznego, sposobu obróbki termicznej, wskazania gatunku zwierzęcia, z którego uzyskano surowce),
- ▶ podawania określeń typu „wiejska”, „babuni”, „smak tradycji” przy braku dokumentów potwierdzających tradycyjne metody wytwarzania oraz stosowaniu dodatków.

Jakość handlową świeżych owoców i warzyw oraz ziół kwestionowano najczęściej z powodu nieprawidłowości w zakresie:

- ▶ znakowania, co stwierdzono w przypadku 12,2 % skontrolowanych partii, w tym głównie ze względu na:
  - brak informacji o kraju pochodzenia, bądź podanie błędnego kraju pochodzenia partii,
  - brak informacji o rodzaju produktu, tj. o odmianie,
  - brak informacji o specyfikacjach handlowych produktów, np. brak informacji o klasie jakości bądź o wielkości owoców lub warzyw – w przypadku produktów objętych wymaganiami szczegółowych norm handlowych,
  - umieszczanie niepełnych informacji o produkcji w dokumentacji towarzyszącej,
- ▶ spełnienia wymagań jakościowych określonych w normach handlowych UE, co stwierdzono w przypadku 2,4 % skontrolowanych partii świeżych owoców i warzyw oraz ziół, stwierdzając:
  - niespełnienie wymagań minimalnych, według których produkty powinny być: całe, czyste, zdrowe, bez objawów gnicia lub zepsucia, wolne od szkodników oraz uszkodzeń spowodowanych przez szkodniki,
  - niespełnienie wymagań dotyczących deklarowanej klasy jakości – w przypadku produktów objętych szczegółowymi normami handlowymi.

Szczegółowe wyniki dotyczące planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych na rynku krajowym zawarto w załączniku 1 na str. 88.

Tematyka i wyniki doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez Głównego Inspektora JHARS/ Scope and results of ad hoc inspections commissioned by the Chief Inspector of Agricultural and Food Quality

W 2014 r. Główny Inspektor JHARS zlecił przeprowadzenie 220 kontroli doraźnych w tym:

- ▶ na podstawie decyzji Komisji nr 2014/176/UE z dnia 27 marca 2014 r. w odniesieniu do wkładu finansowego Unii na rzecz skoordynowanego planu kontroli w celu ustalenia skali występowania oszukańczych praktyk przy wprowadzaniu do obrotu określonych rodzajów żywności; w ramach kontroli przetworów mięsnych pod kątem zafałszowania surowcem pochodzenia końskiego laboratoria GIJHARS zbadały 79 próbek tych produktów,
- ▶ w ramach Systemu wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF); kontrolą objęto przetwory mięsne (zawartość niedeklarowanego alergenu) i dania gotowe (przekroczenie dopuszczalnej zawartości glutenu w produkcie bezglutenowym),
- ▶ na wniosek urzędów centralnych; kontrolą objęto fermentowane napoje winiarskie, sery podpuszczkowe i wyroby seropodobne (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi), wyroby piekarskie i przetwory mleczne (na wniosek Państwowej Inspekcji Sanitarnej), mięso drobiowe – HALAL z uboju rytualnego (na wniosek Inspekcji Weterynaryjnej),
- ▶ na wniosek administracji innego państwa w ramach Krajowego Punktu Kontaktowego ds. oszustw żywnościowych; kontrolą objęto słoninę (na wniosek służb kontrolnych Federacji Rosyjskiej), wyroby cukiernicze i miód (na wniosek Danii),
- ▶ na wniosek administracji innego kraju Unii Europejskiej; kontrolą objęto przetwory mięsne (na wniosek Wielkiej Brytanii), mięso drobiowe (na wniosek Litwy) i jaja (na wniosek Włoch i Czech) oraz cebulę (na wniosek Holandii),
- ▶ z inicjatywy Głównego Inspektora przeprowadzono kontrolę mięsa w elementach kulinarnych, lodów oraz pomidorów,
- ▶ w ramach wyjaśnienia zagadnień zgłoszonych przez konsumentów lub producentów żywności; kontro-

le dotyczyły jakości handlowej głównie takich wyrobów jak: oleje, napoje spirytusowe i alkoholowe, przetwory owocowe, masło, ryby, herbatki owocowe, sery i jaja oraz prawidłowość wprowadzania do obrotu nawozów.

W wyniku urzędowych kontroli doraźnych zleconych przez Głównego Inspektora JHARS w 2014 r., stwierdzono:

- ▶ 1,6% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych zbadanych laboratoryjnie, posiadało parametry fizykochemiczne niezgodne z przepisami o jakości handlowej oraz z deklaracją producenta; zakwestionowano jakość handlową lodów,
- ▶ 6,5% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych było nieprawidłowo oznakowanych; najwięcej zastrzeżeń w tym zakresie dotyczyło lodów i mięsa w elementach kulinarnych,
- ▶ 4,3% skontrolowanych partii świeżych pomidorów oznakowanych niezgodnie z wymaganiami norm handlowych UE.

Szczegółowe wyniki dotyczące doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych na rynku krajowym (kontrole doraźne zlecone przez Głównego Inspektora JHARS) zawarto w załączniku 2 na str. 91.

Tematyka i wyniki doraźnych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych zleconych przez wojewódzkich inspektorów JHARS/ Scope and results of ad hoc inspections commissioned by Voivodeship Inspectors of Agricultural and Food Quality

Wojewódzcy inspektorzy JHARS w 2014 r. zlecieli przeprowadzenie 5.660 kontroli doraźnych, w tym 114 w ramach rozpatrzenia skarg i skarg konsumenckich, w zakresie :

- ▶ jakości handlowej przetworów: wyrobów piekarniczych, garmażeryjnych, herbat i herbatek, przetworów owocowych i warzywnych, świeżych owoców i warzyw (ze szczególnym uwzględnieniem jabłek, truskawek, gruszek, owoców cytrusowych, kiwi, winogron, pomidorów, ogórków, papryki słodkiej i sałaty); celem kontroli było również sprawdzenie jakości handlowej świeżych owoców i warzyw wyróżnionych znakiem jakości Poznaj Dobrą Żywność (PDŻ),

- ▶ jakości handlowej świeżych owoców i warzyw wycofywanych z rynku na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 września 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw, w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw, w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej,
- ▶ prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

W wyniku urzędowych kontroli doraźnych zleconych przez Wojewódzkich Inspektorów JHARS w 2014 r., stwierdzono:

- ▶ 13,6% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych zbadanych laboratoryjnie, posiadało parametry fizykochemiczne niezgodne z przepisami o jakości handlowej oraz z deklaracją producenta,
- ▶ 27,3% skontrolowanych partii artykułów rolno-spożywczych było nieprawidłowo oznakowanych.

W trakcie kontroli świeżych owoców i warzyw realizowanych w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej, w okresie od sierpnia do grudnia 2014 r. wojewódzkie inspektoraty JHARS sprawdziły jakość handlową 4.923 partii oraz wydały 4.683 Świadectwa zgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw, potwierdzając spełnienie przez partie objęte kontrolą wymagań określonych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 8 Protokołów niezgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw.

4.1.2. Urzędowa kontrola w obrocie z zagranicą/ Official control at import and export stage.

Zasady i tryb kontroli/ Rules and procedure of control

Urzędowej kontroli jakości handlowej podlegają:

- ▶ artykuły rolno-spożywcze wymienione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 października 2009 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej,
- ▶ importowane oraz przeznaczone na eksport świeże owoce i warzywa objęte wymaganiami norm handlowych UE.

Kontrola pozostałych artykułów rolno-spożywczych wywożonych z kraju jest dobrowolna i odbywa się w trybie oceny jakości handlowej, wykonywanej na wniosek przedsiębiorcy.

Urzędowa kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą może być dokonywana:

- ▶ na przejściach granicznych, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, na których dokonywana jest kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy,
- ▶ w oddziałach WIJHARS, zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Urzędowa kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą przeprowadzana jest według tych samych zasad i trybu, co kontrole na rynku krajowym (str. 10). O doborze czynności kontrolnych decydują specyficzne cechy kontrolowanego produktu, warunki techniczne kontroli oraz kompletność dołączonej dokumentacji przewozowej. Niezbędne czynności wykonywane są w miejscu przeprowadzenia kontroli, po otwarciu środka transportu przewożącego produkty luzem lub na podstawie opakowań jednostkowych. Próbkki kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych przekazywane są do laboratoriów GUHARS.

W przypadku niespełnienia wymagań określonych w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanych przez producenta, wojewódzki inspektor JHARS wydaje decyzję administracyjną zakazującą wprowadzenia kon-

trolowanego artykułu rolno-spożywczego do obrotu. Decyzja podlega rygorowi natychmiastowej wykonalności.

Wyniki kontroli w obrocie z zagranicą/ Results of inspections at import and export stage

W 2014 r. przeprowadzono 83.930 kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą, w tym:

- ▶ 59.752 (71,2%) kontroli artykułów rolno-spożywczych wywożonych z kraju,
- ▶ 24.178 (28,8%) kontroli artykułów rolno-spożywczych przywożonych do kraju.

W porównaniu do 2013 r. liczba kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeprowadzonych w 2013 r. w obrocie z zagranicą zmniejszyła się o 12.183 (tj. 12,7%), w tym dla artykułów wywożonych z kraju o 12.617 (tj. 17,4%). Liczba kontroli jakości handlowej importowanych artykułów rolno-spożywczych zwiększyła się o 613 (tj. 2,6%).

Zgodnie z przepisami regulującymi zasady obrotu artykułów rolno-spożywczych z zagranicą, kontroli jakości handlowej w 2014 r. podlegało:

- ▶ 1.033,5 tys. t importowanych artykułów rolno-spożywczych, w tym głównie:
  - nasiona roślin oleistych – 162,5 tys. t (Argentyna, Chiny, Kazachstan, Rosja, Turcja, Ukraina),
  - ryby i przetwory rybne – 101,9 tys. t (Chiny, Rosja, Tajlandia, Stany Zjednoczone, Wietnam),
  - zboża i ich przetwory – 67,3 tys. t (Argentyna, Chiny, Kazachstan, Rosja, Stany Zjednoczone, Ukraina),
  - kawa 36,1 tys. t (Brazylia, Ekwador, Etiopia, Indie, Kenia, Kolumbia, Peru),
  - herbata 36,1 tys. t (Chiny, Indie, Sri Lanka, Wietnam),
  - przyprawy 8,8 tys. t (Brazylia, Chiny, Indie, Indonezja, Sri Lanka, Turcja, Wietnam),
- ▶ 394,7 tys. hl importowanych napojów alkoholowych, bezalkoholowych i wina (Australia, Armenia, Chile, Chiny, Gruzja, Mołdawia, Rosja, Ukraina),
- ▶ 24,0 tys. hl importowanych nektarów oraz soków owocowych i warzywnych (Azerbejdżan, Gruzja, Izrael, Tajlandia, Ukraina).

Urzędową kontrolą zgodności z normami handlowymi objęto również 1.171,7 tys. t świeżych owoców i warzyw, w tym:

- ▶ 1.137,0 tys. t przeznaczonych na eksport świeżych owoców (głównie jabłka, gruszki, śliwki, truskawki, wiśnie, maliny) i warzyw (cebula, kapusta kalafior, marchew, pieczarki, ogórki, pomidory i papryka słodka), wywożonych do Białorusi, Chorwacji, Kazachstanu, Mołdawii, Rosji i Ukrainy,
- ▶ 23,9 tys. t importowanych bananów, przywożonych głównie z Ekwadoru oraz 10,8 tys. t świeżych owoców i warzyw pochodzących głównie z Chin, Macedonii, Izraela i Turcji.

W wyniku urzędowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych importowanych z krajów trzecich, wojewódzcy inspektorzy wydali 45 decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej.

Decyzje dotyczyły głównie takich artykułów rolno-spożywczych, jak:

- ▶ rzepak – 35 partii z Ukrainy o łącznej masie 2.067,0 t,
- ▶ żyto – 2 partie z Ukrainy o łącznej masie 123,1 t,
- ▶ przetwory owocowe i warzywne – 2 partie z Japonii i Chin o łącznej masie 16,6 t,
- ▶ owoce mrożone – 2 partie z Kanady i Japonii o masie 51,6 t,
- ▶ ryż – 1 partia z Kambodży o masie 48,0 t,
- ▶ koncentraty spożywcze (zupy) – 1 partia z Wietnamu o masie 2,1 t,
- ▶ ryby mrożone – 1 partia z Chin o masie 1,5 t,
- ▶ herbata czarna – 1 partia z Chin o masie 1,2 t.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- ▶ obecności żywych szkodników (rzepak),
- ▶ zawyżonej zawartości środka fumigującego (rzepak, żyto),
- ▶ nieprawidłowego oznakowania (ryż, herbata czarna, koncentraty zup, ryby mrożone),
- ▶ zaniżonej deklarowanej masy netto po odcieku (przetwory warzywne),
- ▶ niewłaściwych cech organoleptycznych (przetwory owocowe),
- ▶ przekroczenia tolerancji wad dotyczących zawartości owoców uszkodzonych mechanicznie, owoców ze

zmianami enzymatycznymi oraz owoców oblodzonych (owoce mrożone).

W wyniku kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw zakwestionowano 95,1 t importowanych owoców głównie z Chin (pomelo), 591,9 t owoców (jabłka) i warzyw (cebula) przeznaczonych na eksport na Białoruś i Ukrainę, 2,9 t owoców (jabłka) przeznaczonych na eksport do Federacji Rosyjskiej oraz 14,3 t warzyw (papryka) będących przedmiotem reeksportu na Białoruś.

4.2. Zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej/ Tasks performed in the framework of the Common Agricultural Policy

4.2.1. Kontrola i certyfikacja w rolnictwie ekologicznym/ Control and certification in organic farming

System kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym/ Control and certification system in organic farming

Zgodnie z przepisami obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, wszystkie państwa członkowskie zobowiązane zostały do stworzenia systemu kontroli w rolnictwie ekologicznym, który ma zagwarantować konsumentom, że zakupione przez nich produkty, oznaczone jako ekologiczne, podlegały na każdym etapie produkcji, przygotowania i dystrybucji procedurze, która potwierdziła spełnienie wymagań określonych przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. Ponadto system ten ma za zadanie zagwarantować uczciwą konkurencję oraz skuteczne funkcjonowanie rynku wewnętrznego produktów ekologicznych.

W Polsce, podobnie jak w większości państw UE, przyjęty został system kontroli oparty na prywatnych jednostkach certyfikujących, uznawanych oraz nadzorowanych przez wyznaczone organy państwowe.

TABELA 1.

Wykaz jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r./ Table no 1: List of certifying bodies in organic farming (as at 31st December 2014)

Nazwa upoważnionej jednostki certyfikującej	Numer identyfikacyjny nadany w upoważnieniu jednostce certyfikującej	Zakres upoważnienia do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów zgodności w rolnictwie ekologicznym					
		Uprawa roślin i utrzymanie zwierząt	Zbiór ze stanu naturalnego	Pszczelarstwo	Produkty z akwakultury i wodorosty morskie	Przetwórstwo produktów, produkcja pasz i drożdży	Wprowadzanie produktów na rynek w tym importowanych z państw trzecich
EKOGWARANCJA PTRE	PL-EKO-01	X	X	X	X	X	X
PNG	PL-EKO-02	X	X	X	X	X	X
COBICO	PL-EKO-03	X	X	X	-	X	X
BIOEKSPERT**	PL-EKO-04	X	X	X	-	X	X
BIOCERT MAŁOPOLSKA.	PL-EKO-05	X	X	X	X	X	X
PCBC S.A.	PL-EKO-06	X	X	X	X	X	X
AGRO BIO TEST	PL-EKO-07	X	-	X	-	X	X
TÜV Rheinland Polska	PL-EKO-08	X	X	X	X	X	X
Centrum Jakości AgroEko	PL-EKO-09	X	X	X	X	X	X
SGS Polska	PL-EKO-10	X	X	-	-	X	X*

* z wyłączeniem wprowadzania do obrotu produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z krajów trzecich

** upoważnienie obowiązuje do dnia 14 maja 2015 r.

W Polsce w skład systemu kontroli w rolnictwie ekologicznym wchodzi:

- ▶ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – upoważniający jednostki certyfikujące do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów zgodności w rolnictwie ekologicznym,
- ▶ Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – sprawująca nadzór nad jednostkami certyfikującymi i produkcją ekologiczną,
- ▶ jednostki certyfikujące – upoważnione do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów zgodności w rolnictwie ekologicznym.

W ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi Główny Inspektor JHARS:

- ▶ przeprowadza analizy danych dostarczanych przez jednostki certyfikujące,
- ▶ przeprowadza audyty i dokonuje inspekcji jednostek certyfikujących, między innymi w zakresie stosowania przez nie procedur kontrolnych,
- ▶ przekazuje jednostkom certyfikującym wnioski pokontrolne,
- ▶ nakazuje wykonanie odpowiednich działań naprawczych związanych z funkcjonowaniem jednostek certyfikujących,
- ▶ może żądać od jednostek certyfikujących wszelkich dodatkowych informacji i danych związanych z wykonywanym nadzorem.

Zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym Główny Inspektor JHARS w ramach sprawowanego nadzoru może powierzyć część zadań wojewódzkim inspektorom JHARS, w tym:

- ▶ prowadzenie audytów i inspekcji jednostek certyfikujących w zakresie stosowania przez nie procedur kontrolnych, posiadanych środków technicznych i kwalifikacji osób prowadzących kontrole oraz sprawdzenia dokumentów dotyczących kontroli,
- ▶ sprawdzenie u producentów ekologicznych prawidłowości kontroli przeprowadzonych przez jednostki certyfikujące i zgodności prowadzonej produkcji ekologicznej z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

Ponadto, na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa, Główny Inspektor JHARS przeprowadza działania sprawdzające oraz wydaje opinię dotyczącą spełniania przez podmiot ubiegający się o upoważnienie do działania, jako jednostka certyfikująca, wymagań określonych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007.

W 2014 r. w Polsce w rolnictwie ekologicznym działało 10 jednostek certyfikujących, przy czym 1 jednostka decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 maja 2014 r. została upoważniona do prowadzenia kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w zakresie rolnictwa ekologicznego (tabela 1).

Wyniki audytów przeprowadzonych w jednostkach certyfikujących/ Results of audits carried out in authorised certifying bodies

Audytem planowym objęto 10 jednostek certyfikujących, stwierdzając nieprawidłowości polegające na:

- ▶ braku podejmowania działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości wskazanych przez Głównego Inspektora JHARS we wnioskach pokontrolnych,
- ▶ braku uregulowania w dokumentacji systemowej:
  - trybu postępowania podczas obejmowania producentów kontrolą oraz zapisów dotyczących strategii doboru próbek produktów ekologicznych na podstawie oceny ryzyka,
  - wymogu pobrania próbek na poziomie 5%, o którym mowa w art. 65 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008,
- ▶ przeprowadzaniu kontroli niezgodnie z obowiązującymi przepisami (np. brak stosowania procedur, właściwych wzorów formularzy protokołów z kontroli, pobierania próbek we wszystkich kontrolowanych przez jednostkę kategoriach działalności oraz pobierania dostatecznej liczby próbek u producentów ekologicznych do badań laboratoryjnych),
- ▶ prowadzeniu kontroli opartej na nieskutecznym mechanizmie w zakresie oceny ryzyka,
- ▶ nierzetelnym sporządzaniu dokumentów dotyczących kontroli i certyfikacji producentów ekologicznych,
- ▶ wydaniu certyfikatu producentowi, który w zakresie swojej działalności nie spełniał wymogów określonych w rozporządzeniu Rady nr 834/2007,

- ▶ braku nakładania sankcji w przypadku stwierdzenia u producentów ekologicznych nieprawidłowości,
- ▶ braku przekazywania przez jednostkę do GIJHARS oraz do pozostałych jednostek certyfikujących informacji o nieprawidłowościach mających wpływ na ekologiczny status produktu,
- ▶ braku w siedzibie jednostki pełnej dokumentacji dotyczącej wszystkich kontrolowanych przez nią producentów ekologicznych,
- ▶ przekazywaniu właściwym organom wykazu producentów ekologicznych zawierających nieprawdziwe lub niekompletne dane.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości Główny Inspektor JHARS:

- ▶ przekazał jednostkom certyfikującym wnioski pokontrolne obligujące do podjęcia działań eliminujących nieprawidłowości,
- ▶ wydał decyzję wymierzającą jednej z jednostek certyfikujących karę pieniężną,
- ▶ wszczął postępowanie w sprawie wymierzenia jednej z jednostek certyfikujących kary pieniężnej.

Monitoring stron internetowych jednostek certyfikujących

W ramach oceny prawidłowości działań prowadzonych przez jednostki certyfikujące w zakresie udzielonych im upoważnień, przeprowadzono monitoring stron internetowych wszystkich jednostek certyfikujących w zakresie rzetelności zamieszczanych na nich wykazów, obejmujących dane o skontrolowanych producentach ekologicznych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, dotyczącymi danych zamieszczonych na stronach internetowych, Główny Inspektor JHARS nakazał wszystkim jednostkom certyfikującym wykonanie odpowiednich działań naprawczych.

Wyniki kontroli sprawdzających w gospodarstwach rolnych/ Results of follow up checks in agricultural holding

Kontrole sprawdzające przeprowadzono w 217 gospodarstwach rolnych, (tj. ok. 0,8% ogólnej liczby gospodarstw prowadzących produkcję żywności metodami ekologicznymi), w tym 48 kontroli w ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i nad produkcją ekologiczną oraz 2 kontrole w zakresie identyfikowalności produktów

(tzw. *Traceability*). W porównaniu do 2013 r. liczba gospodarstw objętych kontrolą sprawdzającą w 2014 r. zmalała o 119, tj. 35,4%. Duża liczba kontroli przeprowadzonych w 2013 r. wynikała z odebrania przez MRiRW jednej z jednostek certyfikujących upoważnienia do działania w rolnictwie ekologicznym.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości wynikały z nieprzestrzegania zasad:

- ▶ przeprowadzania kontroli przez inspektora rolnictwa ekologicznego na rzecz jednostki certyfikującej, w tym:
  - brak odnotowania w protokole kontroli informacji o występujących uchybieniach m.in. w zakresie niekompletnej dokumentacji dotyczącej produkcji roślinnej i zwierzęcej, ewidencji towarowej, dokumentacji księgowej, ewidencji działań transportowych, nieposiadania aktualnego opisu jednostki produkcyjnej lub działalności, o których mowa w art. 63 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008, nieposiadania opisu środków ostrożności podejmowanych w celu ograniczenia zagrożenia zanieczyszczenia niezatwierdzonymi substancjami lub produktami oraz środków podjętych w celu zachowania czystości, a także w zakresie posiadanych odstępstw od warunków produkcji ekologicznej,
  - pomijanie niektórych zagadnień podlegających kontroli (np. prowadzenie przez producenta na własne potrzeby produkcji zwierzęcej, posiadanie deklaracji producenta),
  - zamieszczanie w protokołach kontroli nieprawdziwych informacji dotyczących m.in.: powiadamiania jednostki na bieżąco o zmianach w jednostce produkcyjnej, harmonogramu produkcji w rozbiciu na działki, dokumentacji potwierdzającej potrzebę użycia nawozów, statusu gospodarstwa, ewidencji zwierząt gospodarskich, zapisów zawartych w ewidencji produkcji roślinnej.
- ▶ prowadzenia działalności przez producenta, w tym:
  - brak lub niekompletna deklaracja producenta,
  - brak powiadomienia jednostki certyfikującej o zmianach opisu jednostki produkcyjnej,
  - brak powiadomienia jednostki certyfikującej o zmianie w harmonogramie produkcji produktów i upraw w rozbiciu na działki,

- nieprawidłowe prowadzenie dokumentacji dotyczącej produkcji roślinnej, zwierzęcej, ewidencji towarowej i dokumentacji finansowej,
- zastosowanie nieekologicznego materiału siewnego lub wegetatywnego materiału rozmnożeniowego bez zgody WIORiN,
- stosowanie bez zgody WIJHARS odstępstw od warunków produkcji ekologicznej,
- brak pełnego opisu jednostki, obiektów i działalności,
- użycie nawozu niedozwolonego w rolnictwie ekologicznym,
- brak trwałego oznakowania zwierząt gospodarskich,
- przechowywanie w gospodarstwie środków ochrony roślin niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym,
- niewłaściwe przechowywanie produktów ekologicznych (tj. bez rozdzielania od produktów nieekologicznych) lub składowanie tych produktów w sposób utrudniający ich identyfikację,
- niewykonanie zaleceń pokontrolnych jednostki certyfikującej.

W laboratoriach GIJHARS zbadano próbki pobranych w ramach kontroli sprawdzających produktów, na obecność niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin oraz GMO. Inspektorzy WIJHARS pobrali łącznie 46 próbek produktów w ekologicznych gospodarstwach rolnych, w tym 43 próbki w celu zbadania obecności niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin i 3 próbki w celu wykrycia obecności GMO. W wyniku analizy próbek pobranych do badań laboratoryjnych w żadnej próbce nie stwierdzono obecności niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin ani GMO.

Wyniki kontroli sprawdzających w przetwórnictwie ekologicznym i u ich podwykonawców, u importerów produktów ekologicznych oraz u producentów ekologicznych prowadzących zbiór ze stanu naturalnego/ Results of follow up checks carried out in organic processing operators and their subcontractors, importers of organic products and operators harvesting wild plant products for commercial purposes

Kontrole sprawdzające przeprowadzono u 56 producentów ekologicznych w tym: 44 przetwórnictwie ekologicz-

nych oraz u ich podwykonawców, 10 importerów produktów ekologicznych, 9 producentów prowadzących zbiór ze stanu naturalnego. Przeprowadzono 4 kontrole nadzorowane (tj. wykonane przez jednostki certyfikujące pod nadzorem inspektorów WIJHARS) oraz 5 kontroli w zakresie identyfikowalności produktów (tzw. *traceability*).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie nieprze- strzegania przez producentów prawa dotyczącego rolnictwa ekologicznego. Kwestionowano między innymi:

- ▶ obecność w produktach ekologicznych pozostałości środków ochrony roślin niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym,
- ▶ umieszczenie terminu *bio* na etykiecie produktów nie- ekologicznych,
- ▶ nieprawidłowe prowadzenie ewidencji towarowej,
- ▶ brak dokumentacji dotyczącej pełnego opisu jednostki,
- ▶ brak procedur dotyczących transportu produktów,
- ▶ brak deklaracji,
- ▶ brak prowadzenia ewidencji czyszczenia,
- ▶ brak przekazania jednostce certyfikującej informacji o planowanym przywozie przesyłki z kraju trzeciego.

Ponadto, WIJHARS pobrały łącznie 13 próbek przetworzo- nych produktów rolnych w celu zbadania obecności niedo- zwolonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin oraz 1 próbkę pod kątem obecności GMO. W wyniku badań w 2 próbkach stwierdzono obecność niedozwolo- nych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin.

Wyniki kontroli znakowania produktów/ Results of la- beling checks

Znakowanie produktów nieekologicznych w zakresie bezprawnego stosowania odniesień do rolnictwa eko- logicznego sprawdzono w ramach planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz u 18 producentów, w związku z podejrzeniem wykorzy- stywania w nazwie firmy, nazwie produktu, znaku towa- rowym lub w innych elementach oznakowania artykułu rolno-spożywczego niespełniającego wymagań określo- nych w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego, określenia: *ekologiczny, bio, eko*, sugerującego ekologicz- ną metodę produkcji.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących bezprawnego znakowania produktów nieekologicznych terminami nawiązującymi do ekologicznej metody produkcji, wydano 19 decyzji administracyjnych nakładających kary pieniężne na podstawie ustawy o rolnictwie ekologicznym.

W 2014 r. wojewódzkie inspektoraty JHARS przeprowadziły 55 kontroli w zakresie prawidłowości wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, w ramach których sprawdzano m.in. czy oznakowanie nawozów lub ww. środków nieprzeznaczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym, zawiera terminy takie jak *ekologiczny*, *bio* lub *eko*, sugerujące możliwość ich stosowania w rolnictwie ekologicznym. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie znakowania z powołaniem na rolnictwo ekologiczne.

Udostępnianie informacji o producentach w rolnictwie ekologicznym/ *Sharing information on organic farming producers*

W 2014 r. Główny Inspektor JHARS rozpatrzył pozytywnie 208 wniosków o udostępnienie informacji odnośnie producentów ekologicznych i produkcji ekologicznej, w tym 189 wniosków dotyczących udostępnienia wykazu producentów ekologicznych i 19 wniosków o udostępnienie danych statystycznych z zakresu rolnictwa ekologicznego w Polsce. Wykazy udostępniono zarówno osobom prywatnym jak i przedstawicielom firm, głównie w celu nawią-

zania współpracy z producentami produktów rolnictwa ekologicznego, natomiast opracowania danych statystycznych udostępniono organom administracji, instytucjom naukowym, szkołom wyższym oraz studentom.

Upoważnianie importerów do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z państw trzecich/ *Authorising import of organic farming products from third countries*

Wydawanie importerom upoważnień do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego z państw trzecich miało na celu potwierdzenie, że w stosunku do przywożonych produktów ekologicznych objętych upoważnieniem spełnione są warunki, w zakresie równoważności metod produkcji oraz środków kontroli, o których mowa w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego.

W 2014 r. Główny Inspektor JHARS wydał w drodze postępowania administracyjnego 1 decyzję administracyjną upoważniającą do przywozu ekologicznego wina z Republiki Chile. Z dniem 1 lipca 2014 r. zakończył się okres, w którym właściwe organy mogły wydawać upoważnienia do przywozu produktów rolnictwa ekologicznego.

Zezwolenia na odstępstwa od zasad produkcji metodami ekologicznymi/ *Granting of exceptions from the organic production rules rules*

Decyzje administracyjne zezwalające na zastosowanie przewidzianych prawem odstępstw od warunków pro-

TABELA 2.

Liczba egzaminów przeprowadzonych w zakresie poszczególnych specjalizacji oraz liczba osób, które zdały egzamin w zakresie poszczególnych specjalizacji rolnictwa ekologicznego w 2014 r./ **Table no 2: Number of exams performed in selected specialisations of organic farming and number of candidates who passed the exams in 2014**

Lp.	Rodzaj specjalizacji	Liczba egzaminów w zakresie specjalizacji	Liczba inspektorów wpisanych do rejestru
1.	Ekologiczna uprawa roślin i utrzymanie zwierząt	7	269
2.	Przetwórstwo produktów ekologicznych oraz produkcja pasz lub drożdży	4	34
3.	Wprowadzanie na rynek produktów ekologicznych, w tym importowanych z państw trzecich	4	22
4.	Zbiór ze stanu naturalnego	3	14
5.	Pszczelarstwo	3	13
6.	Produkty akwakultury i wodorosty morskie	3	8

dukcji metodami ekologicznymi wydawane są na podstawie wniosków producentów ekologicznych, składanych do wojewódzkich inspektorów JHARS, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia działalności lub Głównego Inspektora JHARS.

W 2014 r. wojewódzcy inspektorzy JHARS wydali ogółem 1.793 decyzje administracyjne dotyczące odstępstw od zasad produkcji metodami ekologicznymi, w tym 1.706 decyzji administracyjnych zezwalających na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji metodami ekologicznymi i 87 decyzji administracyjnych odmawiających zastosowania odstępstw. W 2014 r. wpłynął do Głównego Inspektora JHARS 1 wniosek o odstępstwo od zasad produkcji ekologicznej.

Organizacja egzaminów na inspektora rolnictwa ekologicznego/ Exams for organic farming inspectors

Kontrole u producentów ekologicznych mogą przeprowadzać wyłącznie osoby wpisane do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego. Warunkiem wpisu do rejestru jest posiadanie wiedzy niezbędnej do przeprowadzenia kontroli u producentów ekologicznych, potwierdzonej egzaminem zdanym przed komisją kwalifikacyjną, powołaną przez Głównego Inspektora JHARS.

W 2014 r. Główny Inspektor JHARS zorganizował 9 egzaminów, umożliwiając osobom ubiegającym się o wpis do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego sprawdzenie wiedzy z zakresu 6 specjalizacji. W ramach poszczególnych specjalizacji odbyło się od 3 do 7 egzaminów (tabela 2). Odnotowano łącznie 585 przystąpień do egzaminów.

W wyniku egzaminów zdający uzyskali łącznie 360 uprawnień do kontroli, przy czym 284 przypadki dotyczyły odnowienia wcześniej uzyskanych uprawnień, w związku z upływem 3 lat od dnia zdania egzaminu. W wyniku egzaminów do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego wpisano 45 nowych inspektorów.

W 2014 r. GIJHARS wydał 2 decyzje dotyczące skreślenia z rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego dwóch

inspektorów rolnictwa ekologicznego, w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości świadczących o nierzetelnym prowadzeniu kontroli przez tych inspektorów.

Decyzje administracyjne wydawane na wniosek Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa/ Administrative decisions issued at the request of the President of the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture

W 2014 r. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa skierował do Głównego Inspektora JHARS 6 wniosków o wszczęcie postępowań administracyjnych, w sprawie wymierzenia kary pieniężnej jednostkom certyfikującym, na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 6 ustawy o rolnictwie ekologicznym, tj. w związku z niedopełnieniem przez nie obowiązków dotyczących przekazania wykazu producentów ekologicznych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rolnictwie ekologicznym.

W wyniku rozpatrzenia wniosków Główny Inspektor JHARS, wydał w 2014 r.:

- ▶ 5 decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne, w tym 1 częściowo umarzającą postępowanie,
- ▶ 2 decyzje administracyjne umarzające postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

Natomiast w przypadku 2 wniosków zostało wszczęte postępowanie administracyjne, jednak nie zakończyło się wydaniem decyzji administracyjnej do końca 2014 r.

TABELA 3.

Wykaz jednostek certyfikujących upoważnionych do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów zgodności procesu produkcji produktów regionalnych i tradycyjnych ze specyfikacją, wg stanu na 31 grudnia 2014 r./ **Table no 3: List of certifying bodies authorised to carry out inspections, issue and revoke certificates of conformity of production process of regional and traditional products with the specification (as at 31st December 2014)**

Lp.	Upoważniona jednostka certyfikująca	Siedziba
1.	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A.	Warszawa
2.	COBICO Sp. z o.o.	Przebieczany
3.	Jednostka Certyfikująca PNG Sp. z o.o.	Cisów
4.	BIOCERT MAŁOPOLSKA Sp. z o.o.	Kraków
5.	TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.	Warszawa

4.2.2. Kontrola produktów regionalnych i tradycyjnych/ Control of regional and traditional products

Zasady kontroli i certyfikacji produktów regionalnych i tradycyjnych/ Rules for control and certification of regional and traditional products

Organami i jednostkami organizacyjnymi właściwymi w sprawach kontroli i certyfikacji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających chronioną nazwę pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenie geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowaną tradycyjną specjalnością (GTS) są:

- ▶ minister właściwy ds. rynków rolnych – upoważniająca jednostki certyfikujące, do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów potwierdzających zgodność procesu produkcji ze specyfikacją,
- ▶ Główny Inspektor JHARS – sprawujący nadzór nad jednostkami certyfikującymi,
- ▶ wojewódzki inspektor JHARS – przeprowadzający kontrolę zgodności procesu produkcji ze specyfikacją oraz wydający świadectwa jakości potwierdzające zgodność procesu produkcji ze specyfikacją,
- ▶ jednostki certyfikujące przeprowadzające kontrole oraz wydające i cofające certyfikaty zgodności.

Stosowanie oznaczeń pozwala na łatwiejszą identyfikację produktów, ich ochronę przed bezprawnym używaniem zarejestrowanych nazw oraz promocję produktów o specyficznych cechach i określonym pochodzeniu. Jednym z podstawowych elementów zapewnienia ochrony jest skuteczny system kontroli, na który składa się kontrola zgodności procesu produkcji ze specyfikacją oraz kontrola urzędowa, sprawdzająca przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS. Kontrole mają na celu ochronę zarejestrowanych nazw przed pośrednim lub bezpośrednim ich wykorzystaniem na potrzeby komercyjne, nadużywaniem, imitacją lub przywoływaniem oraz przed stosowaniem wszelkich określeń lub praktyk mogących wprowadzić w błąd konsumenta, co do rzeczywistego pochodzenia produktu lub jego charakterystyki.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń

geograficznych prowadzonym przez Komisję Europejską było wpisanych 37 polskich nazw.

Nadzór nad jednostkami certyfikującymi/ Supervision of authorised certifying bodies

IJHARS sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi, które są akredytowane zgodnie z Polską Normą 45011 i upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli, wydawania i cofania certyfikatów potwierdzających zgodność procesu produkcji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających ChNP, ChOG, GTS ze specyfikacją. W 2014 r. funkcjonowało 5 jednostek certyfikujących (tabela 3). Cztery z nich, tj.: COBICO, PNG, BIOCERT MAŁOPOLSKA oraz TÜV Rheinland przeprowadziły kontrole na wniosek producentów, wydając ogółem 137 certyfikatów na takie produkty jak: *truskawka kaszubska, wiśnia nadwiślanka, miód drahimski, miód kurpiowski, fasola wrzawska, jabłka grójeckie*. Ponadto, jednostki certyfikujące przeprowadziły kontrole w ramach nadzoru nad obowiązującym certyfikatem dla czterech produktów: *obwarzanek krakowski, suska sechłońska, truskawka kaszubska, jabłka grójeckie*.

Główny Inspektor JHARS w ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi dokonuje kontroli w siedzibach tych jednostek. Kontrola ma na celu sprawdzenie, czy jednostka certyfikująca:

- ▶ posiada i stosuje właściwe procedury kontroli i certyfikacji produktów,
- ▶ posiada biuro wyposażone w odpowiednie środki techniczne,
- ▶ dysponuje odpowiednio wykwalifikowanymi inspektorami,
- ▶ przeprowadza czynności kontrolne w sposób rzetelny, skuteczny i obiektywny.

Podstawowym celem kontroli u producentów jest sprawdzenie, czy jednostka certyfikująca przeprowadza kontrole zgodności procesu produkcji produktów posiadających zarejestrowane nazwy jako ChNP, ChOG, GTS ze specyfikacją w sposób rzetelny, skuteczny i zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora JHARS planami kontroli.

W 2014 r. zrealizowano 8 kontroli, w tym 2 w siedzibach jednostek certyfikujących oraz 6 kontroli sprawdzających u producentów *truskawki kaszubskiej i jabłek grójeckich*, w zakresie prawidłowości kontroli zgodności procesu produkcji ze specyfikacją zrealizowanej przez upoważnioną jednostkę certyfikującą.

Stwierdzone nieprawidłowości związane z przeprowadzeniem kontroli przez inspektora jednostki certyfikującej dotyczyły między innymi:

- ▶ nierzetelnego wypełniania protokołów kontroli oraz nieprzestrzegania zasad przeprowadzania kontroli (tj. pomijanie informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach dotyczących np.: niekompletnych rejestrów produkcyjnych lub rejestrów obrotu towarowego, nieodpowiednich etykiet),
- ▶ braku analizy danych uzyskanych w trakcie kontroli,
- ▶ błędnego wystawiania certyfikatów zgodności,
- ▶ pomijania niektórych zagadnień podlegających kontroli oraz niedostosowania kontroli do specyfiki danego produktu.

Nieprawidłowości odnoszące się do producenta dotyczyły między innymi:

- ▶ braku zapewnienia odpowiedniej identyfikowalności produktu (tj. brak etykiet lub nadzoru nad etykietami, brak dokumentacji finansowej umożliwiającej określenie ilości produktu wprowadzonego do obrotu),
- ▶ braku konstruktywnej komunikacji w grupie producentów, co utrudnia lub uniemożliwia właściwy nadzór nad jakością produktu.

Kontrole zgodności procesu produkcji produktów regionalnych i tradycyjnych ze specyfikacją/ *Verification of compliance with specifications of the production processes of regional and traditional products*

Kontrola zgodności procesu produkcji ze specyfikacją przeprowadzana jest w celu zapewnienia wysokiej jakości produktów regionalnych i tradycyjnych. Kontrola przeprowadzana jest na wniosek producenta, który wytwarza produkt zgodnie ze specyfikacją i zamierza znakować go symbolem ChNP, ChOG lub GTS. Koszty związane z czynnościami kontrolnymi pokrywane są przez producenta.

Kontrola nie wybiega poza wymagania specyfikacji i polega na zweryfikowaniu poszczególnych etapów produkcji oraz ocenie, czy spełnione są wszystkie wymagania decydujące o szczególnych właściwościach produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS. W trakcie kontroli sprawdzana jest również dokumentacja prowadzona przez producenta, w tym rejestry pozwalające na odtworzenie poszczególnych etapów procesu produkcji.

W przypadku produktów regionalnych (ChNP i ChOG) weryfikowany jest dowód pochodzenia potwierdzający związek produktu z danym regionem oraz sprawdzane jest, czy produkcja odbywa się na obszarze geograficznym wskazanym w specyfikacji. W przypadku produktów tradycyjnych (GTS) sprawdzane są wymagania, jakie produkt musi spełnić, aby został potwierdzony jego specyficzny charakter.

W 2014 r. organy IJHARS otrzymały 197 *Wnioseków o dokonanie kontroli zgodności procesu produkcji produktu regionalnego lub tradycyjnego ze specyfikacją*, złożonych przez producentów. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano łącznie 196 świadectw jakości potwierdzających zgodność procesu produkcji ze specyfikacją u producentów 19 produktów rolnych i środków spożywczych zarejestrowanych jako ChNP, ChOG lub GTS. Dodatkowo wydano 1 decyzję zakazującą używania chronionego oznaczenia geograficznego – miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich, używania symbolu chronionego oznaczenia geograficznego, zwrotu „chronione oznaczenie geograficzne” oraz odpowiadającego mu skrótu „ChOG”.

Ogółem według stanu na 31 grudnia 2014 r. (tabela 4), w systemie ChNP, ChOG, GTS było ważnych 431 świadectw jakości i certyfikatów zgodności. Część z tych dokumentów została wydana w latach poprzednich na okres dłuższy niż rok, dzięki czemu w roku 2014 były one nadal ważne. Utrzymanie zgodności potwierdziły kontrole doraźne, realizowane w ramach nadzoru nad producentami.

Kontrole urzędowe produktów regionalnych i tradycyjnych/ *Official controls of regional and traditional products*

Kontrole urzędowe w zakresie ochrony produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS, mają na celu:

Tabela 4. Liczba ważnych świadectw i certyfikatów potwierdzających zgodność procesu produkcji produktów regionalnych (ChNP, ChOG) i tradycyjnych (GTS) ze specyfikacją w 2014 r./ **Table no 4: Number of valid certificates of conformity of production process of regional products (PDO and PGI) and traditional (TSG) with the specification in 2014.**

Lp.	Nazwa produktu	Oznaczenie	Liczba świadectw i certyfikatów ważnych na dzień 31 grudnia 2014 r.
1.	Bryndza podhalańska	ChNP	12
2.	Oscypek	ChNP	44
3.	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	ChOG	5
4.	Trójniak	GTS	1
5.	Rogal świętomarciński	ChOG	100
6.	Wielkopolski ser smażony	ChOG	4
7.	Andruty kaliskie	ChOG	3
8.	Olej rydzowy	GTS	1
9.	Pierekaczewnik	GTS	2
10.	Truskawka kaszubska	ChOG	(51)
11.	Kielbasa lisiecka	ChOG	9
12.	Redykołka	ChNP	18
13.	Miód kurpiowski	ChOG	(11)
14.	Podkarpacki miód spadziowy	ChNP	14
15.	Suska sechlońska	ChOG	(9)
16.	Wiśnia nadwiślanka	ChNP	(36)
17.	Obwarzanek krakowski	ChOG	9 (1)
18.	Jabłka łączkie	ChOG	10
19.	Chleb prądnicki	ChOG	1
20.	Kielbasa myśliwska	GTS	(1)
21.	Miód drahimski	ChOG	(5)
22.	Kołacz śląski	ChOG	17
23.	Jabłka grójeckie	ChOG	(37)
24.	Kabanosy	GTS	(1)
25.	Fasola wrzawska	ChNP	(10)
26.	Ser koryciński	ChOG	11
27.	Miód z Sejneńszczyzny	ChNP	2
28.	Cebularz lubelski	ChOG	5
29.	Czwórniak	GTS	1
Razem			431

* ( ) liczba certyfikatów zgodności wydanych przez upoważnione jednostki certyfikujące

- ▶ sprawdzenie przestrzegania przez producentów wymagań specyfikacji w produkcji produktów posiadających zarejestrowaną chronioną nazwę pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenie geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowaną tradycyjną specjalnością (GTS),
- ▶ wyeliminowanie z rynku produktów niespełniających wymagań specyfikacji, a znakowanych zarejestrowanymi nazwami lub nazwami imitującymi nazwy chronione.

Podczas każdej kontroli prowadzonej przez inspektorów IJHARS w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, zwracano uwagę, czy znakowanie produktów nie zawiera informacji bezprawnie wykorzystujących renomę nazw zarejestrowanych jako ChNP, ChOG lub GTS. W przypadku zidentyfikowania produktu, który oznakowany był w sposób naruszający przepisy o ochronie zarejestrowanych nazw, wojewódzcy inspektorzy JHARS mogli wydać odpowiednie decyzje administracyjne (art. 29 i art. 40a ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych) lub złożyć zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Kontrole pod kątem bezprawnego wykorzystywania zarejestrowanych nazw obejmują zarówno produkty polskie, jak i produkty zagraniczne.

W 2014 r. poza kontrolami planowymi przeprowadzono również kontrole doraźne w zakresie bezprawnego korzystania z renomy zarejestrowanych nazw. Sprawdzono na przykład prawidłowość znakowania włoskiego produktu (ocet balsamiczny z Modeny ChOG), który wprowadzany był do obrotu za pośrednictwem polskiego podmiotu. W wyniku kontroli stwierdzono niedopełnienie formalnych zobowiązań wynikających ze specyfikacji produktu. Nie wniesiono zastrzeżeń do jakości produktu.

Zmiany w trybie kontrolnym produktów posiadających zarejestrowane nazwy jako ChNP, ChOG, GTS/ Changes in control procedures for products with names registered as PDO, PGI and TSG

W 2014 r. został wdrożony nowy tryb kontroli produktów ChNP, ChOG, GTS przeprowadzanej przez wojewódzkie inspektoraty JHARS. Zmiana w postępowaniu kontrolnym WIJHARS polega na zmniejszeniu częstotliwości kontroli zgodności procesu produkcji produktów ChNP, ChOG, GTS ze specyfikacją przeprowadzanej na wniosek produ-

centa i wprowadzenie dodatkowego narzędzia weryfikacji produktów ChNP, ChOG, GTS, jakim jest tzw. kontrola w nadzorze. Kontrola w nadzorze jest niezapowiedziana i obejmuje nie tylko zgodność produktu ze specyfikacją, ale również jakość handlową. Kontrola na wniosek producenta i kontrola w nadzorze dają kompleksowy system zapewniający wysoką jakość produktów ChNP, ChOG, GTS. Zniesienie corocznej kontroli na rzecz kontroli urzędowych opartych na analizie ryzyka spowoduje, że producenci o niskim profilu ryzyka będą kontrolowani rzadziej niż raz do roku, natomiast wzmocniona zostanie kontrola podmiotów o wyższym profilu ryzyka. Jednocześnie nacisk kontroli rozłożony zostanie bardziej sprawiedliwie. Podmioty, u których w przeszłości stwierdzono postępowanie zgodne ze specyfikacją i przepisami prawa żywnościowego, będą mniej obciążeni kontrolą, a wojewódzkie inspektoraty JHARS będą mogły skuteczniej i efektywniej wykorzystywać swoje zasoby.

4.2.3. Kontrola ex-post/ Ex-post control

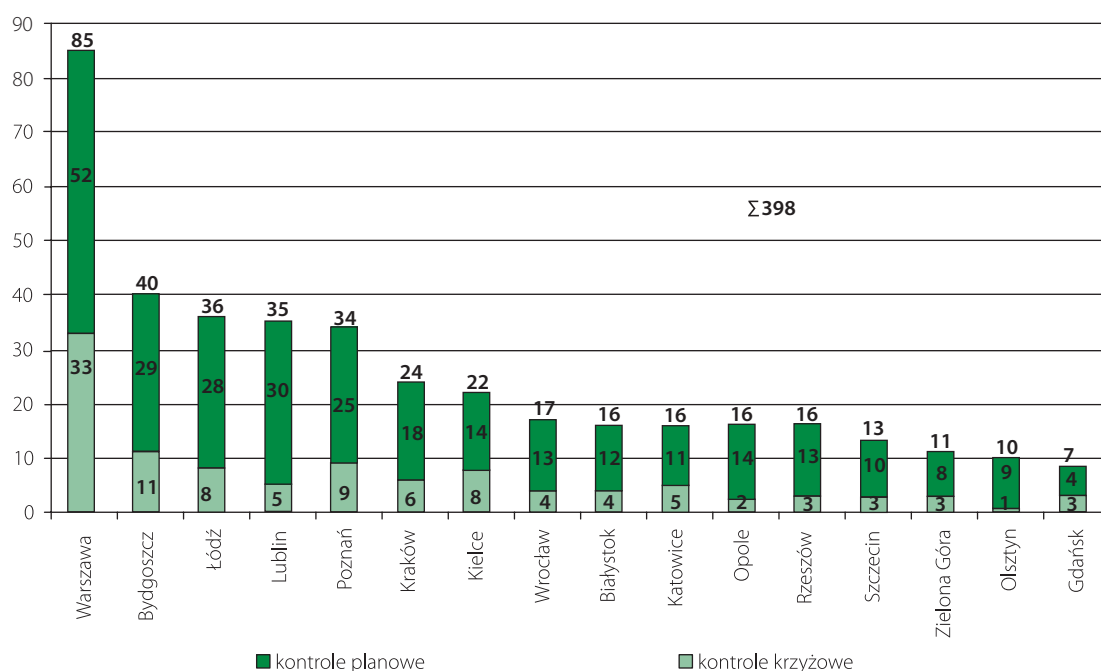
Kontrole ex-post obejmują przedsiębiorców otrzymujących płatności z Unii Europejskiej w ramach uczestnictwa w mechanizmach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), administrowanych przez agencje płatnicze. Kontrola ex-post realizowana jest przez IJHARS na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013, zgodnie z trybem określonym w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Zadania Głównego Inspektora JHARS w zakresie kontroli ex-post obejmują między innymi:

- ▶ sprawowanie nadzoru i koordynowanie kontroli ex-post realizowanych przez WIJHARS,
- ▶ przekazywanie protokołów kontroli wraz z dokumentacją kontrolną do Biura Kontroli w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

RYSUNEK 7.

Liczba kontroli ex-post planowych i krzyżowych przeprowadzonych przez poszczególne WIJHARS w 2014 r./ Graph no 7: Number of ex-post inspections carried out by Voivodeship Inspectorates in 2014 (planned inspections and cross-checks).

Kontrole ex-post realizowane są zgodnie z programem kontroli przekazanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Program zawiera wykaz podmiotów wytypowanych do kontroli na podstawie analizy ryzyka.

Inspektorzy WIJHARS przeprowadzają kontrolę beneficjentów otrzymujących płatności z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) na rynku krajowym, w obszarze mechanizmów WPR administrowanych przez ARR (dopłaty do przetwórstwa, dopłaty do promocji produktów rolno-spożywczych, interwencyjny zakup i sprzedaż, dopłaty do składowania oraz wycofywania z rynku, a także limitowania produkcji) i mechanizmów administrowanych przez ARiMR (np. pomoc finansowa dla grupy producenckiej).

Informacje zebrane przez IJHARS w wyniku kontroli chronione są tajemnicą służbową i nie mogą być ujawnione osobom nieupoważnionym. Protokoły kontroli przekazywane są za pośrednictwem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi do agencji płatniczych, według właściwości rzeczowej administrowanych mechanizmów WPR. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości finansowych agencje płatnicze podejmują odpowiednie środki przewidziane w polskim prawie.

W 2014 r. przeprowadzono łącznie 398 kontroli, w tym 108 planowych i 290 krzyżowych, z których 2 zrealizowano na wniosek Republiki Czeskiej, tj. organu kontrolnego administracji państwa Unii Europejskiej.

Największą liczbę kontroli ex-post łącznie planowych i krzyżowych (rysunek 7) wykonały WIJHARS w Warszawie (85), Bydgoszczy (40), Łodzi (36), Lublinie (35) i Poznaniu (34).

W porównaniu do 2013 r. liczba kontroli ex-post przeprowadzonych w 2014 r. zwiększyła się o 111 kontroli, w tym o 22 planowe (tj. o 25,6%) i 89 krzyżowych (tj. 44,3%). Przedsiębiorcy, u których w 2014 r. przeprowadzono kontrolę ex-post, otrzymali z EFRG płatności na ogólną kwotę ponad 140 mln euro, tj. o ok. 52 mln euro więcej niż w 2013 r.

Kontrole przeprowadzone w 2014 r. dotyczyły głównie takich mechanizmów WPR, jak:

- ▶ *Pomoc finansowa dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw* – 164 kontrole, w tym 49 planowych i 115 krzyżowych,

- ▶ *Program „owoce w szkole”* – 56 kontroli, w tym 7 planowych i 49 krzyżowych,
- ▶ *Program „owoce w szkole”, Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych* – 49 kontroli, w tym 27 planowych i 22 krzyżowe,
- ▶ *Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych* – 48 kontroli, w tym 5 planowych i 43 krzyżowych,
- ▶ *Wsparcie rynku produktów pszczelich* – 44 kontrole, w tym 9 planowych i 35 krzyżowych,
- ▶ *Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej* – 21 kontroli, w tym 5 planowych i 16 krzyżowych,
- ▶ *Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych* – 6 kontroli, w tym 3 planowe i 3 krzyżowe,
- ▶ *Dopłaty do produkcji suszu paszowego* – 5 kontroli krzyżowych.

W wyniku kontroli ex-post przeprowadzonych w 2014 r. stwierdzono nieprawidłowości finansowe u beneficjentów, którzy otrzymali środki finansowe z EFRG w roku budżetowym 2011/2012 i 2012/2013, w zakresie 4 mechanizmów WPR tj.:

- ▶ *Program „owoce w szkole”* (16 nieprawidłowości),
- ▶ *Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych* (8 nieprawidłowości),
- ▶ *Pomoc finansowa dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw* (8 nieprawidłowości),
- ▶ *Dopłaty do prywatnego przechowywania masła* (1 nieprawidłowość).

Kontrola dokumentacji wykazała ponadto:

- ▶ braki lub nierzetelne sporządzanie przez kontrolowanych dokumentacji,
- ▶ niedopełnienie przez kontrolowanych części obowiązków wynikających z umów, planów, porozumień,
- ▶ nieprzestrzeganie przez kontrolowanych przepisów, regulaminów, instrukcji, wytycznych,
- ▶ niedotrzymanie przez kontrolowanych terminów wynikających z dokumentów handlowych,
- ▶ niedopełnienie przez kontrolowanych formalności w zakresie aktualizacji danych w dokumentacji.

Wyniki kontroli ex-post przekazano agencjom płatniczym, według właściwości nadzorowanych przez nie mechanizmów WPR.

4.2.4. Zadania delegowane i zadania powierzone przez Agencję Rynku Rolnego/ **Delegated tasks and tasks entrusted by the Agricultural Market Agency**

Zadania delegowane, realizowane przez IJHARS na podstawie umowy zawartej z Agencją Rynku Rolnego, obejmują mechanizmy WPR administrowane przez agencję, w tym:

- ▶ dopłaty do prywatnego przechowywania (masło),
- ▶ dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej,
- ▶ monitorowanie produkcji i opłaty na rynku cukru,
- ▶ dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych.

W ramach zadań delegowanych w 2014 r. Laboratoria GIJHARS wykonały badania laboratoryjne 9 próbek pobranych przez kontrolerów Sekcji Kontroli Technicznych Oddziałów Terenowych ARR, w zakresie 4 mechanizmów WPR, w tym:

- ▶ 4 próbki w mechanizmie *Monitorowanie produkcji i opłaty na rynku cukru* (Mcu),
- ▶ 3 próbki w mechanizmie *Dopłaty do prywatnego przechowywania masła* (Pma),
- ▶ 1 próbkę w mechanizmie *Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE* (Npż),
- ▶ 1 próbkę w mechanizmie *Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych* (Dsml).

Celem badania laboratoryjnego próbek jest potwierdzenie zgodności jakości produktu z deklaracją producenta i wymaganiami ARR w danym mechanizmie. Badania wykonuje się przed dokonaniem wypłat środków finansowych, a uzyskane wyniki stanowią podstawę właściwej realizacji zasad określających przyznawanie dopłat z unijnych funduszy.

Zadania powierzone, wykonywane przez IJHARS na podstawie umowy zawartej z Agencją Rynku Rolnego, dotyczą realizacji zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Ppż.

W ramach zadań powierzonych w 2014 r. Laboratoria GIJHARS wykonały badania laboratoryjne 14 próbek artykułów spożywczych zgodnie z *Wymaganiami jakościowymi dla artykułów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020* w danym podprogramie.

4.2.5. Potwierdzanie pochodzenia mięsa wołowego z dorosłego bydła płci męskiej/ **Confirmation of origin of bovine meat from adult male cattle**

Świadectwa potwierdzające pochodzenie mięsa wołowego z dorosłego bydła płci męskiej wydawane są przez IJHARS na wniosek podmiotów eksportujących mięso wołowe do krajów trzecich. W oparciu o wyżej wymienione świadectwa eksporterzy mogą ubiegać się o specjalne refundacje wywozowe, w ramach mechanizmów WPR *Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny*.

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 859/2012 z dnia 20 września 2012 r. *ustalającym refundacje wywozowe do wołowiny i cielęciny* (Dz. Urz. UE L 255 z 21.09.2012 r. s. 21) stawki refundacji wywozowych zostały ustalone na poziomie 0 zł i takie obowiązywały również w 2014 r.

W 2014 r. do WIJHARS wpłynął 1 wniosek o wydanie *Świadectwa potwierdzającego pochodzenie wołowiny z dorosłego bydła płci męskiej*. Świadectwo dotyczyło 244 szt. ćwierci kompensowanych o masie 20.285 kg, które zostało wywiezione do Algierii.

4.2.6. Kontrola wprowadzania do obrotu mięsa z bydła w wieku do 12 miesięcy/ **Control of marketing of bovine meat from cattle aged less than twelve months**

Kontrola wprowadzania do obrotu mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy polega na sprawdzaniu prawidłowości:

- ▶ oznakowania przez zakłady ubojowe tusz wołowych kategoriami wiekowymi,
- ▶ oznaczania mięsa wołowego przez zakłady przetwórcze informacją o wieku zwierzęcia w chwili uboju, stosowania określonego opisu handlowego, pod którym mięso jest sprzedawane,

- ▶ prowadzenia przez te zakłady rejestrów bydła i rejestrów mięsa, zgodnie z wymaganym zakresem informacji.

W 2014 r. przeprowadzono kontrole w 39 podmiotach prowadzących ubój i rozbiór mięsa, podczas których zweryfikowano prawidłowość oznakowania tusz wołowych, w tym:

- ▶ 63.367 sztuk w kategorii V, tj. w wieku do 8 miesięcy włącznie, w tym 26.245 sztuk w rzeźniach nadzorowanych,
- ▶ 7.681 sztuk w kategorii Z, tj. w wieku od powyżej 8 miesięcy do 12 miesięcy włącznie, w tym 4.935 sztuk w rzeźniach nadzorowanych.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w oznakowaniu tusz kategoriami V i Z (oznakowanie było zgodne z informacjami zawartymi w paszporcie zwierzęcia) oraz w zakresie prowadzenia rejestrów bydła i mięsa przez zakłady.

4.2.7. Kontrola raportowania danych rynkowych z rynku wołowiny/ Control of prices reporting on the beef market

Kontrola raportowania danych rynkowych z rynku wołowiny prowadzona jest w celu zapewnienia prawidłowej, jednolitej rejestracji cen oraz wielkości obrotów na rynku wołowiny i cielęciny. Kontroli podlegają przedsiębiorcy zobowiązani przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do nieodpłatnego przekazywania danych z rynku wołowiny. Obowiązki przekazywania danych rynkowych do Zintegrowanego Systemu Informacji Rynkowej podlegały w I półroczu 2014 r. – 42 ubojnie bydła i w II półroczu 2014 r. – 45 ubojni bydła.

W 2014 r. przeprowadzono 176 kontroli prawidłowości raportowania danych rynkowych z rynku wołowiny, sprawdzając 1.084 sztuk bydła pod kątem prawidłowości wyliczenia ceny zakupu, która była raportowana do Zintegrowanego Systemu Informacji Rynkowej. Prawidłowo wyliczoną cenę zakupu bydła stwierdzono w przypadku 1.076 sztuk, tj. 99,2% wszystkich kontrolowanych.

Kontrola wykazała nieprawidłowości polegające na:

- ▶ błędnym wyliczeniu ceny podstawowej zakupu bydła, raportowanej do Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, co stwierdzono w 1 ubojni, tj. 2,2% kontrolowanych.

- ▶ braku kalkulacji kosztów transportu zwierząt, co stwierdzono w 2 ubojniach, tj. 4,4% kontrolowanych,
- ▶ nieaktualnej kalkulacji kosztów transportu zwierząt, co stwierdzono w 1 ubojni, tj. 2,2% kontrolowanych,
- ▶ nieprawidłowym przeliczaniu masy tusz z masy poubojowej ciepłej na masę poubojową schłodzoną, co stwierdzono w 1 ubojni, tj. 2,2% kontrolowanych.

4.2.8. Wydawanie opinii w zakresie nadania znaku Poznaj Dobrą Żywność (PDŻ)/ Issuing opinions on products to be awarded with the Try Fine Food logo (TFF)

Program *Poznaj Dobrą Żywność* jest częścią polityki Unii Europejskiej służącej podniesieniu jakości oraz zwiększaniu różnorodności żywności na rynku wewnętrznym. Jego celem jest ułatwienie konsumentom dokonania wyboru produktów żywnościowych poprzez promowanie żywności o wysokiej i stabilnej jakości.

Tabela 5. Liczba opinii w sprawie nadania znaku PDŻ według grup towarowych w 2014 r.

Number of opinions issued for products to be awarded with the Try Fine Food logo in 2014 – by commodity groups.

Lp.	Rodzaj artykułu	Liczba wydanych opinii
1.	Przetwory mleczne	94
2.	Przetwory owocowe i warzywne	39
3.	Przetwory mięsne	21
4.	Wyroby garmażeryjne	15
5.	Herbatki	15
6.	Mięso drobiowe i czerwone	13
7.	Wyroby piekarskie	9
8.	Przetwory zbożowe	7
9.	Soki i nektary	5
10.	Napoje alkoholowe	5
11.	Makaron	5
12.	Świeże owoce i warzywa	4
13.	Miód	3
14.	Wyroby ciastkarskie	2
15.	Koncentraty spożywcze	2
16.	Przetwory rybne	1
17.	Olej	1
Razem		241

Znak *Poznaj Dobrą Żywność* przyznawany jest przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi artykułom rolno-spożywczym charakteryzującym się specyficznymi cechami lub wymaganiami jakości handlowej, w szczególności w zakresie sposobu produkcji, składu lub właściwości organoleptycznych. Nadanie znaku *PDŻ* wymaga między innymi uzyskania opinii Głównego Inspektora JHARS, dotyczącej jakości handlowej produktu zgłoszonego do programu.

Uwzględniając kryteria jakościowe określone przez Kolegium Naukowe ds. jakości produktów żywnościowych, w 2014 r. Główny Inspektor JHARS wydał 241 opinii w sprawie nadania znaku *PDŻ* (tabela 5). Wydane opinie dotyczyły najczęściej jakości handlowej przetworów mlecznych, owocowych i warzywnych oraz mięsnych.

4.3. Zadania w ramach nadzoru sprawowanego przez IJHARS/ Tasks within AFQI's supervision

4.3.1. Nadzór nad rynkiem wina/ Supervision of wine market

W ramach nadzoru nad rynkiem wina IJHARS przeprowadza kontrole w podmiotach produkujących wino z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na terenie kraju, z przeznaczeniem do obrotu handlowego. Podmioty wyrabiające wino przeznaczone do obrotu, mają obowiązek zgłoszenia prowadzonej działalności Prezesowi Agencji Rynku Rolnego. W 2014 r. w ewidencji Prezesa ARR zarejestrowanych było 76 podmiotów zlokalizowanych na terenie 13 województw (tabela 6), tj. o 27 producentów więcej (o 55,1%) niż w 2013 r.

W 2014 r. przeprowadzono kontrole w zakresie jakości handlowej wina, sprawdzając między innymi:

- ▶ wymagania formalno-prawne,
- ▶ prawidłowość prowadzenia rejestrów przychodu i rozchodu produktów winiarskich,
- ▶ opracowanie i wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej wyrobu i rozlewu wina,
- ▶ parametry fizykochemiczne próbek wyrobów winiarskich; do badań laboratoryjnych pobrano próbki z 13 partii win, o łącznej objętości 53,7 hl,

Tabela 6. Liczba podmiotów produkujących wino z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na terenie Polski/
Table no 6: Number of entities producing wine from grapes which wine-growing area is situated within Polish territory.

Lp.	Województwo	Liczba podmiotów wpisanych do ewidencji ARR w latach:	
		2012/2013	2014/2015
1.	Dolnośląskie	6	7
2.	Lubelskie	5	8
3.	Lubuskie	6	15
4.	Mazowieckie	3	4
5.	Małopolskie	8	12
6.	Opolskie	1	1
7.	Podkarpackie	8	13
8.	Podlaskie	1	1
9.	Pomorskie	1	1
10.	Śląskie	5	6
11.	Świętokrzyskie	3	6
12.	Wielkopolskie	2	1
13.	Zachodniopomorskie	-	1
Razem		49	76

- ▶ oznakowanie wina przeznaczonego do obrotu handlowego (19 partii win, o łącznej objętości 78,1 hl),
- ▶ prawidłowość przeprowadzenia procesu wzbogacania u 6 producentów,
- ▶ prawidłowość procesu usunięcia produktów ubocznych powstałych przy wyrobie wina, w przypadku 21 podmiotów wyrabiających powyżej 25 hl wina w roku gospodarczym; badaniom laboratoryjnym poddano ogółem 21 próbek produktów ubocznych (tj. 14 próbek osadu drożdżowego z partii o łącznej objętości 43,6 hl oraz 7 próbek wyłoków z partii o łącznej masie 4.665 kg).

W wyniku kontroli stwierdzono:

- ▶ zaniżoną zawartość alkoholu w 2 partiach wina o łącznej objętości 45 litrów,
- ▶ nieprawidłowe oznakowanie w 4 partiach wina o łącznej objętości 805 litrów,
- ▶ zaniżoną zawartość alkoholu w 2 próbkach wyłoków z winogron z partii o łącznej masie 1.319 kg.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami:

- ▶ wydano ogółem 7 decyzji administracyjnych, w tym:
  - 4 decyzje administracyjne na podstawie art. 29 ustawy o *jhars*,
  - 3 decyzje nakładające kary pieniężne, w łącznej kwocie 2.328 zł,
- ▶ na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w kwocie 300 zł, za wprowadzanie do obrotu wyrobów oznakowanych znakiem „e” bez posiadania opracowanego systemu kontroli wewnętrznej towaru paczkowanego.

Certyfikacja wina z określonego rocznika i wina z określonej odmiany winorośli/ Certification procedure for particular vintage year and wines from specific grape varieties

Możliwość umieszczania rocznika i nazwy odmiany winorośli w prezentacji i etykietowaniu wina jest dozwolona w przypadku, gdy zostanie ono poddane certyfikacji w tym zakresie.

Organem właściwym dla zapewnienia procedury certyfikacji jest wojewódzki inspektor JHARS właściwy ze względu na miejsce wyrobu wina. Certyfikację wina przeprowadza się na wniosek producenta, składany na dany rok gospodarczy w terminie do 15 sierpnia. Procedura certyfikacji obejmuje kontrolę przeprowadzaną przez:

- ▶ Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, w zakresie uprawy winorośli oraz odmian winorośli, z których winogrona przeznaczone są do wyrobu przedmiotowych win,
- ▶ właściwych miejscowo wojewódzkich inspektorów JHARS w zakresie sprawdzenia procesu wyrobu win z określonego rocznika oraz win z określonej odmiany winorośli, w tym zgodności ze stanem faktycznym informacji zawartych w dokumentacji związanej z produkcją przedmiotowych win.

Procedurę certyfikacji kończy wydanie decyzji nadającej numer identyfikacyjny każdej partii wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli.

W 2014 r. kontrole związane z certyfikacją wina przeprowadziło 6 WIJHARS, tj.: w Katowicach, Krakowie, Rzeszowie, Szczecinie, Wrocławiu i Zielonej Górze. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem

w 2014 r. wojewódzcy inspektorzy WIJHARS wydali 87 decyzji o nadaniu numeru identyfikacyjnego, w tym:

- ▶ 2 decyzje dla win z określonego rocznika (wszystkie dotyczyły win z roku gospodarczego 2013/2014),
- ▶ 85 decyzji dla win z określonego rocznika i określonej odmiany winorośli (1 decyzja dotyczyła wina z roku gospodarczego 2012/2013, 76 decyzji dotyczyło win z roku gospodarczego 2013/2014, 8 decyzji dotyczyło win z roku gospodarczego 2014/2015).

Wielkość partii win certyfikowanych w 2014 r. wyniosła łącznie 918,4 hl, w tym:

- ▶ win z określonego rocznika – 18,2 hl (wina z roku gospodarczego 2013/2014),
- ▶ win z określonego rocznika i określonej odmiany winorośli – 900,2 hl (8,1 hl wina z roku gospodarczego 2012/2013, 732,7 hl wina z roku gospodarczego 2013/2014, 159,4 hl wina z roku gospodarczego 2014/2015).

4.3.2. Nadzór nad rynkiem chmielu/ Supervision of hops and hop products market

Zadania realizowane przez IJHARS na rynku chmielu mają zapewnić, że chmiel wprowadzany do obrotu jest jednolity odmianowo, a jego jakość jest zgodna z przepisami. W 2014 r. nadzorowi IJHARS podlegały 1.365 plantacje chmielu zgłoszone do ewidencji, należące do 634 plantatorów (tabela 7); 93,0% stanowiły plantacje z rejonu lubelskiego, 6,5% z rejonu wielkopolskiego i 0,5% z rejonu dolnośląskiego.

Sprawując nadzór nad rynkiem chmielu i produktów chmielowych w 2014 r.:

- ▶ skontrolowano 162 plantacje – w ramach kontroli jednolitości odmianowej,
- ▶ pobrano próbki z 1.280 partii chmielu, zgłoszonych do certyfikacji, o łącznej masie 1.994,9 t.

W wyniku kontroli ustalono:

- ▶ całkowita powierzchnia plantacji chmielu wyniosła 1.410,30 ha, w tym:
  - upraw z odmianami goryczkowymi – 824,01 ha, co stanowiło 58,4%,
  - upraw z odmianami aromatycznymi – 586,29 ha, co stanowiło 41,6%,
- ▶ wielkość plantacji wynosiła średnio – 1,03 ha,

TABELA 7. Zestawienie danych dotyczących rynku chmielu i produktów chmielowych objętych nadzorem IJHARS w 2014 r./ Table no 7: Data on market of hop and hops products under supervision of AFQI in 2014.

Wyszczególnienie		Region uprawy chmielu			
		Lubelski	Dolnośląski	Wielkopolski	Ogółem
Liczba plantatorów		609	3	22	634
Liczba plantacji		1.268	7	90	1.365
Powierzchnia plantacji /ha/	ogółem, w tym	1.271,78	20,74	117,78	1.410,30
	goryczkowe	721,99	14,78	87,24	824,01
	aromatyczne	549,79	5,96	30,54	586,29
Plantacje objęte kontrolą jednolitości	liczba	90	6	66	162
	ha	84,53	19,59	85,56	189,68
Plantacje niejednolite odmianowo	liczba	2	2	5	9
	ha	1,38	9,45	8,15	18,98
Wydane decyzje		2	2	4	8

- ▶ 9 plantacji o łącznej powierzchni 18,98 ha było niejednolitych odmianowo (tj. 3,7% plantacji objętych kontrolą jednolitości); producentom chmielu nakazano w drodze decyzji administracyjnych zniszczenie roślin niejednolitych odmianowo poprzez wykopanie karp tych roślin,
- ▶ wymagania jakościowe spełniło 1.994,9 t chmielu, na który wojewódzcy inspektorzy JHARS wydali 1.280 certyfikatów, w tym:
  - w rejonie lubelskim – 1.205 certyfikatów na chmiel o masie 1.794,7 t (tj. 90,0% ogólnej masy chmielu certyfikowanego),
  - w rejonie wielkopolskim – 67 certyfikatów na chmiel o masie 172,6 t (tj. 8,6%),
  - w rejonie dolnośląskim – 8 certyfikatów na chmiel o masie 27,5 t (tj. 1,4%),
- ▶ wymaganiom jakościowym nie odpowiadało 14 partii chmielu o masie 15,6 t (tj. 0,8% masy certyfikowanego chmielu) z powodu zawyżonej zawartości zanieczyszczeń i wilgotności oraz zawyżonej lub zaniżonej zawartości alfa-kwasów,
- ▶ 168 partii chmielu o masie 258,9 t (tj. 13,0%), ze względu na podwyższony poziom zawartości nasion, certyfikowano jako chmiel zaziarniony,
- ▶ wymagania jakościowe spełniało 390,0 t produktów chmielowych, na które wojewódzcy inspektorzy JHARS wydali 65 certyfikatów, w tym:
  - na granulaty typ 45 – 12 certyfikatów na partię o masie 79,2 t,
  - na granulaty typ 90 – 49 certyfikatów na partię o masie 298,7 t,

- na ekstrakt chmielowy CO₂ – 4 certyfikaty na partię o łącznej masie 12,1 t.

4.3.3. Nadzór nad rynkiem mięsa – klasyfikacja tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP/ Supervision of meat market - Classification of carcasses in the EUROP system

System klasyfikacji EUROP zapewnia rzetelną ocenę jakości tusz, wpływa także na zwiększenie przejrzystości rynku w zakresie handlu tuszami wieprzowymi i wołowymi oraz właściwemu ustalaniu cen w notowaniach na terenie UE. Obowiązek stosowania klasyfikacji tusz wieprzowych i wołowych w Polsce dotyczy wszystkich rzeźni, które w ostatnim roku ubiły:

- ▶ powyżej 10.400 szt. trzody chlewnej (tj. powyżej 200 szt. tygodniowo średnio w roku),
- ▶ powyżej 3.900 szt. bydła (tj. powyżej 75 szt. tygodniowo średnio w roku).

Czynności nadawania klas jakości handlowej tuszom wieprzowym i wołowym w systemie EUROP mogą dokonywać tylko osoby, które posiadają uprawnienia rzeczoznawcy w zakresie klasyfikacji. W Polsce rzeczoznawcy najczęściej są pracownikami rzeźni.

Nadzór nad klasyfikacją tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP prowadzi IJHARS. Zadania IJHARS w tym zakresie obejmują między innymi sprawdzenie: poprawności klasyfikacji oraz znakowania tusz wołowych i wieprzowych,

prawidłowości dokumentowania czynności ustalania klas jakości tusz, zgodności dokumentacji wystawionej dostawcom żywca rzeźnego z dokumentacją zakładową (w zakresie kategorii, klasy jakości oraz masy tusz), posiadania uprawnień przez osoby dokonujące klasyfikacji, stosowania do pomiaru mięsności tusz wieprzowych zatwierdzonych urządzeń (choirometrów).

Klasyfikacja tusz wołowych/ Classification of bovine carcasses

W 2014 r. nadzorem IJHARS objęto 76 ubojni bydła (tj. o 3 mniej niż w 2013 r.), w tym 68 podlegających obowiązkowi klasyfikowania tusz wołowych oraz 8 zakładów, które dobrowolnie uczestniczą w systemie klasyfikacji (rysunek 8).

Zakłady ubojowe objęte w 2014 r. nadzorem IJHARS stanowiły 28,4% ogółu ubojni działających na terenie kraju (268), przy czym w porównaniu do 2013 r. ich udział zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego (w 2013 r. wynosił 28,8%).

RYSUNEK 8.

Liczba zakładów podlegających nadzorowi w zakresie klasyfikacji tusz wołowych w systemie EUROP (według stanu na 31 grudnia 2014 r.)/ **Graph no 8: Number of facilities supervised by AFQI as regards classification of bovine carcasses in the EUROP system (as at 31st December 2014)**

* w tym jeden zakład prowadzący klasyfikację dobrowolnie

W 2014 r. przeprowadzono 738 wizyt kontrolnych w zakładach ubojowych, w tym 706 (tj. 95,7%) w zakładach podlegających obowiązkowi klasyfikowania tusz wołowych i 32 kontrole w ubojniach klasyfikujących tusze wołowe dobrowolnie. W porównaniu do 2013 r. liczba wizyt kontrolnych przeprowadzonych w 2014 r. zmniejszyła się o 160, tj. 17,8%. W trakcie wizyt kontrolnych sprawdzono poprawność klasyfikacji przeprowadzonej przez 135 rzeczoznawców (tj. 69,9% wszystkich uprawnionych do klasyfikacji tusz wołowych) na podstawie 30,5 tys. szt. tusz wołowych. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. w rejestrach prowadzonych przez IJHARS wpisanych było 193 rzeczoznawców ds. klasyfikacji tusz wołowych, przy czym czynnie przeprowadzana jest przez 173 osoby, tj. 89,6% wszystkich uprawnionych. W porównaniu do 2013 r. liczba rzeczoznawców klasyfikujących tusze wieprzowe w 2014 r. zwiększyła się o 13 osób, tj. o 7,5%.

Ubój bydła w 2014 r. wyniósł 1.541,18 tys. szt., w tym 1.380,9 tys. szt. w zakładach objętych nadzorem IJHARS, co stanowiło 89,6% całkowitego uboju dokonanego na terenie kraju. Klasy jakości handlowej nadano 1.348,9 tys. szt. tusz wołowych, tj. 97,7% wszystkich tusz uzyskanych z uboju bydła w zakładach nadzorowanych (o 0,2 p.p. więcej niż w 2013 r.).

Liczba tusz wołowych objętych nadzorem w 2014 r. wynosiła 30,5 tys. szt., w tym 29,9 tys. szt. (tj. 98,1%) skontrolowano w ubojniach obowiązkowo uczestniczących w systemie klasyfikacji. W porównaniu do 2013 r. liczba tusz wołowych objętych nadzorem zmniejszyła się o 5,4 tys. szt. (tj. 15,0%). Średnia liczba tusz poddanych kontroli podczas jednej wizyty kontrolnej wynosiła 41,4 szt. i była nieznacznie wyższa niż w 2013 r. (tabela 8).

W wyniku kontroli ustalono:

- ▶ klasyfikację tusz wołowych podjęto we wszystkich zakładach,
- ▶ liczba tusz prawidłowo sklasyfikowanych przez rzeczoznawców pod względem uformowania wynosiła: 23,1 tys. szt. (tj. 75,6% skontrolowanych), a pod względem otluszczenia 21,4 tys. szt. (70,0%),
- ▶ nieprawidłowa ocena uformowania dotyczyła 7,5 tys. szt. tusz, w tym ocena zawyżona - 4,9 tys. szt. tusz (tj. 15,9% skontrolowanych), a ocena zaniżona - 2,6 tys. szt. (tj. 8,5%),

TABELA 8. Zestawienie danych w zakresie klasyfikacji tusz wołowych w latach 2013 – 2014/ Table no 8: Data on classification of bovine carcasses in 2013 – 2014

Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.	Zmiana %
Liczba ubojni bydła w kraju (szt.)	274	266	-2,9
Liczba ubojni bydła objętych nadzorem (szt.)	79	76	-3,8
Ubojnie klasyfikujące tusze dobrowolnie (szt.)	3	8	+166,7
Liczba przeprowadzonych kontroli	898	738	-17,8
Średnia liczba kontroli przeprowadzonych w 1 ubojni	11,3	9,7	-14,1
Średnia liczba tusz wołowych skontrolowanych podczas 1 kontroli	40,0	41,4	+3,5

- ▶ nieprawidłowa ocena otłuszczenia dotyczyła 9,1 tys. szt. tusz, w tym: ocena zawyżona – 3,5 tys. szt. tusz (tj. 11,6% skontrolowanych), a ocena заниżona – 5,6 tys. szt. tusz (tj. 18,4%),
- ▶ nieprawidłowa obróbka lub prezentacja dotyczyła 428 szt. tusz (tj. 1,4% skontrolowanych),
- ▶ nieprawidłowe znakowanie klasą jakości handlowej dotyczyło 116 szt. tusz, (tj. 0,4% skontrolowanych),
- ▶ dokumentowanie czynności ustalania klas jakości tusz wołowych było prawidłowe we wszystkich skontrolowanych zakładach,
- ▶ informacje o wynikach klasyfikacji nie były dostarczane dostawcom żywca rzeźnego w 2 ubojniach (tj. 2,6% skontrolowanych); pozostałe ubojnie informowały dostawców o wynikach klasyfikacji,
- ▶ informacje przekazywane dostawcom były zgodne z dokumentacją zakładową we wszystkich kontrolowanych zakładach.

Klasyfikacja tusz wieprzowych/ Classification of porcine carcasses

W 2014 r. nadzorem IJHARS, objęto 237 ubojni trzody chlewnej (tj. o 26 mniej niż w 2013 r.), w tym 10 dobrowolnie uczestniczących w systemie klasyfikacji tusz wieprzowych (rysunek 9).

Zakłady ubojowe objęte w 2014 r. nadzorem IJHARS stanowiły 42,8% ogółu ubojni trzody działających na terenie kraju (554), przy czym w porównaniu do 2013 r. ich udział zmniejszył się o 3,3 punktu procentowego (w 2013 r. wynosił 46,1%).

W 2014 r. przeprowadzono ogółem 1.913 wizyt kontrolnych w zakładach prowadzących ubój trzody chlewnej, o 84 mniej niż w 2013 r. (tj. o 4,7%). W trakcie wizyt kontrolnych sprawdzono poprawność klasyfikacji przeprowadzonej przez 318 rzeczoznawców (tj. 72,3% wszystkich uprawnionych do klasyfikacji tusz wieprzowych) na podstawie 79,7 tys. szt. tusz wieprzowych. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. w rejestrach prowadzonych przez IJHARS wpisanych było 440 rzeczoznawców ds. klasyfi-

RYSUNEK 9.

Liczba zakładów podlegających nadzorowi w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP (według stanu na 31 grudnia 2014 r.)/ Graph no 9: Number of facilities supervised by AFQI as regards classification of porcine carcasses in the EUROP system (as at 31st December 2014)

* w tym jeden zakład prowadzący klasyfikację dobrowolnie

kacji tusz wieprzowych, przy czym czynnie przeprowadzana była przez 383 osoby, tj. 87,0% wszystkich uprawnionych. W porównaniu do 2013 r. liczba rzeczoznawców klasyfikujących tusze wieprzowe w 2014 r. zmniejszyła się o 6 osób, tj. o 1,5%.

Ubój trzody chlewnej w 2014 r. wyniósł 21,1 mln szt., w tym w zakładach ubojowych objętych nadzorem IJHARS 19,8 mln szt. trzody chlewnej, co stanowiło 93,6% uboju całkowitego dokonanego w zakładach na terenie kraju. Klasy jakości handlowej nadano 19,0 mln szt. tusz wieprzowych, tj. 96,0% wszystkich tusz wieprzowych uzyskanych z uboju trzody chlewnej w zakładach nadzorowanych, tj. o 0,3 p.p. mniej niż w 2013 r. (tabela 9).

Liczba tusz wieprzowych skontrolowanych podczas wizyt kontrolnych w 2014 r. wynosiła 79,7 tys. szt. i w porównaniu do 2013 r. była większa o 6,8 p.p. Średnia liczba tusz poddanych kontroli podczas jednej wizyty kontrolnej wynosiła 41,7 szt. i była o 4,5 szt. (tj. 10,8%) wyższa od średniej z 2013 r.

W wyniku kontroli ustalono:

- ▶ klasyfikację tusz wieprzowych podjęto we wszystkich nadzorowanych zakładach,
- ▶ choirometry posiadały 202 zakłady (tj. 85,2% skontrolowanych),
- ▶ ocenę tusz wieprzowych metodą ZP (dwóch punktów) stosowało 35 zakładów, tj. 14,8% nadzorowanych,
- ▶ uprawnionych rzeczoznawców zatrudniało 237 zakładów (tj. 100% skontrolowanych),

- ▶ klasyfikację tusz wieprzowych podjęły 4 zakłady ubojowe, tj. 1,7% skontrolowanych,
- ▶ nieprawidłowe dokumentowanie czynności ustalania klas jakości tusz wieprzowych stwierdzono w 16 zakładach ubojowych (tj. w 6,7% skontrolowanych),
- ▶ brak dokumentów z czynności klasyfikacji stwierdzono w 7 zakładach ubojowych (tj. 2,9% skontrolowanych),
- ▶ nieprawidłowy czas przechowywania dokumentacji z klasyfikacji tusz wieprzowych (tj. krótszy niż wymagane cztery tygodnie) stwierdzono w 4 zakładach (tj. 1,7% skontrolowanych),
- ▶ nieprawidłowy pomiar mięsności wykonano w przypadku 5,5 tys. szt. tusz (tj. 6,9% skontrolowanych),
- ▶ klasyfikację tusz wieprzowych przeprowadziło 16 osób bez aktualnych uprawnień rzeczoznawcy w 16 zakładach (tj. 9,5% skontrolowanych); spośród tych osób 12 uaktualniło uprawnienia,
- ▶ nieprawidłowe znakowanie klasą jakości handlowej dotyczyło 1,1 tys. szt. tusz wieprzowych (tj. 1,4% skontrolowanych),
- ▶ brak oznakowania klasą jakości stwierdzono w odniesieniu do 0,3 tys. szt., tj. 0,3% skontrolowanych,
- ▶ nieprawidłowa obróbka lub prezentacja dotyczyła 1,0 tys. szt. tusz wieprzowych, (tj. 1,2% skontrolowanych).

4.3.4. Nadzór nad rynkiem mięsa drobiowego/ Supervision of poultry meat market

Zadania IJHARS realizowane w ramach nadzoru nad rynkiem drobiu mają zapewnić przestrzeganie przepisów określających poziom zawartości wody w mięsie drobiowym po prze-

TABELA 9. Liczba ubojni trzody chlewnej oraz liczba przeprowadzonych kontroli w latach 2013 – 2014/ Table no 9: Number of pig slaughterhouses and number of inspections carried out in 2013 - 2014

Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.	Zmiana %
Liczba ubojni trzody w kraju (szt.)	570	554	-2,8
Liczba ubojni trzody objętych nadzorem (szt.)	263	237	-9,9
Liczba przeprowadzonych kontroli	1.997	1.913	-4,2
Średnia liczba kontroli przeprowadzonych w 1 ubojni	7,6	8,1	+6,5
Średnia liczba tusz wieprzowych skontrolowanych podczas 1 kontroli	37,2	41,7	+12,0

prowadzonym procesie technologicznym. W 2014 r. nadzorem IJHARS objęto 49 podmiotów zajmujących się produkcją i wprowadzaniem do obrotu mięsa drobiowego (tj. 24,1% podmiotów znajdujących się w ewidencji WIJHARS).

W trakcie kontroli podmiotów produkujących i wprowadzających do obrotu mięso drobiowe:

- ▶ zbadano zawartość wody wchłoniętej na podstawie próbek pobranych z 75 partii mięsa drobiowego (z kurczaków i indyków) o masie ok. 149,7 t; w wyniku kontroli w 9 próbkach mięsa drobiowego stwierdzono wyższą zawartość wody oznaczonej od ilości wody technologicznie uzasadnionej; brak badania zawartości wody wchłoniętej przez mięso drobiowe podczas procesu technologicznego odnotowano w 3 podmiotach (tj. 6,1% skontrolowanych w tym zakresie),
- ▶ oceniono organoleptycznie 119 partii mięsa drobiowego (z kurczaków i indyków) o masie 306,9 t, nie stwierdzając w tym zakresie nieprawidłowości,
- ▶ sprawdzono prawidłowość znakowania mięsa drobiowego na podstawie 124 partii mięsa (z kurczaków i indyków) o masie 314,3 t; kontrola wykazała nieprawidłowe znakowanie 9 partii mięsa drobiowego (tj. 7,3% skontrolowanych) o masie 10,0 t (tj. 3,2% skontrolowanej masy) polegające między innymi na stosowaniu niepełnych danych producenta lub nieprawidłowych nazw handlowych mięsa drobiowego (np. podano „filet z kurczaka” zamiast „filet z piersi kurczaka”).

4.3.5. Warunki produkcji gęsi owsianych/ Young Polish Oats-Fed Geese – Production conditions

Wszystkie wojewódzkie inspektoraty IJHARS w III kwartale 2014 roku przeprowadziły 196 kontroli warunków chowu i tuczu gęsi zadeklarowane przez producentów w 196 fermach (tj. 22,6% ferm zgłoszonych do WIJHARS) oraz 41 kontroli w 11 zakładach drobiarskich (tj. 7,7% zakładów zgłoszonych do WIJHARS).

Parametry warunków produkcji gęsi owsianych sprawdzono na zgodność z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 543/08 i regulaminie znaku wspólnego towarowego KRD-IG „Młodej polskiej gęsi owsianej”.

W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 18 fermach (tj. 9,2% skontrolowanych) dotyczące:

- ▶ braku wizyt kontrolnych rzeczoznawców w fermach oraz protokołów z ustalenia sposobu produkcji gęsi – 17 ferm (tj. 8,7% skontrolowanych),
- ▶ braku rejestru chowu, tj. stosowanie *Księgi chowu producentów gęsi owsianej* zamiast rejestru – 1 ferma (tj. 0,5% skontrolowanych).

W skontrolowanych zakładach drobiarskich nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie uboju gęsi, pakowania i znakowania mięsa gęsięgo.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w zakresie warunków chowu i tuczu gęsi, nie zastosowano sankcji karnych.

4.3.6. Nadzór nad rynkiem nawozów/ Supervision of fertilisers market

W 2014 r. w ramach nadzoru nad rynkiem nawozów przeprowadzono kontrolę prawidłowości wprowadzania do obrotu oraz znakowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin wyprodukowanych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz państw trzecich. Kontrolą objęto środki poprawiające właściwości gleby, podłoża do upraw, nawozy organiczne, organiczno-mineralne i mineralne w formie stałej i płynnej.

Kontrolę przeprowadzono w 55 podmiotach wprowadzających do obrotu wymienione środki, na terenie całego kraju.

Kontrolą objęto ogółem 77 partii, o masie 384,3 t i objętości 8,6 m³ oraz 21 partii środków wspomagających uprawę roślin, o masie 47,9 t i objętości 0,5 m³.

W wyniku kontroli ustalono:

- ▶ wszystkie skontrolowane nawozy i środki wspomagające uprawę roślin wprowadzono do obrotu na podstawie wymaganego pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub na zasadach określonych w art. 5 ustawy o *nawozach i nawożeniu*,
- ▶ 5 podmiotów (tj. 9,0% skontrolowanych) wprowadziło do obrotu 5 partii nawozów (tj. 6,5% skontrolowanych), o masie 146,2 t, w których na podstawie przeprowa-

- dzonych badań laboratoryjnych stwierdzono zaniżoną zawartość składników pokarmowych,
- ▶ 14 podmiotów (tj. 25,5% skontrolowanych) wprowadziło do obrotu 22 partie skontrolowanych środków (tj. 22,4% skontrolowanych) o masie 115 t i objętości 6 m³, zakwestionowanych ze względu na nieprawidłowe znakowanie.

4.4. Zadania kontrolne związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy/ Control tasks related to entrepreneur's business activity

4.4.1. Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych/ Evaluation of commercial quality of agricultural and food products

Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych na rynek krajowy lub zagraniczny realizowana jest przez IJHARS na wniosek przedsiębiorcy. Wydane przez IJHARS *Świadectwo jakości handlowej* jest gwarancją spełnienia wymagań jakości handlowej przez oceniany artykuł rolno-spożywczy, co ułatwia eksport polskich wyrobów na rynki zagraniczne oraz ich obrót na rynku wewnętrznym (unijnym).

Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeprowadzana jest również dla podmiotów realizujących przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie nowych technologii w rolnictwie, zapewniających wysoką jakość produktu (tzw. kredyt NT). Zgodnie z zasadami udzielania dopłat do oprocentowania kredytów przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wydane przez IJHARS *Świadectwo jakości handlowej* jest niezbędnym dokumentem otrzymania tych dopłat. O uzyskanie *Świadectwa jakości handlowej* wnioskuje także przedsiębiorcy zaopatrujący jednostki wojskowe w artykuły rolno-spożywcze.

W 2014 r. wydano 2.154 *Świadectwa jakości handlowej*, w tym:

- ▶ 1.276 świadectw dla artykułów rolno-spożywczych wywożonych z Polski (tj. 59,2% ogółu wydanych), w tym: 92 w ramach reeksportu; oceną objęto głównie: ziemniaki (4.354,7 t), mięso i przetwory drobiowe (4.095,9 t),

wyroby cukiernicze i ciastkarskie (3.559,1 t), przetwory owocowe i warzywne (1.837,8 t), przetwory mleczne (1.547,6 t), świeże owoce i warzywa (850,7 t), owoce i warzywa suszone (523,6 t), owoce i warzywa mrożone (522,8 t), kawę (287,7 t), zioła i przyprawy (277,94 t), herbatę i herbatki (100,3 t) oraz napoje spirytusowe (1.403,6 hl) przeznaczone do Albanii, Algierii, Azerbejdżanu, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Mongolii, Rosji i Ukrainy,

- ▶ 642 świadectwa na wnioski producenta zainteresowanego modernizacją produkcji rolnej i otrzymaniem na ten cel kredytu NT (tj. 29,8% ogółu wydanych); przedmiotem oceny były głównie: ziarno zbóż (32.672,8 t), owoce i warzywa świeże (12.033,2 t), nasiona rzepaku (5.765,3 t), mleko (43.156 hl), ziemniaki (145,7 t), półtusze wieprzowe (5,2 tys. szt.) oraz jaja spożywcze (245,8 tys. szt.).
- ▶ 191 świadectw dla towarów wyprodukowanych w kraju (tj. 8,9% ogółu wydanych); oceną objęto głównie: nasiona rzepaku (2.450,6 t), ziarno zbóż (1.952,4 t), wino (2.362 hl) oraz mleko i jego przetwory (1,6 t i 4.370,7 hl),
- ▶ 39 świadectw potwierdzających prawidłową jakość badanej żywności przeznaczonej dla wojska (tj. 1,8% ogółu wydanych); przedmiotem oceny było głównie pieczywo i wyroby piekarskie (0,1 t),
- ▶ 6 świadectw dla towarów importowanych z przeznaczeniem na rynek krajowy (tj. 0,3% ogółu wydanych); przedmiotem oceny były głównie: przetwory mięsne (39,0 t) z Hiszpanii, Holandii i Niemiec oraz kawa (17,5 t) z Ekwadoru i Kolumbii.

4.4.2. Zwalnianie z obowiązku znakowania jaj kierowanych bezpośrednio do zakładów przemysłu spożywczego/ Exemption from the marking obligations for eggs intended for processing

Zwalnianie podmiotów z obowiązku znakowania jaj przeznaczonych bezpośrednio do przemysłu spożywczego następuje w drodze decyzji administracyjnej wydawanej na wniosek przedsiębiorcy. Obowiązkiem przedsiębiorcy jest prowadzenie ewidencji jaj nieoznakowanych oraz przekazywanie wojewódzkiemu inspektorowi IJHARS pisemnej informacji o zamiarze ich dostawy do odbiorców w innych państwach członkowskich UE, na 14 dni przed każdą wy-

TABELA 10. Zestawienie liczby podmiotów, decyzji zwalniających podmioty z obowiązku znakowania jaj i zaplanowanych do wysyłki jaj w 2014 r./ Table no 10: Number of facilities, number of decisions on exemption from marking obligations for eggs and numer of eggs scheduled for shipment in 2014

Lp.	Organ wydający decyzję:	Liczba podmiotów	Liczba decyzji	Kraj wysyłki	Liczba jaj zaplanowanych do wysyłki (szt.)	Liczba transportów
1.	Opolski Wojewódzki Inspektor JHARS	2	8	Włochy	137.592.000	455
				Francja	94.348.800	312
2.	Wielkopolski Wojewódzki Inspektor JHARS*	18	19	Włochy	3.991.680	12
				Niemcy	3.281.760	11
				Holandia	2.993.760	9
3.	Lubuski Wojewódzki Inspektor JHARS*	10	13	Polska	0	0
4.	Łódzki Wojewódzki Inspektor JHARS	9	11	Polska	0	0
5.	Dolnośląski Wojewódzki Inspektor JHARS*	2	3	Polska	0	0
6.	Mazowiecki Wojewódzki Inspektor JHARS*	6	8	Polska	0	0
7.	Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor JHARS*	1	6	Polska	0	0
RAZEM		48	68		242.208.000	799

*jaja nieoznakowane kierowane do zakładów przetwórstwa spożywczego na terenie kraju

syłką. Brak wypełniania obowiązków przez przedsiębiorcę skutkuje cofnięciem zwolnienia w drodze decyzji administracyjnej, wydawanej przez wojewódzkiego inspektora JHARS. Obowiązek przekazywania informacji o zamiarze wysyłki nie dotyczy jaj nieoznakowanych, kierowanych do przemysłu spożywczego na terenie Polski.

Główny Inspektor JHARS:

- ▶ przekazuje właściwym organom zainteresowanych państw członkowskich UE informacje o liczbie lub masie jaj, miejscu wysyłki i ich przeznaczeniu,
- ▶ prowadzi wykaz podmiotów, które uzyskały zwolnienie z obowiązku znakowania jaj.

W 2014 r. obowiązywało 68 decyzji administracyjnych zwalniających podmioty z obowiązku znakowania jaj, wydane na wnioski złożone do 7 WIJHARS przez 48 podmiotów. Spośród wydanych decyzji 6 zostało cofniętych przez jednego wojewódzkiego inspektora JHARS.

Jaja zwolnione ze znakowania kierowano do zakładów przemysłu spożywczego na terenie Polski oraz do innych

krajów UE, tj. Włoch, Francji, Niemiec i Holandii (tabela 10). W tabeli nie uwzględniono danych dotyczących dostaw jaj nieoznakowanych do zakładów przemysłu spożywczego na terenie Polski, ze względu na brak obowiązku przekazywania takich informacji do WIJHARS.

4.4.3. Nadawanie uprawnień rzeczoznawcom/ Licencing quality assessors

Uprawnienia do pobierania próbek, ustalania klas jakości oraz sposobu produkcji określonych artykułów rolno-spożywczych, oprócz pracowników IJHARS, mogą posiadać również rzeczoznawcy. Działalność rzeczoznawców, oparta na posiadanej wiedzy teoretycznej i praktycznej, zapewnia rzetelną i obiektywną kontrolę artykułów rolno-spożywczych, a tym samym wspiera pracowników IJHARS w realizacji ustawowych zadań. Spełnienie tych wymagań potwierdzone jest co 3 lata zdaniem egzaminu przed komisją kwalifikacyjną, powołaną przez Głównego Inspektora JHARS. Wojewódzki inspektor JHARS jest upoważniony do nadawania i cofania uprawnień rzeczoznawcom.

TABELA 11. Liczba osób które uzyskały uprawnienia rzeczoznawcy w poszczególnych specjalizacjach w 2014 r./ Table no 11: Number of quality assessors licenced by AFQI in 2014 – by particular specialisations

Lp.	Nazwa specjalizacji objętej egzaminem na rzeczoznawcę	Liczba rzeczoznawców
1.	Pobieranie próbek ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych	305
2.	Klasyfikacja tusz wieprzowych w systemie EUROP	229
3.	Ustalanie klas jakości handlowej owoców i warzyw świeżych oraz pobieranie próbek owoców i warzyw świeżych	195
4.	Pobieranie próbek owoców i warzyw świeżych, ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i nasion oleistych	159
5.	Klasyfikacja tusz wołowych w systemie EUROP	126
6.	Ustalenie klas jakości handlowej owoców i warzyw świeżych	51
7.	Pobieranie próbek buraków cukrowych i ich przetworów	37
8.	Pobieranie próbek mleka i jego przetworów	35
9.	Ustalanie sposobu produkcji gęsi owsianej	20
10.	Pobieranie próbek: pieczywa, owoców i warzyw świeżych, mleka i jego przetworów, mięsa i jego przetworów	19
11.	Pobieranie próbek nasion roślin oleistych	10
12.	Pobieranie próbek chmielu i produktów chmielowych	4
RAZEM		1 190

Rzeczoznawca zobowiązany jest do przestrzegania przepisów dotyczących wykonywanych czynności, tj. pobierania próbek, ustalania klas jakości, ustalania sposobu produkcji określonych artykułów rolno-spożywczych oraz wypełniania powierzonych obowiązków z należytą starannością i bezstronnością.

W 2014 r. przeprowadzono 53 egzaminy, w zakresie 10 specjalizacji, do których przystąpiło 1.216 osób. Uprawnienia rzeczoznawcy uzyskało 1.190 osób, tj. 97,9% ogółu przystępujących do egzaminu (tabela 11).

W porównaniu do 2013 r. liczba osób, które w 2014 r. uzyskały uprawnienia rzeczoznawcy zwiększyła się

o 657 osób (ponad dwukrotnie), a liczba specjalizacji, objętych egzaminem na rzeczoznawcę pozostała na zbliżonym poziomie. Największe zainteresowanie dotyczyło egzaminów z zakresu pobierania próbek ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych (305 rzeczoznawców), klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP (229 rzeczoznawców), ustalenia klas jakości handlowej owoców i warzyw świeżych oraz pobierania próbek tych produktów (195 rzeczoznawców), pobieranie próbek owoców warzyw świeżych, ziarna zbóż, nasion roślin strączkowych i nasion oleistych (159 rzeczoznawców) oraz klasyfikacji tusz wołowych w systemie EUROP (126 rzeczoznawców).

5. Współpraca z innymi instytucjami

Cooperation with other authorities and organisations

5.1. Współpraca z instytucjami międzynarodowymi/ Cooperation with international organisations

Współpraca z Komisją Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO/ Cooperation with the FAO/WHO Codex Alimentarius Commission (CAC)

GIJHARS pełni rolę Punktu Kontaktowego Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dla Polski (KKŻ FAO/WHO), do zadań którego należy szeroko rozumiana koordynacja prac kodeksowych na szczeblu krajowym, opracowywanie stanowisk Polski, współpraca z innymi państwami członkowskimi, realizacja zadań wynikających z pełnienia roli instytucji wiodącej dla Grupy Roboczej Rady UE ds. *Codex Alimentarius*, Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO, Komitetu Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO ds. Zasad Ogólnych, Regionalnego Komitetu Koordynacyjnego KKŻ FAO/WHO dla Europy, a także uczestnictwo w spotkaniach.

W 2014 r. Punkt Kontaktowy KKŻ FAO/WHO koordynował:

- ▶ przygotowania do:
  - 14 sesji Komitetów KKŻ FAO/WHO oraz 1 sesji Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO, w których uczestniczyło 14 delegatów z Polski, w tym 7 przedstawicieli IJHARS,
  - 19 spotkań Grupy Roboczej Rady UE ds. *Codex Alimentarius* w Brukseli, w których uczestniczyło 24 delegatów, w tym 15 przedstawicieli IJHARS,
- ▶ udział polskich ekspertów w pracach Fizycznej Grupy Roboczej ds. znakowania datą.

Przedstawiciele Polski wzięli udział w 8 sesjach kodeksowych, w tym przedstawiciele Inspekcji w 5 sesjach: Komitetu ds. Metod Analiz i Próbkobrania, Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO, Komitetu Regionalnego FAO/WHO dla Europy, Komitetu ds. Zasad Ogólnych oraz

Komitetu ds. Znakowania Żywności, natomiast eksperci z instytucji współpracujących w sesjach: Komitetu ds. Ryb i Przetworów Rybnych, Komitetu ds. Zanieczyszczeń Żywności, Komitetu ds. Zasad Ogólnych, Komitetu Regionalnego FAO/WHO dla Europy oraz Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Znakowania Żywności. W sesji Komitetu ds. Substancji Dodatkowych do Żywności wzięł udział przedstawiciel Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie.

Ponadto, Punkt Kontaktowy KKŻ FAO/WHO w 2014 r.:

- ▶ opracował w porozumieniu z ekspertami współpracującymi i przekazał do Sekretariatu Rady UE ds. *Codex Alimentarius* szereg komentarzy Polski dotyczących m.in.: ryb i produktów rybnych, przypraw i ziół kulinarnych, znakowania żywności, żywienia oraz żywności przeznaczonej do specjalnych celów żywieniowych oraz prac Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO i jej Komitetu Wykonawczego,
- ▶ pozyskał nowych ekspertów współpracujących dla szerszego procesu opiniowania tworzonych dokumentów w ramach prac kodeksowych (stowarzyszenia branżowe, środowiska akademickie),
- ▶ promował działalność Punktu Kontaktowego KKŻ FAO/WHO poprzez publikacje artykułów w prasie branżowej, zamieszczanie informacji na stronie internetowej IJHARS oraz rozpowszechnianie broszur informacyjnych,
- ▶ koordynował udział polskich ekspertów w pracach 21 kodeksowych elektronicznych grup roboczych,
- ▶ zorganizował krajową konferencję dla instytucji współpracujących poświęconą roli Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

Krajowa konferencja poświęcona roli Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO

W dniu 13 listopada 2014 r. w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, odbyła się konferencja poświęcona

roli Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO w zapewnieniu bezpieczeństwa i jakości żywności oraz uczciwych praktyk w międzynarodowym handlu żywnością. Spotkanie zorganizowane przez Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych zostało objęte honorowym patronatem Pana Marka Sawickiego – Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Konferencja była adresowana do instytucji, które dotychczas współpracowały z Punktem Kontaktowym Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dla Polski oraz wszystkich osób zainteresowanych pracami Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO. W wydarzeniu wzięło udział blisko 80 przedstawicieli instytucji rządowych i pozarządowych w tym: służb urzędowej kontroli żywności, instytutów naukowo-badawczych, środowisk akademickich związanych z rolnictwem i żywnością, organizacji oraz stowarzyszeń branżowych i konsumenckich.

Prelegenci w swoich wystąpieniach zaprezentowali informacje na temat struktury i zadań Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO, roli analizy ryzyka w kontekście prac kodeksowych, a także znaczenia dokumentów opracowywanych na forum Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO dla prawa Unii Europejskiej oraz w kontekście porozumień Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Istotne wydarzenia na forum KKŻ/ Significant events at the CAC forum

Po 10 latach przerwy, ponownie przewodniczącym KKŻ FAO/WHO został przedstawiciel Europy – Pani Awilo Ochient-Pernet ze Szwajcarii. Na wiceprzewodniczących KKŻ FAO/WHO zostali wybrani: Pan Guilherme Antonio da Costa Jr. (Brazylia), Pani Yayoi Tsujiyama (Japonia) oraz Pan Mahamadou Sako (Mali).

Wyjaśniono ważną dla zachowania równowagi zasadę reprezentacji oraz rolę przewodniczącego i wiceprzewodniczących KKŻ w posiedzeniach Komitetu Wykonawczego.

Odbyły się pierwsze spotkania dotyczące szczególnie istotnych przedsięwzięć KKŻ FAO/WHO dotyczących rewizji Ogólnej normy dla znakowania żywności paczkowanej w zakresie znakowania datą oraz rewizji HACCP.

Podczas 37. Sesji KKŻ FAO/WHO formalnie zatwierdzonych zostało 28 norm i innych dokumentów kodeksowych opracowanych przez komitety kodeksowe m.in.:

- ▶ definicje dotyczące *Zasad i wytycznych dla przeprowadzania mikrobiologicznej oceny ryzyka*,
- ▶ wytyczne dotyczące kontroli *Taenia saginata* w mięsie bydła domowego,
- ▶ kodeks praktyki higienicznej dla przypraw i suszonych ziół aromatycznych,
- ▶ najwyższy dopuszczalny poziom nieorganicznego arsenu w ryżu polerowanym.

Podjęto również decyzję o rozpoczęciu prac nad 16 nowymi dokumentami dotyczącymi między innymi:

- ▶ wytycznych dla kontroli nietyfoidalnych serotypów *Salmonella* spp. w mięsie wołowym i wieprzowym,
- ▶ najwyższego dopuszczalnego poziomu dla kadmu w czekoladzie oraz produktach na bazie kakao,
- ▶ normy dla serów topionych.

Współpraca z Europejską Komisją Gospodarczą ONZ/ Cooperation with the United Nations Economic Commission for Europe (UN/ECE)

Celem Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ jest między innymi:

- ▶ działanie na rzecz podnoszenia aktywności ekonomicznej państw członkowskich,
- ▶ tworzenie norm prawa międzynarodowego regulującego liczne dziedziny obrotu międzynarodowego,
- ▶ podtrzymywanie i rozwój więzów gospodarczych między krajami członkowskimi i innymi krajami świata.

Wśród organów roboczych EKG znajduje się Komitet ds. Handlu, w którym działa Grupa Robocza ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych (WP.7). Celem jej działania jest wspomaganie handlu międzynarodowego poprzez stworzenie kryteriów jakości handlowej w formie norm, które są wskazaniem aktualnej praktyki handlowej. W pracach Grupy Roboczej, oprócz państw członkowskich EKG, mogą uczestniczyć kraje niebędące jej członkami, a także międzynarodowe bądź regionalne organizacje branżowe związane z obrotem produktami będącymi tematem jej prac.

GIJHARS prowadzi Polski Sekretariat Współpracy z Grupą Roboczą ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych EKG/ONZ (WP.7), w tym:

- ▶ pełni funkcję łącznika pomiędzy Sekretariatem WP.7 EKG/ONZ a Polską,
- ▶ koordynuje działalność dotyczącą WP.7 w kraju, współpracując z krajowymi jednostkami,
- ▶ rozpowszechnia wiedzę o pracach grupy i wypracowanych normach WP.7 EKG/ONZ.

W 2014 r. Polski Sekretariat WP.7 EKG/ONZ koordynował:

- ▶ krajowe przygotowania do 5 sesji w ramach EKG/ONZ (4 sesji Sekcji Branżowych i 1 sesji WP.7), tj.: Sekcji Branżowej ds. Standaryzacji Świeżych Owoców i Warzyw (28 kwietnia–1 maja), Sekcji Branżowej ds. Standaryzacji Mięsa (29–30 września) oraz Grupy Roboczej ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych EKG/ONZ (3–5 listopada). W spotkaniach udział wzięło łącznie 10 delegatów, w tym 4 pracowników GIJHARS i 6 przedstawicieli instytucji współpracujących,
- ▶ udział polskich ekspertów w spotkaniach zorganizowanych w ramach EKG/ONZ, w tym:
  - symposium międzynarodowym *Meet/Meat the challenge* (29 września 2014 r.); w spotkaniu udział wzięło 7 delegatów z Polski, w tym 2 pracowników GIJHARS i 5 przedstawicieli Instytucji Współpracujących,
  - szkoleniu w zakresie wymagań dla jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, (8–10 lipca 2014 roku, Edynburg, Wielka Brytania); w spotkaniu udział wzięł delegat z GIJHARS.

Najważniejsze wydarzenia na forum EKG/ONZ/ Significant events at the UN/ECE forum

W dniach 3–5 listopada 2014 r. w Genewie odbyła się 70. Sesja Grupy Roboczej EKG/ONZ ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych (WP.7), podczas której na nowego przewodniczącego wybrano przedstawiciela GIJHARS.

Międzynarodowe symposium Meet/Meat the challenge

W dniu 29 września 2014 r. w Genewie podczas międzynarodowego symposium omówiono nowe wyzwania

w światowym handlu mięsem i produktami mięsnymi. Po raz pierwszy na forum EKG/ONZ, ponad 60 ekspertów z całego świata, reprezentujących zarówno sektor prywatny jak i publiczny, podzieliło się doświadczeniami w zakresie badań konsumenckich nad wpływem jakości mięsa na wielkość spożycia, identyfikowalności, zarządzania jakością i znaczeniem norm w międzynarodowym handlu mięsem. Prelegenci przekazali szereg danych statystycznych na temat produkcji, eksportu oraz spożycia mięsa wołowego, jak również zaprezentowano potencjalne zmiany i wyzwania odnośnie handlu mięsem i produktami mięsnymi.

Współpraca z organami Unii Europejskiej/ Cooperation with the European Union bodies

Pracownicy GIJHARS (20 osób) pełnią rolę ekspertów w pracach 16 Komitetów współpracujących z Komisją Europejską w ramach procedury komitologii oraz w pracach 10 Grup Roboczych Rady UE (23 osoby), zajmujących się zagadnieniami objętymi zakresem kompetencji IJHARS.

W 2014 r. przedstawiciele IJHARS uczestniczyli w posiedzeniach:

- ▶ Grupy Roboczej Rady UE ds. *Codex Alimentarius* (13 spotkań),
- ▶ Grupy Roboczej Ekspertów KE ds. Analizy Mięsa Drobiowego (2 spotkania),
- ▶ Punktów Kontaktowych Państw Członkowskich ds. Oszustw Związanych z Żywnością (2 spotkania),
- ▶ Grupy Ekspertów KE ds. Rolnictwa Ekologicznego (1 spotkanie),
- ▶ Grupy ekspertów laboratoryjnych ds. badania jakości miodu (1 spotkanie),
- ▶ Grupy ekspertów z zakresu identyfikacji gatunkowej ryb (1 spotkanie),
- ▶ Grupy Ekspertów KE ds. marnotrawstwa żywności (1 spotkanie),
- ▶ Komitetu Regulacyjnego KE ds. Rolnictwa Ekologicznego (1 spotkanie).

Współpraca w ramach systemu OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) Stosowania Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw/ Co-operation with the OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) within the Scheme for the Application of International Standards for Fruit and Vegetables

Spotkanie Szefów Inspekcji realizujących kontrole świeżych owoców i warzyw w ramach systemu OECD

W dniach 20–23 maja 2014 r. w Warszawie odbyło się 16 spotkanie Szefów Inspekcji, zorganizowane przez Główny Inspektorat JHARS, w ścisłej współpracy z Sekretariatem OECD. Głównym celem spotkania było omówienie spraw związanych z organizacją kontroli świeżych owoców i warzyw, w tym przede wszystkim w zakresie jakości handlowej oraz kwestii dotyczących opracowania jednolitych wymagań jakościowych dla świeżych owoców i warzyw, stanowiących ważne ogniwo w handlu międzynarodowym. Szczegółowa tematyka spotkania dotyczyła systemu identyfikowalności (traceability) owoców i warzyw, tolerancji jakościowych dla świeżych owoców i warzyw oraz wytycznych OECD w sprawie kontroli jakości. Przedstawiciele organizacji międzynarodowych omówili aktualne kwestie związane z pracami tych organizacji. Podczas spotkania zaprezentowany został również polski sektor ogrodniczy, ze szczególnych uwzględnieniem kwestii związanych z produkcją i jakością jabłek.

Posiedzenie Plenarne Systemu OECD

W dniach 10–11 grudnia 2014 r. w Paryżu odbyło się 73. Posiedzenie Plenarne Systemu OECD. W toku spotkania przedstawiono szereg informacji dotyczących bieżących i planowanych prac Systemu OECD, w tym prac w zakresie broszur interpretacyjnych dla: wiśni i czereśni, kapusty pekińskiej, czosnku, świeżych fig, jabłek, winogron stołowych, gruszek, pomidorów, śliwek i cykorii, a także wytycznych w zakresie kontroli jakości. Podczas przedmiotowego spotkania, omówiono również propozycje przyszłych prac Systemu OECD, które wyniknęły podczas Spotkania Szefów Inspekcji w Polsce. Tematyka tych prac dotyczy przede wszystkim systemu identyfikowalności świeżych owoców i warzyw oraz stosowania tolerancji jakościowych dla tych produktów.

Współpraca z Komisją Europejską w ramach Punktu Kontaktowego ds. oszustw związanych z żywnością/ Cooperation with the European Commission in the field of food fraud

Od czerwca 2013 r. decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Głównym Inspektoracie JHARS działa Punkt Kontaktowy ds. oszustw związanych z żywnością, który odpowiada za koordynację działań związanych z oszustwami żywnościowymi w Polsce i stanowi organ łącznikowy krajowych służb kontrolnych z Komisją Europejską w powyższym zakresie. W 2014 r. Punkt Kontaktowy nadzorował realizację II *Skoordynowanego planu kontroli*, mającego na celu sprawdzenie mięsa wołowego i jego przetworów pod kątem zafałszowania niedeklarowanym mięsem końskim. Za realizację planu kontroli odpowiadała IJHARS oraz UOKiK. W wyniku tych działań nie stwierdzono nieprawidłowości.

Punkt Kontaktowy koordynuje również działania w zakresie zapytań krajów członkowskich UE dotyczących jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wyprodukowanych w Polsce oraz zakwestionowanych w innych państwach członkowskich. Punkt współpracuje z Komisją Europejską nad założeniami kolejnych skoordynowanych planów kontroli.

5.2. Współpraca z instytucjami krajowymi/ Cooperation with Polish authorities and institutions

Realizując zadania ustawowe IJHARS współpracowała w 2014 r. z urzędami centralnymi i innymi instytucjami działającymi w obszarze kontroli żywności.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)/ The Ministry of Agriculture and Rural Development

Główny Inspektor w 2014 r. przekazał do MRiRW informacje dotyczące realizacji zadań ustawowych IJHARS, w tym: wyniki 22 planowych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji przeprowadzonych na terenie całego kraju, a także sprawoz-

dania dotyczące rolnictwa ekologicznego i produkcji ekologicznej oraz produktów regionalnych i tradycyjnych.

W ramach współpracy z MRiRW przedstawiciele GIJHARS uczestniczyli w 3 spotkaniach resortowych dotyczących:

- ▶ uzgodnienia definicji „macerowanego napoju spirytusowego”/„nalewki”,
- ▶ kontroli leżakowania napojów spirytusowych (2 spotkania).

Zakres współpracy obejmował również:

- ▶ opracowanie na bazie wytycznych do rozporządzenia Komisji Europejskiej Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 przewodnika w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, którego treść została udostępniona na stronie internetowej Inspekcji,
- ▶ przygotowanie dokumentacji związanej z planowaniem kontroli ex-post (*Harmonogram kontroli ex-post IJHARS na rok kontrolny 2014/2015*, programy kontroli dla inspektorów WIJHARS) oraz koordynację krzyżowych kontroli ex-post, przeprowadzanych na wniosek innych służb kontrolnych, w tym z krajów członkowskich,
- ▶ opiniowanie projektów 51 aktów prawnych, w tym: 14 ustaw, 31 rozporządzeń krajowych oraz 6 rozporządzeń UE.

Ministerstwo Finansów/ The Ministry of Finance

Współpraca w 2014 r. dotyczyła głównie Departamentu Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier, który zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 12 maja 2009 r. pomiędzy Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi zajmuje się zagadnieniami dotyczącymi kontroli wydatków finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.

W ramach współpracy przedstawiciele służb kontrolnych, tj. GIJHARS oraz Izb Celnich realizujących zadania określone w rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1306/2013 uczestniczyli w cyklicznych naradach organizowanych przez wyżej wymieniony Departament Ministerstwa Finansów. Na nara-

dach omawiano wyniki zakończonych kontroli oraz stan realizacji *Harmonogramu kontroli ex-post IJHARS* w latach kontrolnych 2012/2013 i 2013/2014.

Ponadto, w ramach współpracy z Ministerstwem Finansów przedstawiciele IJHARS brali udział w spotkaniach Międzyinstytucjonalnego Zespołu Wykonawczego do spraw wdrożenia w Polsce projektu *Single Window* w obrocie towarowym.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Inspekcja Handlowa/ The Office of Competition and Consumer Protection

Celem współpracy z Inspekcją Handlową, określonej w porozumieniu z dnia 21 grudnia 2009 r. jest poprawa skuteczności działań kontrolnych obu instytucji w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Informacje dotyczące niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, przekazane przez Inspekcję Handlową w 2014 r. były podstawą przeprowadzenia przez IJHARS 97 kontroli, w tym głównie dotyczących wyrobów piekarskich, świeżych owoców i warzyw, jaj i przetworów mięsnych. IJHARS przekazała Inspekcji Handlowej 81 informacji o nieprawidłowościach dotyczących jakości handlowej produktów znajdujących się w obrocie detalicznym. W wyniku przeprowadzonych kontroli zastosowano sankcje w odniesieniu do 26 przedsiębiorców.

Współpraca z Inspekcją Handlową obejmowała również zagadnienia dotyczące prawidłowości znakowania produktów rolnictwa ekologicznego oraz produktów regionalnych i tradycyjnych w obrocie handlowym.

Agencja Rynku Rolnego (ARR)/ The Agricultural Market Agency

Zakres współpracy z ARR określa umowa z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie realizacji zadań delegowanych, w zakresie mechanizmów WPR administrowanych przez Agencję. Zadania IJHARS obejmują wykonywanie badań laboratoryjnych próbek artykułów rolno-spożywczych przekazanych przez pracowników Sekcji Kontroli Technicznych Oddziałów Terenowych ARR.

W 2014 r. IJHARS realizowała zadania delegowane w zakresie 4 mechanizmów WPR, tj.:

- ▶ *Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej,*
- ▶ *Dopłaty do prywatnego przechowywania masła,*
- ▶ *Monitorowanie produkcji i opłaty na rynku cukru,*
- ▶ *Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych.*

Badania próbek miały na celu potwierdzenie zgodności jakości produktu z deklaracją producenta i wymaganiami ARR w danym mechanizmie.

W ramach zadań powierzonych przez Agencję Rynku Rolnego na mocy umowy z dnia 20 listopada 2014 r. wykonywano badania próbek laboratoryjnych w ramach mechanizmu *Realizacja zadań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.*

Ponadto w ramach porozumień z dnia 8 września i 29 października 2014 r. określono zasady współpracy przy wykonywaniu kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw przeznaczonych do wycofania z rynku, w związku z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów owoców i warzyw, wynikających z rosyjskiego embarga.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)/ The Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture

Współpracę z ARiMR określa porozumienie z dnia 19 grudnia 2011 r. zawarte w celu zapewnienia sprawnego i skutecznego wykonywania obowiązków w zakresie rolnictwa ekologicznego, w tym dotyczących płatności z tytułu prowadzenia produkcji rolnej metodami ekologicznymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

Realizując zadania określone zakresem współpracy IJHARS przekazała w 2014 r. dane dotyczące rolników ekologicznych wraz z ustaleniami z przeprowadzonych kontroli zgodności w ramach nadzoru nad produkcją ekologiczną.

Współpraca obejmowała również zadania związane z udzielaniem przez ARiMR dopłat do oprocentowania kredytów na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie nowych technologii w rolnictwie, zapewniających wysoką jakość produktu (tzw. kredyt NT). W ramach współpracy w 2014 r. wydano 642 *Świadectwa jakości handlowej* związane z uzyskaniem kredytu NT.

Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza/ The National Agrochemical Station

Zakres współpracy IJHARS z Krajową Stacją Chemiczno-Rolniczą, określony porozumieniem zawartym w dniu 1 marca 2004 r., obejmuje ocenę jakości wprowadzanych do obrotu nawozów, wyprodukowanych w kraju lub w innych krajach UE oraz importowanych z krajów trzecich, w tym głównie:

- ▶ wykonywanie przez laboratoria analityczne Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych badań próbek nawozów pobranych przez pracowników IJHARS w toku prowadzonych kontroli,
- ▶ wymianę informacji o negatywnych zjawiskach stwierdzonych w toku kontroli oraz współdziałanie przy ich eliminacji.

Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego/ The Institute of Agricultural and Food Biotechnology

Współpracę z Instytutem reguluje porozumienie z dnia 5 kwietnia 2013 r. w sprawie organizacji szkoleń w zakresie klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP, w tym:

- ▶ prowadzenie teoretycznych i praktycznych szkoleń dla pracowników IJHARS,
- ▶ prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rzeczoznawców w zakresie klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP oraz udział w pracach Komisji Kwalifikacyjnych dla osób starających się o status rzeczoznawcy.

W 2014 r. w ramach współpracy zorganizowano 12 szkoleń, w tym: 9 dla kandydatów na rzeczoznawców ds. klasyfikacji tusz wieprzowych, 2 szkolenia dla osób prowadzą-

cych kontrole prawidłowości klasyfikacji tusz wołowych oraz 1 szkolenie dla pracowników IJHARS, prowadzących kontrole prawidłowości klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP.

Ponadto w 2014 r. odbyło się 16 egzaminów w zakresie klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP, w wyniku których uprawnienia rzeczoznawcy otrzymało ogółem 355 osób, w tym: 229 osób w zakresie klasyfikacji tusz wieprzowych oraz 126 osób w zakresie klasyfikacji tusz wołowych.

Polski Komitet Normalizacyjny (PKN)/ The Polish Committee for Standardization

Zakres współpracy z PKN określa ustawa o normalizacji, na podstawie której 11 pracowników GIJHARS uczestniczy w opracowywaniu Polskich Norm i innych dokumentów normalizacyjnych.

W 2014 r. przedstawiciele IJHARS wzięli udział w pracach Komitetów Technicznych ds.:

- ▶ Przetworów Owocowo-Warzywnych,
- ▶ Kawy i Herbaty,
- ▶ Ryb i Przetworów Rybnych,
- ▶ Mięsa i Przetworów Mięsnych,
- ▶ Żywności Mrożonej,
- ▶ Upraw Roli i Roślin Polowych,
- ▶ Nasion Roślin Oleistych, Tłuszczów Roślinnych i Zwierzęcych oraz ich Produktów,
- ▶ Mikrobiologii Żywności,
- ▶ Analiz Żywności.

Polskie Centrum Akredytacji (PCA)/ The Polish Centre for Accreditation

Zakres współpracy z PCA określa porozumienie z dnia 29 grudnia 2010 r., którego przedmiotem jest zacieśnienie współpracy i wymiany informacji dotyczących ustaleń poczynionych podczas ocen/kontroli prowadzonych w upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i akredytowanych przez PCA jednostkach certyfikujących, działających w zakresie rolnictwa ekologicznego i artykułów rolno-spożywczych posiadających zarejestrowane chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne, albo będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami.

Inspekcja Weterynaryjna (IW)/ The Veterinary Inspection

Zakres współpracy z IW określa porozumienie z dnia 18 lutego 2010 r. dotyczące realizacji zadań związanych z nadzorem Głównego Inspektora JHARS sprawowanym nad jednostkami certyfikującymi i produkcją ekologiczną, w tym głównie odnośnie wymiany informacji o producentach ekologicznych oraz wynikach kontroli wytwarzania i stosowania pasz na zgodność z ustawą o rolnictwie ekologicznym.

W 2014 r. współpraca dotyczyła wymiany informacji i przekazywania opinii merytorycznych na temat producentów pasz oraz producentów wyrobów tradycyjnych.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN)/ Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS)/ Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska (PIOŚ)/ The State Plant Health and Seed Inspection, The State Sanitary Inspection, The State Inspectorate for Environmental Protection

Zakres współpracy z PIORiN określa porozumienie:

- ▶ z dnia 1 kwietnia 2009 r. w sprawie współpracy przy kontroli produktów roślinnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi i wywożonych z terytorium Polski do Federacji Rosyjskiej,
- ▶ z dnia 1 lipca 2010 r. dotyczące realizacji zadań związanych z nadzorem Głównego Inspektora JHARS sprawowanym nad jednostkami certyfikującymi i produkcją ekologiczną, w tym głównie odnośnie przeprowadzania kontroli u producentów wytwarzających wegetatywny materiał rozmnożeniowy i nasiona do celów uprawy.

W 2014 r. współpraca z wymienionymi instytucjami dotyczyła głównie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego oraz udzielania informacji o podmiotach i produktach roślinnych eksportowanych do Federacji Rosyjskiej oraz odnośnie wydanych pozwoleń na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, nasion i wegetatywnego materiału nasadzeniowego, który nie był wyprodukowany materiałami ekologicznymi. Ponadto współdziałano z Inspekcją Sanitarną w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności.

Okręgowe Inspektory Rybołówstwa Morskiego/ The District Sea Fisheries Inspectorates

Współdziałanie Okręgowych Inspektorów Rybołówstwa Morskiego oraz IJHARS, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i form współdziałania okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego oraz IJHARS przy dokonywaniu kontroli produktów rybnych (Dz. U. 2012 nr 0 poz. 2) polega m. in. na :

- ▶ organizowaniu wspólnych kontroli zakładów przetwórczych, magazynów oraz innych pomieszczeń służących do przechowywania lub przetwarzania produktów rybnych,
- ▶ wzajemnym udostępnianiu dokumentów zgromadzonych podczas kontroli, w tym protokołów i decyzji,
- ▶ wzajemnym przekazywaniu informacji o naruszeniu przepisów o organizacji rynku rybnego i możliwości wystąpienia takiego zagrożenia.

Zgodnie z przepisami ustawy o organizacji rynku rybnego kontrola produktów rybnych, zgodnych z definicją art. 1 tiret drugi rozporządzenia nr 104/2000, jest dokonywana przez:

- ▶ okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego – w szczególności przy wylądunku i pierwszej sprzedaży produktów rybnych pochodzących z połowów morskich,
- ▶ wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – w zakresie, trybie i na zasadach określonych w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Rada ds. Racjonalnego Wykorzystania Żywności przy Federacji Polskich Banków Żywności/ The Council for Rational Use of Food at Polish Federation of Food Banks

Przedstawiciele IJHARS uczestniczą w pracach grup roboczych ds. Edukacji oraz Legislacji funkcjonujących w ramach Rady ds. Racjonalnego Wykorzystania Żywności przy Federacji Polskich Banków Żywności.

Celem prac grup roboczych jest między innymi działanie na rzecz wdrażania systemowych rozwiązań dotyczących ograniczania marnowania żywności oraz propagowanie wiedzy w tym zakresie wśród konsumentów, przedsiębiorców branży spożywczej i administracji publicznej.

W 2014 r. przedstawiciel IJHARS wziął udział w czterech posiedzeniach Rady. Celem nadrzędnym podejmowanych prac nad nowelizacją *dyrektyw odpadowych* jest zapewnienie, aby ilość odpadów żywnościowych w sektorach produkcji żywności, sprzedaży, dystrybucji, gastronomii i hotelarstwa oraz gospodarstwach domowych została zmniejszona o co najmniej 30% do 2025 r. Ponadto Polskie Towarzystwo Technologów Żywności rozpoczęło czteroletni projekt *MOST – Model Ograniczenia Strat i Marnotrawstwa Żywności z Korzyściami dla Społeczeństwa*. Priorytetem projektu jest utworzenie procedur opartych na systemie HACCP, które miałyby przyczynić się do redukcji strat żywności i przekazywania jej na cele społeczne, w tym celu uruchomiono stronę internetową projektu www.projektmost.niemarnuje.pl.

Inne instytucje/ Other institutions

W 2014 r. współpraca IJHARS obejmowała również wymianę informacji z innymi instytucjami działającymi w obszarze kontroli żywności i środków produkcji rolnej, w tym:

- ▶ Głównym Urzędem Miar – w zakresie wymiany informacji o podmiotach gospodarczych, które w zgłoszeniu podjęcia działalności zadeklarowały konfekcjonowanie artykułów rolno-spożywczych,
- ▶ Krajową Unią Producentów Soków – w zakresie udziału w pracach Komitetu Technicznego,
- ▶ Głównym Urzędem Statystycznym – w zakresie przekazywania danych statystycznych dotyczących krajowych gospodarstw rolnych prowadzących produkcję metodami ekologicznymi,
- ▶ Państwowym Przedsiębiorstwem „Wolynstandartmetrologia” – w zakresie wymiany informacji dotyczących aktualnie obowiązujących aktów prawnych dotyczących oceny zgodności standaryzacji i metrologii oraz promocji i przepływu na rynek Polski i Ukrainy wysokiej jakości artykułów rolno-spożywczych własnych producentów,
- ▶ Policją – w zakresie przekazywania informacji dotyczących przeprowadzonych czynności kontrolnych w niektórych podmiotach oraz zgłoszenia przez podmioty działalności gospodarczej w zakresie produkcji, składowania, konfekcjonowania i obrotu artykułami rolno-spożywczymi,
- ▶ Development Solutions – w zakresie projektu „Better Training for Safer Food” – (training on Organic Farming).

II. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 ROKU

Organisation and functioning of AFQI in 2014

1. Organizacja IJHARS

AFQI's organisation

1.1. Struktura organizacyjna/ The organisational structure

Organizację Głównego Inspektoratu JHARS określa Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 18, poz. 62) oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Głównego Inspektora JHARS z dnia 19 lipca 2012 r.

Zadania IJHARS wykonują następujące organy (rysunek 10):

- ▶ Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, który kieruje działalnością IJHARS przy pomocy Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych; Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych jest centralnym organem administracji rządowej, podległym ministrowi właściwemu do spraw rynków rol-

nych; Głównego Inspektora powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw rynków rolnych,

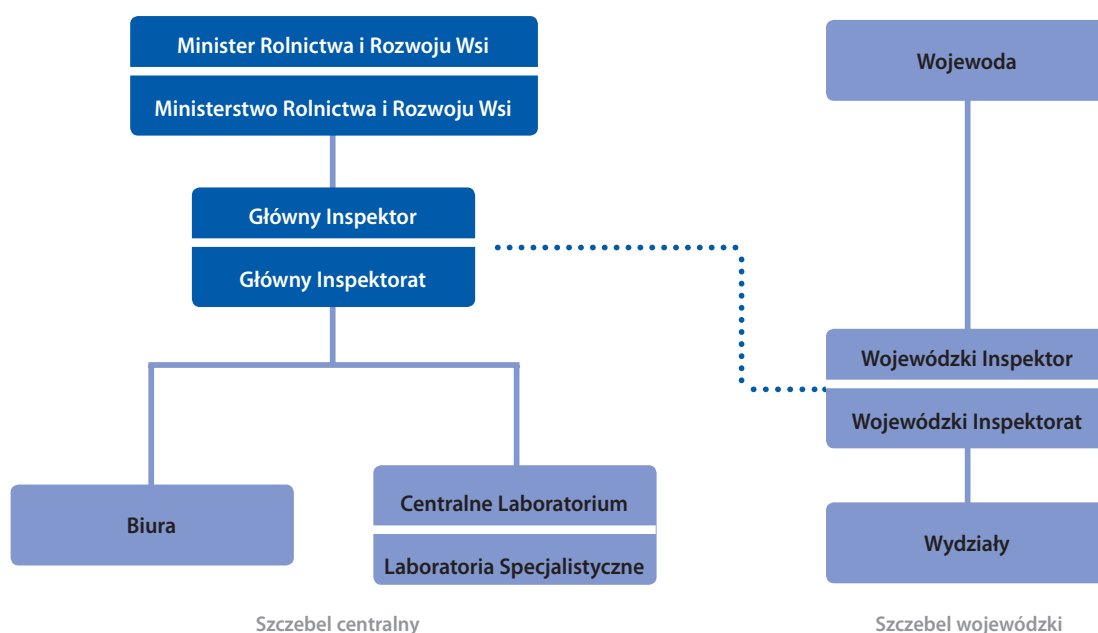
- ▶ Wojewoda wykonujący zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektora JHARS, jako kierownika Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, wchodzącego w skład zespolonej administracji wojewódzkiej.

W strukturze organizacyjnej Głównego Inspektoratu JHARS wyodrębniono:

- ▶ 9 biur,
- ▶ 7 samodzielnych stanowisk,
- ▶ 6 laboratoriów.

Organizację 16 wojewódzkich inspektoratów JHARS reguluje Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 maja 2005 r. *zmieniające rozporządzenie*

RYSUNEK 10.
Schemat organizacyjny IJHARS/ Graph no 10: The organisational structure of AFQI

w sprawie szczegółowych zasad organizacji Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno -Spożywczych (Dz. U. z 2005 r. nr 99 poz. 829). W strukturze organizacyjnej 4 WIJHARS funkcjonują oddziały zamiejscowe, utworzone przez wojewódzkich inspektorów, za zgodą Głównego Inspektora (Biała Podlaska, Korczowa, Krosno, Międzyzlesie, Rzepin, Żarska Wieś).

1.2. Baza laboratoryjna/ Laboratories

Bazę laboratoryjną GIJHARS w 2014 r. stanowiło 6 nowoczesnie wyposażonych laboratoriów, wśród których funkcjonuje Centralne Laboratorium w Poznaniu oraz 5 Specjalistycznych Laboratoriów, tj.: w Białymstoku, Gdyni, Kielcach, Lublinie i Szczecinie.

Laboratoria GIJHARS dysponują odpowiednim potencjałem analitycznym i szerokim zakresem wykonywanych badań, co umożliwia realizację ustawowych zadań nałożonych na IJHARS. Kompetencje laboratoriów potwierdzają akredytacje zgodne z normą PN-EN-ISO/IEC 17025, a wdrożony ujednolicony system zarządzania, właściwy dla zakresu ich działalności, zapewnia wysoką jakość wyników badań.

Centralne Laboratorium GIJHARS w Poznaniu jest krajowym laboratorium referencyjnym w rozumieniu zapisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. wprowadzającego szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego.

Zgodnie z powyższym rozporządzeniem, w ubiegłym roku przedstawiciel IJHARS został powołany przez KE na okres 3 lat do Rady Ekspertów UE, będącej organem koordynującym badania przeprowadzane przez krajowe laboratoria referencyjne. Ponadto w 2014 r. pracownicy Laboratoriów GIJHARS uczestniczyli w pracach Grupy Roboczej KE ds. badania ryb przetworzonych i nieprzetworzonych oraz w pracach Elektronicznej Grupy Roboczej mającej na celu dokonanie podziału przypraw oraz ziół kulinarnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 grudnia 2014 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych w zakresie jakości handlowej

artykułów rolno-spożywczych, w wykazie krajowych laboratoriów referencyjnych wskazano 4 laboratoria GIJHARS właściwe dla określonych przedmiotów i rodzajów badań.

Laboratoria GIJHARS badają cechy jakościowe artykułów rolno-spożywczych na podstawie próbek pobranych podczas urzędowej kontroli, przeprowadzonej w trybie planowym i doraźnym, w ramach współpracy z państwowymi jednostkami organizacyjnymi, realizującymi politykę rolną państwa oraz na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy. Badania laboratoryjne artykułów rolno-spożywczych obejmują ich właściwości organoleptyczne, fizykochemiczne i mikrobiologiczne w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagań wynikających ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania.

Poszczególne laboratoria posiadają od 97 do 389 metod akredytowanych, sukcesywnie poszerzając ich zakres, co umacnia specjalizację w poszczególnych grupach towarowych artykułów rolno-spożywczych. W 2014 r. laboratoria GIJHARS rozszerzyły zakresy akredytacji o kolejne 156 metod z obszaru analiz chemii klasycznej i instrumentalnej, w tym wymagających opracowania procedur badawczych i ich walidacji.

Precyzją, dokładnością i biegłością analityczną oznaczeń wykonywanych przez laboratoria GIJHARS weryfikowana jest okresowo poprzez porównanie uzyskanych wyników badań tych samych artykułów rolno - spożywczych z wynikami innych laboratoriów.

W 2014 r. laboratoria GIJHARS uczestniczyły w badaniach w ramach porównań międzylaboratoryjnych, zorganizowanych przez Laboratoria GIJHARS oraz:

- ▶ Laboratoria Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- ▶ Melisopalinologiczną Grupę Roboczą Międzynarodowej Komisji ds. Miodu (International Honey Commission),
- ▶ Nuscana Biotechnika Laboratoryjna,
- ▶ J.S. Hamilton Poland S.A,
- ▶ Centrum Naukowo-Techniczne A2K CeNT s.c,
- ▶ Laboratorium Badania Jakości Produktów Pszczelich Instytutu Ogrodnictwa w Puławach,

- ▶ Centralne Laboratorium Agroekologiczne Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie,
- ▶ Laboratorium Usługowo-Badawcze „Biochemik”,
- ▶ IBPRS Warszawa,
- ▶ Stock Polska Sp. z o.o. Lublin.

Przedmiotem badań w ramach porównań międzylaboratoryjnych były głównie: mleko i przetwory mleczne oraz przetwory mięsne, zbożowe i owocowo-warzywne.

Centralne Laboratorium w Poznaniu i Laboratoria Specjalistyczne GIJHARS uczestniczyły również w badaniach biegłości, określających zdolności laboratorium do przeprowadzania badań. Analizy w tym zakresie prowadzone były między laboratoriami należącymi do: Food Analysis Performance Assessment Scheme (FAPAS), Uniwersytetu w Zagrzebiu, Laboratorium Chemiczne, Instytutu Materiałów, Odniesienia i Pomiarów (IRMM), IBPRS Warszawa, LGC Standards. Przedmiotem badań były głównie: mleko i jego przetwory, zboża i jego przetwory, przetwory mięsne, napoje bezalkoholowe i kawa.

Badania biegłości oraz porównania międzylaboratoryjne potwierdziły, że laboratoria GIJHARS są w pełni przygotowane do rzetelnej oceny jakości handlowej żywności.

1.3. Kontrola graniczna/ Border control

Artykuły rolno-spożywcze przywożone z zagranicy kontrolowane są przez IJHARS na przejściach granicznych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 kwietnia 2004 r. *w sprawie wykazu przejść granicznych, na których jest dokonywana kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy* oraz w punktach kontroli granicznej, działających okresowo, tj. po telefonicznym zgłoszeniu importowanych towarów do kontroli.

Kontrola importowanych artykułów rolno-spożywczych odbywa się także wewnątrz kraju, bezpośrednio w składach celnych lub na terenie oddziałów celnych.

Kontrole przeprowadzane są przez upoważnionych inspektorów WIJHARS, wspólnie z pracownikami innych

szług, głównie Urzędów Celnych, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Weterynaryjnej. Kontrola artykułów rolno-spożywczych wywożonych z Polski (poza świeżymi owocami i warzywami) jest dobrowolna i odbywa się w ramach oceny jakości handlowej, przeprowadzonej na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy.

W 2014 r. w ramach usprawnienia realizacji zadań IJHARS związanych z kontrolą jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w obrocie z zagranicą, przedstawiciele IJHARS uczestniczyli w 5 spotkaniach zorganizowanych przez 3 resorty tj.: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Gospodarki. Ponadto w ramach spotkań z przedstawicielami Służby Celnej omówiono działania związane z wdrożeniem w Polsce projektu *Single Window* w obrocie towarowym z zagranicą, mającego na celu umożliwienie swobodnej, wzajemnej komunikacji pomiędzy systemem informatycznym Służby Celnej a systemami innych służb i instytucji. Istotą projektu *Single Window* jest stworzenie możliwości przedkładania przez podmioty wszelkich dokumentów i informacji potrzebnych do dopełnienia formalności wywozowych lub przywozowych w jednym miejscu. System umożliwi podmiotom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą oraz organom administracji publicznej zaangażowanym w ten obrót, przekazywanie wszelkich danych drogą elektroniczną. Wdrożenie systemu oparte będzie o istniejące lub planowane narzędzia informatyczne, w szczególności elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej. Projekt *Single Window* jest działaniem etapowym i kontynuowany będzie w ramach Strategii działania Służby Celnej na lata 2014-2020, dostarczając nowe usługi klientom w ramach Programu i-Cło. W 2014 r. IJHARS podjęła działania związane z wdrożeniem pilotażu obsługi dokumentu – *Świadectwo zgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw*.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zorganizowało spotkania dotyczące podziału środków finansowych na budowę, modernizację i utrzymanie przejść granicznych (w tym na sfinansowanie zobowiązań wynikających z umów dwustronnych dotyczących przejść granicznych)

oraz utrzymanie obiektów pozostałych po przejściach granicznych na wewnętrznych granicach Schengen.

Przedmiotem spotkań były ponadto zagadnienia związane z ograniczeniem barier związanych z importowymi procedurami kontrolnymi, wykonywanymi w polskich portach morskich. Uwzględniając specyfikę obrotu towarowego w portach morskich w 2014 r. Służba Celna udostępniła nową usługę, umożliwiającą organom celnym

wcześniejsze przygotowywanie się do odprawy celnej towaru w oparciu o dane, dostarczone przez przedsiębiorcę w zgłoszeniu przed przedstawieniem towaru. Dostarczone w ten sposób dane są wstępnie weryfikowane jeszcze przed przyjęciem zgłoszenia celnego, co wpływa na przyspieszenie obsługi obrotu towarowego w portach morskich, pozwalając na zwiększenie jego płynności, redukcję kosztów, a tym samym wzrost konkurencyjności polskich portów.

2. Budżet IJHARS AFQI's budget

Budżet IJHARS w 2014 r. wyniósł ogółem 48.041,4 tys. zł (rysunek 11) i w porównaniu do 2013 r. zwiększył się o 1.453,8 tys. zł (tj. o 3,1%). Poszczególne WIJHARS dysponowały kwotą od 859,93,3 tys. zł (WI Opole) do 2.596,7,1 tys. zł (WI Warszawa), natomiast GIJHARS – łącznie z 6 laboratoriami specjalistycznymi – kwotą 20.732,0 tys. zł.

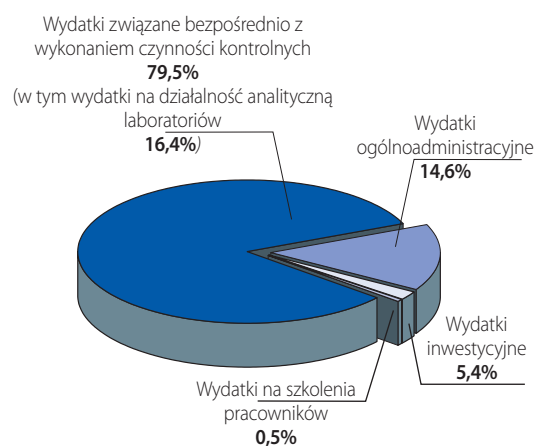
Strukturę wydatków określa charakter działalności IJHARS, tj. jednostki budżetowej realizującej zadania kontrolne w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz środków produkcji na rynku krajowym i w obrocie z zagranicą. Z ogólnej kwoty budżetu IJHARS przeznaczono w 2014 r. (rysunek 12):

- ▶ 38.205,3 tys. zł na wydatki związane bezpośrednio z realizacją ustawowych zadań kontrolnych (łącznie z wynagrodzeniami), tj. 79,5% ogółu wydatków w 2014 r. (w tym 7.879,3 tys. zł na wydatki związane z działalnością analityczną laboratoriów GIJHARS, tj. 16,4%),
- ▶ 6.987,2 tys. zł na wydatki ogólnoadministracyjne, tj. 14,6%,

RYSUNEK 11.
Budżet IJHARS w latach 2013 – 2014 w mln zł/ Graph no 11: AFQI's budget in 2013-2014 (in millions PLN)

RYSUNEK 12.
Struktura wydatków IJHARS w 2014 r./ Graph no 12: AFQI's expenditure structure in 2014.

- ▶ 2.608,5 tys. zł na wydatki inwestycyjne, związane głównie z zakupem sprzętu laboratoryjnego oraz informatycznego, tj. 5,4%,
- ▶ 240,4 tys. zł na wydatki związane ze szkoleniami oraz dofinansowaniem do studiów lub innych form nauki pracowników IJHARS, tj. 0,5%.

W porównaniu do roku ubiegłego w 2014 r. wzrósł udział wydatków na inwestycje w ogólnej kwocie budżetu przyznanego IJHARS.

W 2014 r. kwota dochodów IJHARS wyniosła ogółem 2.713,9 tys. zł i była niższa o 1.437,7 tys. zł od dochodów uzyskanych w 2013 r. (4.151,6 tys. zł). Dochody budżetowe GIJHARS stanowiły kwotę 651,4 tys. zł, a w poszczególnych WIJHARS kształtowały się na poziomie od 41,5 tys. zł (WI Opole) do 281,0 tys. zł (WI Szczecin).

Ogólna kwota dochodu była wynikiem:

- ▶ wydania decyzji administracyjnych nakładających kary pieniężne za wprowadzanie do obrotu artykułów

ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 ROKU/ Organisation and functioning of AFQI in 2014

rolno-spożywczych o jakości handlowej niezgodnej z wymaganiami lub deklaracją producenta, w tym fałszowanych oraz produktów niespełniających wymagań ustawy o rolnictwie ekologicznym oraz nałożenia grzywnien w drodze mandatu karnego; ogółem kwota kar pieniężnych i grzywnien wyniosła 1.656,0 tys. zł, co stanowiło 61,0% ogółu dochodu IJHARS w 2014 r.,

- ▶ obciążenia przedsiębiorców kosztami kontroli i badań laboratoryjnych w związku ze stwierdzeniem niewła-

ściwej jakości handlowej kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych oraz za przeprowadzenie czynności kontrolnych na wniosek producenta na kwotę ogółem 750,0 zł, tj. 27,6%,

- ▶ przeprowadzenia egzaminów na rzeczoznawców oraz inspektorów rolnictwa ekologicznego – 287,7 tys. zł, tj. 10,6%,
- ▶ pozostałych dochodów – 20,2 tys. zł, tj. 0,8%.

3. Pracownicy IJHARS AFQI's employees

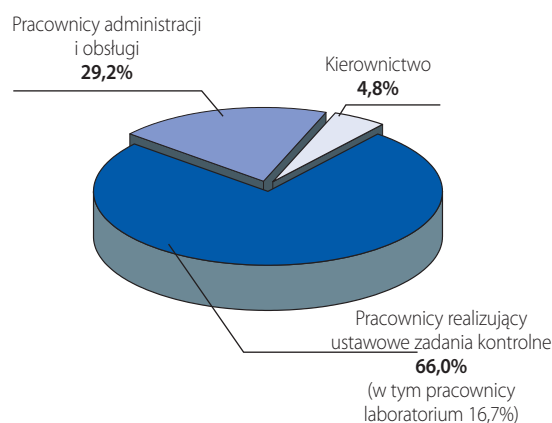
3.1. Zatrudnienie/ Employment in AFQI

IJHARS w 2014 r. zatrudniała 647 osób (rysunek 13), w tym 31 (4,8%) na stanowiskach kierowniczych, 427 (66,0%) pracowników bezpośrednio zaangażowanych w realizację ustawowych zadań kontrolnych, w tym 109 pracowników laboratoriów (16,9%). Pozostałe 189 osób (29,2%) to pracownicy administracji, kadr, księgowości oraz obsługi prawnej i informatycznej.

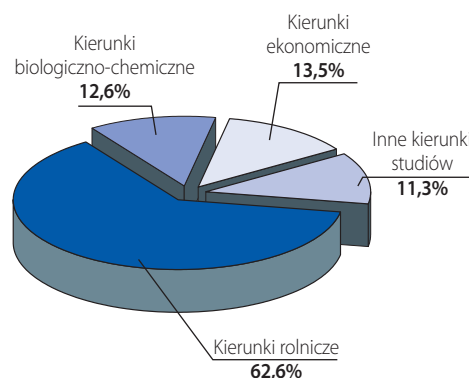
W 2014 r. z pracy w IJHARS odeszło ogółem 49 osób, w tym 36 osób z wojewódzkich inspektoratów i 13 z Głównego Inspektoratu (w tym 5 pracowników z Laboratoriów Specjalistycznych GIJHARS). Fluktuacja kadr w IJHARS kształtowała się na poziomie 7,5%.

W porównaniu do 2013 r. stan zatrudnienia pozostał na zbliżonym poziomie. Średnie zatrudnienie w WIJHARS wynosiło 27 osób i w poszczególnych jednostkach kształtowało się na poziomie od 15 (WI Opołe) do 40 pracowników (WI Lublin). W Laboratoriach GIJHARS zatrudnionych było średnio 18 pracowników.

RYSUNEK 13.
 Struktura zatrudnienia w IJHARS, wg stanu na 31 grudnia 2014 r./
 Graph no 13: Employment structure in AFQI (as at 31st December 2014)

RYSUNEK 14.
 Struktura wykształcenia pracowników IJHARS (wyższe wykształcenie) wg stanu na 31 grudnia 2014 r./
 Graph no 14: Education structure (higher education) of AFQI's employees – by faculties (as at 31st December 2014)

Pracownicy z wykształceniem wyższym stanowili 84,8% ogółu zatrudnionych w IJHARS (549 osób). Wykształcenie o kierunku rolniczym posiadały 344 osoby, biologiczno-chemicznym 69 osób i ekonomicznym 74 osoby. Pozostałe 62 osoby ukończyły studia prawnicze, informatyczne, administracyjne lub humanistyczne (rysunek 14).

3.2. Rozwój zawodowy pracowników/ Professional development

IJHARS zapewnia swoim pracownikom możliwość stałego dokształcania i doskonalenia zawodowego, prowadzonego w formie szkoleń, seminariów i kursów języków obcych.

Szkolenia krajowe organizowane były głównie przez GIJHARS, inne jednostki, a także wojewódzkie inspektoraty. Ogółem w 2014 r. umożliwiono 459 pracownikom IJHARS udział w 178 szkoleniach, przy czym niektóre osoby uczestniczyły w kilku szkoleniach.

Struktura szkoleń obejmowała:

- ▶ 5 szkoleń centralnych (14 miejsc szkoleniowych) dotyczących: zasad udzielania zamówień publicznych, dostępu do informacji publicznej, zarządzania w urzędzie, redagowania pism urzędowych, przeciwdziałania korupcji,
- ▶ 113 szkoleń powszechnych (892 miejsca szkoleniowe) obejmujących takie zagadnienia jak: kadry i finanse (rachunkowość, księgowość, finanse publiczne, budżet zadaniowy, kadry i płace, świadczenia socjalne, ubezpieczenia społeczne, kontrola zarządcza w administracji publicznej, prawo pracy, prawo gospodarcze), stosowanie prawa (zamówienia publiczne, postępowanie administracyjne i egzekucyjne, rozpatrywanie skarg i wniosków, ochrona danych osobowych i informacji niejawnych, system przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym), redagowanie pism urzędowych, rozwój interpersonalny (wystąpienia publiczne i skuteczna prezentacja), zarządzanie zasobami ludzkimi (standardy i procedury zarządzania zasobami ludzkimi w administracji, działania antymobingowe) oraz prowadzenie czynności kancelaryjnych w jednostkach administracji publicznej (w tym z wykorzystaniem EZD), obieg, gromadzenie i archiwizacja dokumentów, udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej, podstawy BHP, e-administracja (e-PUAP, e-dokument), BIP, zadania obronne, informatyczne (w tym bezpieczeństwo teleinformatyczne),
- ▶ 60 szkoleń specjalistycznych (836 miejsca szkoleniowe) służących pogłębieniu i uaktualnieniu wiedzy z zakresu prawa żywnościowego i technologii produkcji żywności oraz ujednoczeniu zasad przeprowadzania i dokumentowania kontroli; tematyka szkoleń specjalistycznych dotyczyła głównie: kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (mięsa czerwonego,

jaj, zboża, wyrobów winiarskich i browarniczych, owoców), w tym oznakowania produktów, stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 oraz metodologii kontroli ex-post, nadzoru nad klasyfikacją tusz w systemie EUROPE, certyfikacji w rolnictwie ekologicznym, systemu ochrony produktów regionalnych i tradycyjnych, a w przypadku pracowników laboratoriów: nowych metod badawczych oraz obsługi nowoczesnego sprzętu i urządzeń do badań laboratoryjnych.

Ponadto, 12 pracowników IJHARS uzupełniało kwalifikacje na studiach wyższych i podyplomowych, informatyką, ekonomią, zarządzaniem zasobami ludzkimi, zarządzaniem nieruchomościami, bezpieczeństwem i higieną pracy.

Nauka języków obcych prowadzona była na zajęciach organizowanych przez GIJHARS w formie lektoratów i konwersatoriów. W 2014 r. w zajęciach tych uczestniczyło 81 osób.

Istotnym elementem mającym wpływ na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników IJHARS jest udział w licznych krajowych i zagranicznych konferencjach, seminariach, warsztatach i targach. W 2014 r. pracownicy IJHARS uczestniczyli w 83 spotkaniach związanych z rynkiem żywności, w tym: 65 konferencjach, 21 seminariach i 17 targach.

Pracownicy GIJHARS wzięli również udział w 12 szkoleniach zagranicznych, w tym w 10 szkoleniach, w ramach projektu szkoleniowego Komisji Europejskiej "Better Training for Safer Food" (BTSF).

4. Zarządzanie jakością Quality management system

W 2014 r. IJHARS po raz kolejny poddana została audytowi nadzorcemu, który został przeprowadzony przez firmę certyfikującą BSI Group Polska sp. z o. o. Wyniki audytu potwierdziły, że system zarządzania jakością spełnia wymagania zawarte w międzynarodowej normie ISO 9001:2008. Jednostka certyfikująca podtrzymała ważność certyfikatu przyznanego po raz pierwszy w 2005 r., na kolejne 3 lata. Zakres certyfikacji obejmuje: *Nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji, w tym wywożonych i sprowadzanych z zagranicy oraz wykonywanie zadań wynikających z polityki rolnej państwa oraz Przeciwdziałanie zagrożeniom korupcyjnym w IJHARS.*

W ramach monitorowania zgodności systemu oraz skuteczności jego wdrożenia i utrzymania w 2014 r. przeprowadzono 9 planowych audytów wewnętrznych w GIJHARS oraz 7 krzyżowych audytów wewnętrznych w WIJHARS, zrealizowanych zgodnie z *Programem krzyżowych audytów wewnętrznych dla IJHARS na lata 2013-2015.* Wyniki audytów były podstawą podejmowania działań korygujących, zapobiegawczych lub innych działań doskonalących realizowane procesy. W realizację działań doskonalących system zarządzania jakością zaangażowanych było wielu pracowników.

W 2014 r. prowadzono także prace związane z doskonaleniem systemu zarządzania jakością, w tym między innymi dotyczące systematycznego uaktualniania procedur a instrukcji wewnętrznych, określających zasady realizacji poszczególnych zadań IJHARS, w celu ich dostosowania do zmian w przepisach prawnych.

W minionym roku odbyło się również spotkanie pełnomocnika Głównego Inspektora ds. systemów zarządzania jakością z pełnomocnikami ds. zarządzania jakością WIJHARS w celu wymiany doświadczeń i wypracowania działań doskonalących wynikających z ustaleń audytu jednostki certyfikującej.

W związku z funkcjonującym w IJHARS Systemem Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym odbyło się spotkanie liderów procesu zarządzania systemem antykorupcyjnym z GIJHARS i WIJHARS z liderami poszczególnych procesów w IJHARS, mające na celu przeprowadzenie kompleksowej analizy ryzyka wystąpienia zagrożeń korupcyjnych dla poszczególnych procesów i obszarów oraz wymianę doświadczeń i poglądów w tym zakresie. Nowych pracowników przeszkolono w zakresie podstawowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością oraz systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym.

Ponadto, w związku z uchwaleniem przez Radę Ministrów *Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019* zostało przeprowadzone spotkanie dla dyrektorów biur i samodzielnych stanowisk, przybliżające zapisy programu, a także ustalono *Plan realizacji działań Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019 dla GIJHARS.*

Ocena skuteczności, aktualność polityki jakości oraz weryfikacja osiągniętych celów wyznaczonych na 2014 r. były przedmiotem przeglądu zarządzania przeprowadzonego przez Kierownictwo GIJHARS.

5. Nadzór Głównego Inspektora nad realizacją zadań The Chief Inspector supervision of tasks performance

5.1. Rozpatrywanie odwołań od decyzji administracyjnych wydanych przez organ I instancji/ Consideration of the appeals against administrative decisions issued by the authority of the first instance

W 2014 r. do Głównego Inspektora wniesiono 229 odwołań od decyzji administracyjnych wojewódzkich inspektorów JHARS, co stanowiło 6,5% decyzji wydanych przez organ I instancji (tj. 3.511 decyzji).

Odwołania wniesione przez Głównego Inspektora JHARS w 2014 r. dotyczyły decyzji administracyjnych wydanych przez organ I instancji w sprawie:

- ▶ niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – 158 odwołań (tj. 69,0% ogółu wniesionych), w tym dotyczące: mięsa i jego przetworów (51), mąki a przetworów zbożowych (18), mleka i jego przetworów oraz wyrobów garmażeryjnych (po 13 odwołań), napojów alkoholowych (11), napojów bezalkoholowych (10), koncentratów spożywczych, owoców, warzyw oraz ich przetworów (po 8 odwołań), ryb i przetworów rybnych (7), jaj (5), olejów i tłuszczów (4), czekolady, wyrobów czekoladowych, miodu, soków i nektarów oraz wyrobów cukierniczych (po 2 odwołania), nasion, orzechów i suplementów diety (po 1 odwołaniu),
- ▶ wstrzymania wykonalności decyzji – 37 odwołań (tj. 16,1%),
- ▶ bezprawnego stosowania w oznakowaniu produktów konwencjonalnych określeń nawiązujących do ekologicznej metody produkcji – 8 odwołań (tj. 3,5%),
- ▶ nieprawidłowego wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin – 5 odwołań (tj. 2,2%),
- ▶ uniemożliwienia przeprowadzenia kontroli – 5 odwołań (tj. 2,2%),
- ▶ braku zgody na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji metodami ekologicznymi – 4 odwołania (tj. 1,7%),

- ▶ braku zgody na ponowne rozpatrzenie sprawy – 3 odwołania (tj. 1,3%),
- ▶ wyłączenia organu – 2 odwołania (tj. 0,9%),
- ▶ innych zagadnień (np. certyfikacja wina, brak klasyfikacji tusz w systemie EUROP, brak wykonania zaleceń pokontrolnych, odmowa wydania zaświadczenia, przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia, rozłożenie na raty kary pieniężnej, zwrot nadpłaty z oprocentowaniem – ordynacja podatkowa) – po 1 odwołaniu (tj. 3,1%).

W okresie sprawozdawczym Główny Inspektor JHARS rozpatrzył 184 odwołania od decyzji administracyjnych (tj. 80,3% wniesionych). Pozostałe 45 odwołań rozpatrzonych zostanie z zachowaniem obowiązującego terminu w 2015 r.

W wyniku postępowania odwoławczego Główny Inspektor JHARS (tabela 12) utrzymał w mocy 146 decyzji administracyjnych wydanych przez organ I instancji (tj. 39,0%), a pozostawił bez rozpatrzenia lub umorzył postępowanie odwoławcze w przypadku 8 spraw (tj. 2,1%).

W 2014 r. do Głównego Inspektora JHARS wpłynęło 19 wniosków, w tym: 18 o stwierdzenie nieważności decyzji i 1 o wznowienie postępowania. W przypadku 10 spraw Główny Inspektor JHARS odmówił stwierdzenia nieważności decyzji, natomiast w przypadku 7 wniosków zawieszono postępowanie.

Ponadto, w 2014 r. do Głównego Inspektora JHARS wpłynęło 28 zażaleń, w tym: 26 na postanowienia wydane przez wojewódzkich inspektorów JHARS oraz 2 zażalenia na niezadowolony termin. Główny Inspektor JHARS utrzymał w mocy 9 postanowień wojewódzkich inspektorów JHARS.

W 2014 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wpłynęło 57 skarg na decyzje administracyjne wydane

ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 ROKU/ Organisation and functioning of AFQI in 2014

TABELA 12. Sposób rozpatrzenia odwołań od decyzji administracyjnych wydanych przez wojewódzkich inspektorów JHARS/ Table no 12: Handling appeals against administrative decisions issued by Voivodship Inspectors.

Lp.	Sposób rozpatrzenia odwołań od decyzji administracyjnych wydanych przez organ I instancji	Liczba rozpatrzonych w 2014 r. odwołań od decyzji administracyjnych wniesionych do Głównego Inspektora JHARS:			% rozpatrzonych odwołań do wniesionych
		w 2013 r.	w 2014 r.	ogółem	
1.	Utrzymanie decyzji organu I instancji	90	56	146	39,0
2.	Uchylenie w całości zaskarżonych decyzji i umorzenie postępowania organu I instancji	27	31	58	15,5
3.	Uchylenie w całości lub w części zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty sprawy	25	18	43	11,5
4.	Uchylenie w całości zaskarżonych decyzji i przekazanie do ponownego rozpatrzenia	12	12	24	6,4
5.	Przekazanie odwołania/wniosku według właściwości	7	17	24	6,4
6.	Wydanie postanowienia o odmowie wstrzymania wykonalności decyzji/postanowienia	11	11	22	5,9
7.	Wydanie postanowienia o niedopuszczalności odwołania/wniosku	3	7	10	2,7
8.	Wydanie postanowienia o uchybieniu terminu do wniesienia odwołania	3	7	10	2,7
9.	Połączenie wniosków o wstrzymanie wykonalności decyzji WIJHARS z inną sprawą	0	8	8	2,2
10.	Umorzenie postępowania odwoławczego	3	3	6	1,6
11.	Wydanie postanowienia o wstrzymaniu wykonalności decyzji	3	2	5	1,4
12.	Wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania	0	4	4	1,1
13.	Wydanie postanowienia o przywróceniu terminu do wniesienia odwołania/zażalenia	0	3	3	0,8
14.	Podjęto zawieszone postępowanie	0	2	2	0,5
15.	Odmówienie umorzenia należności cywilno-prawnej	2	0	2	0,5
16.	Pozostawienie bez rozpoznania	2	0	2	0,5
17.	Inne (odmówienie wydania zaświadczenia, wydanie postanowienia o nałożeniu grzywny, odmówienie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania, przekazanie do WSA wniosku o wstrzymanie wykonalności decyzji, stwierdzenie bezzasadności wniosku)	2	3	5	1,3
Ogółem		190	184	374	100,0

przez Głównego Inspektora JHARS w ramach rozpatrzenia odwołań od decyzji organu I instancji.

Zaskarżone decyzje administracyjne dotyczyły spraw rozpatrywanych przez organ I instancji w zakresie:

- ▶ niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – 35 skarg, w tym dotyczące: mąki i przetworów zbożowych, mięsa i jego przetworów, mleka i jego przetworów (po 8 odwołań), napojów alkoholowych

(4), ryb i przetworów rybnych (3), koncentratów spożywczych, napojów bezalkoholowych, olejów i tłuszczów oraz suplementów diety (po 1 skardze),

- ▶ ponownego rozpatrzenia sprawy – 5 skarg,
- ▶ nieprawidłowego wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających ochronę roślin – 4 skargi,
- ▶ postanowienia organu – 3 skargi,
- ▶ innych zagadnień (np. uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli, odmowa przywrócenia terminu do wnie-

ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 ROKU/ Organisation and functioning of AFQI in 2014

TABELA 13. Sposób rozpatrzenia skarg przez WSA/ Table no 13: Results of complaints considered by Voivodship Administrative Court

Lp.	Sposób rozpatrzenia skarg przez WSA	Liczba rozpatrzonych skarg	% ogółu skarg złożonych do WSA w 2014 r.
1.	Oddalenie skargi strony	10	17,5
2.	Odrzucenie skargi strony	4	7,0
Ogółem rozpatrzonych:		14	24,5
Ogółem pozostałych do rozpatrzenia:		43	75,5
Ogółem złożonych do WSA:		57	100,0

sienia sprzeciwu, wysokość kosztów badań laboratoryjnych, przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, zawieszenie postępowania, zażalenie na postanowienie) – po 1 skardze,

- ▶ bezprawnego stosowania w oznakowaniu produktów konwencjonalnych określeń nawiązujących do ekologicznej metody produkcji – 3 skargi,
- ▶ skarga na decyzję dotyczącą wymierzenia kary pieniężnej jednostce certyfikującej za błędy w wykazach przekazanych do ARiMR – 1 skarga.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w 2014 r. rozpatrzył 14 skarg (tj. 24,5% złożonych) rozstrzygając na korzyść Głównego Inspektora JHARS 14 przypadków, tj. 100,0% rozpatrzonych. Do rozpatrzenia przez WSA pozostają 43 skargi (tabela 13).

5.2. Rozpatrywanie skarg/ Complaints handling

W 2014 r. do organów IJHARS wpłynęły 332 skargi, z których bezpośrednio rozpatrzono 202 skargi (w tym: 43 skargi rozpatrzył Główny Inspektor, a 159 skarg wojewódzcy inspektorzy JHARS), natomiast 130 skarg zostało przekazanych zgodnie z właściwością rzeczową lub miejscową do innych instytucji. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego za zasadne uznano 58 skarg, tj. 28,7% rozpatrzonych bezpo-

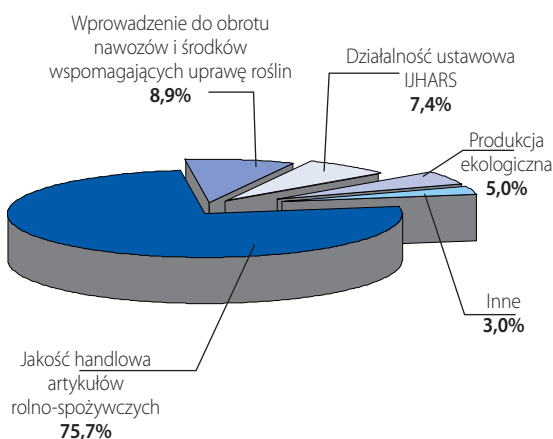
średnio. Największą liczbę skarg rozpatrzył Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor JHARS (40 skarg), a najmniej Lubuski Wojewódzki Inspektor JHARS (2 skargi).

Zagadnienia zgłoszone w 202 skargach rozpatrzonych bezpośrednio przez organy IJHARS w 2014 r. dotyczyły (rysunek 15):

- ▶ jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, co zgłoszono w 153 skargach (tj. 75,7% ogółu rozpatrzonych); najczęściej kwestionowano jakość handlową:
  - wyrobów piekarskich (23 skargi),
  - świeżych owoców i warzyw (23),
  - mięsa i jego przetworów (17),
  - mleka i jego przetworów (17),
  - przetworów owocowo-warzywnych (10),
  - ryb i przetworów rybnych (9),
  - kawy i herbaty (9),
  - wyrobów spirytusowych (8),
  - tłuszczów roślinnych (6),
  - przetworów zbożowych (6),

oraz w jednostkowych przypadkach takich artykułów rolno-spożywczych jak: przetwory drobiowe, jaja, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, dodatki spożywcze, owoce i warzywa suszone, napoje bezalkoholowe, przetwory ziemniaczane, wyroby garmażeryjne, koncentraty spożywcze, miód, piwo i wino, (łącznie 25 skarg),

RYSUNEK 15. Tematyka skarg rozpatrzonych przez IJHARS w 2014 r./ Graph no 15: Subjects of complaints considered by AFQI in 2014.

- ▶ wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin – 18 skarg (tj. 8,9% ogółu rozpatrzonych),
- ▶ działalności ustawowej IJHARS – 15 skarg (tj. 7,4% ogółu rozpatrzonych),
- ▶ nieprzestrzeganie wymagań produkcji ekologicznej – 10 skarg (tj. 5,0% ogółu rozpatrzonych),
- ▶ interpretacji przepisów z zakresu prawa żywnościowego – 4 skargi (tj. 2,0% rozpatrzonych),
- ▶ przeprowadzania klasyfikacji półtuszy wołowych w systemie EUROP – 1 skarga (tj. 0,5% rozpatrzonych),
- ▶ wprowadzania do obrotu środków spożywczych, których oznakowanie sugeruje, że należą do grupy produktów regionalnych lub tradycyjnych – 1 skarga (tj. 0,5% ogółu rozpatrzonych).

W porównaniu do 2013 r. liczba skarg rozpatrzonych bezpośrednio przez organy IJHARS w 2014 r. zmniejszyła się o 52 (tj. z 254 skarg do 202 skarg). Analiza zarzutów zawartych w skargach rozpatrzonych w 2014 r. wykazała, że w porównaniu do 2013 r. zmniejszyła się liczba skarg dotyczących:

- ▶ jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (o 50 skarg, tj. z 203 do 153 skarg), w tym głównie odnośnie takich grup towarowych jak: przetwory owocowo-warzywne, mleczne, mięsne, drobiowe, zbożowe, cukiernicze oraz jaja; więcej skarg odnotowano odnośnie jakości handlowej: wyrobów spirytusowych i piekarskich oraz tłuszczów roślinnych,
- ▶ wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin (o 7 skarg, tj. z 25 do 18 skarg).

W ubiegłym roku zwiększyła liczba skarg dotyczących:

- ▶ interpretacji przepisów z zakresu prawa żywnościowego (o 4 skargi),
- ▶ nieprzestrzegania wymagań produkcji ekologicznej (o 3 skargi, tj. z 7 do 10 skarg).

Na zbliżonym poziomie pozostała liczba skarg dotyczących działalności ustawowej IJHARS, przeprowadzania klasyfikacji półtuszy w systemie EUROP oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych, których oznakowanie sugeruje, że należą do grupy produktów regionalnych lub tradycyjnych.

W wyniku rozpatrzenia 202 skarg, 58 z nich uznano za zasadne (tj. 28,7% ogółu rozpatrzonych), w tym 48 skarg dotyczących jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (przetwory mięsne, rybne, mleczne, zbożowe i owocowo-warzywne, wyroby piekarskie, cukiernicze, tłuszcze roślinne, świeże owoce i warzywa, owoce i warzywa suszone, wyroby spirytusowe, kawa i herbata, wyroby garmażeryjne, wino), 5 dotyczących nieprzestrzegania wymagań produkcji ekologicznej, 4 odnoszące się do wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin oraz 1 dotyczącą realizacji zadań ustawowych przez organy IJHARS.

5.3. Kontrola wewnętrzna/ Internal control

W ramach koordynacji i nadzoru nad działalnością JHARS, sprawowanego przez Głównego Inspektora na podstawie ustawy *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*, prowadzone są kontrole wewnętrzne w komórkach organizacyjnych GIJHARS oraz w wojewódzkich inspektoratach JHARS. Czynności te wykonują pracownicy Biura Kontroli Wewnętrznej, działający na podstawie upoważnień kontroli wydawanych przez Głównego Inspektora JHARS.

Kontrole prowadzone są w trybie planowym, na podstawie programów zatwierdzanych przez Głównego Inspektora JHARS, jak również doraźnie, w przypadku konieczności rozpatrzenia spraw wynikających z bieżącej działalności IJHARS.

W 2014 r. przeprowadzono ogółem 10 planowych kontroli wewnętrznych w wojewódzkich inspektoratach.

Tematyka planowej kontroli wewnętrznej dotyczyła prawidłowości postępowania kontrolnego i administracyjnego przez WIJHARS z uwzględnieniem funkcjonowania instytucji samokontroli oraz trybu postępowania przy wydawaniu decyzji administracyjnych na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*.

Zakres planowej kontroli wewnętrznej obejmował w szczególności zagadnienia dotyczące:

- ▶ wydawania decyzji administracyjnych na podstawie art. 29 ust 1 ustawy *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*,
- ▶ korzystania przez wojewódzkiego inspektora JHARS z instytucji samokontroli, w każdym przypadku zaistnienia przesłanek do uchylenia w całości lub zmiany wcześniej wydanej decyzji i umorzenia postępowania administracyjnego,
- ▶ przestrzegania kompetencji określonych dla organu I instancji podczas prowadzonego postępowania administracyjnego i odwoławczego.

Zgodnie z zasadami kontroli wewnętrznej, podczas przeprowadzania czynności kontrolnych sprawdzono wykonanie zaleceń pokontrolnych wydanych przez Głównego Inspektora JHARS w wyniku poprzednich kontroli wewnętrznych.

Kontrolowane jednostki zobowiązane zostały do pełnej realizacji zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, wydanych przez Głównego Inspektora JHARS. Wnioski z kontroli wykorzystano do zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez WIJHARS w zakresie postępowania kontrolnego i administracyjnego.

5.4. Audyt wewnętrzny/ Internal audit

Audyt wewnętrzny ma na celu:

- ▶ badanie systemów zarządzania i kontroli w jednostce, w tym ocenę kontroli zarządczej, w wyniku których kierownik jednostki uzyskuje obiektywną i niezależną ocenę adekwatności, efektywności i skuteczności tych systemów,
- ▶ prowadzenie czynności doradczych, w tym składanie wniosków, mających na celu usprawnienie funkcjonowania jednostki.

Audyt wewnętrzny przeprowadzany jest na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego jednostki sektora finansów publicznych (JSFP), zwanego „planem audytu”. Zadania audytu w GIJHARS wykonuje pracownik zatrudniony na stanowisku audytora wewnętrznego, spełniający wymogi ustawy *o finansach publicznych*.

W 2014 r. zrealizowano zadania audytorskie w zakresie:

- ▶ obiegu dokumentów w kontekście instrukcji kancelaryjnej,
- ▶ realizacji zakupu towarów i usług nie podlegających procedurze postępowania określonej w ustawie *o zamówieniach publicznych*,
- ▶ bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych.

Ponadto Audytor Wewnętrzny w 2014 r. wykonywał poza planem audytu zadania doradcze i opiniodawcze na potrzeby Kierownictwa GIJHARS dotyczące analizy uregulowań wewnętrznych. Efektem prowadzonych prac była identyfikacja i analiza ryzyka, zwiększenie bezpieczeństwa zasobów i efektywności oraz skuteczności kontroli zarządczej.

6. Działalność informacyjna Information and communication

Prowadzenie rzetelnej polityki informacyjnej jest ważnym elementem działalności IJHARS, kierowanej zarówno do producentów i przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego, jak i konsumentów. Rozpowszechnianie informacji jest wielopłaszczyznowe i odbywa się przede wszystkim poprzez współpracę z mediami, działalność prasową i wydawniczą oraz komunikację wewnętrzną.

Mając na celu wykreowanie własnej, aktywnej i rzetelnej polityki informacyjnej IJHARS stara się dotrzeć do jak największej liczby odbiorców, którymi są zarówno pracownicy IJHARS jak i osoby z zewnątrz. Relacje z ważnych spotkań, w których uczestniczyli pracownicy IJHARS publikowane były na stronie www.ijhars.gov.pl oraz jako artykuły w Biuletynie *Wiedza i Jakość*. W 2014 r. systematycznie opracowywano komunikaty prasowe na temat działalności IJHARS w ujęciu kwartalnym i rocznym oraz przeprowadzano comiesięczną analizę publikacji prasowych.

6.1. Strona internetowa IJHARS/ AFQI's website

Podstawowym źródłem informacji o działaniach IJHARS jest strona internetowa www.ijhars.gov.pl. Na stronie zamieszczone są m.in.: informacje o bieżących działaniach IJHARS, informacje o aktualnych wynikach kontroli, wykaz przepisów prawnych, wzory formularzy i wniosków, informacje dotyczące współpracy z innymi organizacjami. Zgodnie z przepisami prowadzony jest również Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) www.ijhars.gov.pl/bip. W ramach BIP publikowane są informacje określone w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

6.2. Współpraca z mediami/ Cooperation with the media

Priorytetem współpracy jest bieżące informowanie mediów o działalności IJHARS oraz przekazywanie informacji na temat przeprowadzanych kontroli artykułów rolno-spożywczych.

Informacje przekazywano w formie:

- ▶ komunikatów prasowych dystrybuowanych wśród mediów,
- ▶ wywiadów z przedstawicielami IJHARS,
- ▶ artykułów opracowywanych na życzenie zainteresowanych redakcji,
- ▶ bieżących kontaktów z poszczególnymi redakcjami i dziennikarzami,
- ▶ seminariów oraz spotkań zewnętrznych,
- ▶ udziału kierownictwa IJHARS w nagraniach radiowych i telewizyjnych,
- ▶ komentarzy i opinii do prasy,
- ▶ warsztatów z udziałem mediów,
- ▶ materiałów, tj.: biuletynu *Wiedza i Jakość*, *Sprawozdania rocznego z działalności Inspekcji JHARS*, publikacji dotyczących kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i kontroli ex-post.

W 2014 r. IJHARS współpracowała z takim mediami jak:

- ▶ ogólnopolskie stacje telewizyjne (TVP 1, TVP 2, TVP Info, TVN, TVN Warszawa, Agro News, Polsat, Telewizja Rolnicza) oraz stacje regionalne (TVP Olsztyn),
- ▶ ogólnopolskie stacje radiowe (PR1, PR3, Radio Campus, Eska, Antyradio, Radio Kolor),
- ▶ prasa ogólnopolska (Dziecko, Dziennik Gazeta Prawna, Focus, Gazeta Wyborcza, Metro, Puls Biznesu, Rzeczpospolita),
- ▶ prasa lokalna (Dziennik Bałtycki, Dziennik Łódzki, Dziennik Zachodni, Echo Miasta, Express Bydgoski, Gazeta Krakowska, Gazeta Lubuska, Gazeta Wyborcza – wyda-

nia lokalne, Głos Pomorza, Głos Wielkopolski, Kronika Beskidzka, Kurier Szczeciński, Super Nowości, Tygodnik Ciechanowski, Tygodnik Płocki, Tygodnik Podhalański, Tygodnik Siedlecki, Tygodnik Zamojski),

- ▶ wydawnictwa branżowe (Agro Przemysł, Bilans dodatni, Bake & Sweet, Bezpieczeństwo i Higiena Żywności, Eurogospodarka, Fresh & Cool Market, Kurier Rolniczy, Nowa Wieś Europejska, Nowości, Przegląd Komunalny, Przegląd Piekarski i Cukierniczy, Przegląd Mleczarski, Przegląd Spożywczy, Poradnik Gospodarki, Polish Food, Rzeźnik Polski, Top Agrar Polska, Tygodnik Rolniczy, Wiadomości Handlowe),
- ▶ portale internetowe (agronews.com.pl, edziecko.pl, gazeta.pl, jemświadomie.pl, onet.pl, portalspozywczy.pl, wp.pl).

Wśród tematów najchętniej podejmowanych przez media w 2014 r., była między innymi: jakość handlowa artykułów rolno-spożywczych, w tym produktów z mięsa czerwonego, przetworów mlecznych, świeżych owoców i warzyw, zagadnienia dotyczące znakowania i fałszowania żywności oraz zagadnienia związane z rolnictwem ekologicznym i produktami zarejestrowanymi jako ChOG, ChNP i GTS jak również nowelizacje przepisów dotyczących kontroli oraz znakowania żywności.

6.3. Biuletyn „Wiedza i Jakość” / ‘The Knowledge and Quality’ bulletin

Procesom usprawnienia komunikacji, zarówno z odbiorcami, jak i pracownikami, służy wydawany od 2005 r. biuletyn informacyjny „Wiedza i Jakość”. Głównym celem tej publikacji jest szeroko pojęte informowanie środowisk sektora rolno-spożywczego o aktualnych, a także systematycznych działaniach GIJHARS, WIJHARS oraz Laboratoriów Specjalistycznych GIJHARS. Biuletyn przekazywany jest do mediów, przedstawicieli środowisk naukowych, Senackiej Komisji ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz innych zainteresowanych instytucji. Ponadto, rozsyłany jest do bibliotek, co wynika z ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych.

W 2014 r. ukazały się 4 numery biuletynu, każdy w nakładzie 250 sztuk. Biuletyn „Wiedza i Jakość” dostępny jest również na stronie internetowej IJHARS, dzięki czemu dociera do szerokiej grupy odbiorców.

7. Pozostała działalność IJHARS Other AFQI's activities

Ważnym elementem pozakontrolnym z zakresu działalności IJHARS jest propagowanie wiedzy dotyczącej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wśród szerokiego grona odbiorców. W 2014 r. do ważnych wydarzeń sprzyjających rozpowszechnianiu wiedzy zaliczyć należy:

- ▶ seminarium „Uczymy się promocji mięsa wieprzowego i jego przetworów w teorii i praktyce” zorganizowane przez Spółdzielnię Samopomoc Chłopska; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Znakowanie mięsa i jego przetworów ze szczególnym uwzględnieniem zmian w przepisach prawnych w tym zakresie” (29-31 stycznia),
- ▶ debatę „Jakość żywności gwarantowana Systemami QAFP i QMP” zorganizowaną w Polskiej Agencji Prasowej, w której uczestniczył Główny Inspektor JHARS; celem debaty było omówienie funkcjonowania systemu gwarantowanej jakości żywności QAFP i systemu jakości wołowiny QMP oraz opłacalności stosowania znaku jakości (7 lutego),
- ▶ seminarium „Promocja pieczywa poprzez jakość i wiedzę” zorganizowane przez Spółdzielnię Samopomoc Chłopska; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Etykietowanie pieczywa oraz wyrobów cukierniczych” (12-14 lutego),
- ▶ IV Ogólnopolską Konferencję Dietetyki zorganizowaną przez Polskie Stowarzyszenie Dietetyków; przedstawiciel GIJHARS wygłosił referat pt. „Aktualny stan jakości żywności na polskim rynku artykułów rolno-spożywczych” (4 kwietnia),
- ▶ konferencję prasową „Wielkanoc – Mięsne Święta – Polska tradycja” zorganizowaną przez Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP oraz Związek Rzemiosła Polskiego; Główny Inspektor oraz inni uczestnicy spotkania rozmawiali o bieżącej sytuacji w branży mięsnej (7 kwietnia),
- ▶ konferencję naukową „Przeciwdziałanie patologiom na rynku żywności” zorganizowaną przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie pod patronatem Głównego Inspektora JHARS; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Fałszowanie żywności” (10 kwietnia),
- ▶ szkolenie „Poprawa jakości usług Sieci Dziedzictwa Kulinarne Świątokrzyskie oraz bezpieczeństwa zdrowotnego żywności tradycyjnej regionu świętokrzyskiego” zorganizowane przez Świątokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach we współpracy z Departamentem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach; Świątokrzyski Wojewódzki Inspektor JHARS wygłosił prelekcję pt. „Znakowanie żywności (ekologicznej, regionalnej, tradycyjnej). Zmiany w ustawodawstwie. Wymogi dla żywności tradycyjnej” (12-14 kwietnia),
- ▶ X warsztaty dla mediów, w których uczestniczyli dziennikarze z prasy ogólnopolskiej oraz branżowej; tematem warsztatów było „Znakowanie żywności w przeddzień stosowania rozporządzenia 1169/2011”; gospodarzem warsztatów był Główny Inspektor JHARS (7 maja),
- ▶ międzynarodową konferencję „Doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności. Aktualny stan bezpieczeństwa żywności produkowanej w Polsce i UE” zorganizowane przez Polskie Forum ISO 9000; Główny Inspektor przedstawił prezentację pt. „Zwalczanie zafałszowań żywności w Polsce i Unii Europejskiej – stan obecny i przewidywane zmiany” (11-13 maja),
- ▶ konferencję naukową „Współpraca – kluczowym czynnikiem do wysokiej jakości i bezpieczeństwa produktów mleczarskich” zorganizowaną przez Polską Izbę Mleka pod patronatem Głównego Inspektora JHARS (12-13 maja),
- ▶ spotkanie Szefów Krajowych Służb Kontrolnych w ramach Systemu OECD Stowarzyszenia Międzynarodowych Norm dla Owoców i Warzyw zorganizowane przez Głównego Inspektora JHARS; głównym tematem spotkania było omówienie systemu identyfikowalności

ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 ROKU/ Organisation and functioning of AFQI in 2014

owoców i warzyw, tolerancji jakościowych dla świeżych owoców i warzyw oraz wytycznych OECD w sprawie kontroli jakości (20-23 maja),

- ▶ symposium branżowe zorganizowane przez Zarząd Unii Producentów Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPREMI; przedstawiciel GIJHARS wygłosił referat pt. „Zmiany w znakowaniu przetworów mięsnych na podstawie rozporządzenia 1169/2011” (23 maja),
- ▶ IV Letnią Szkołę Prawa Żywnościowego zorganizowaną przez IGI Ford Consulting pod patronatem Głównego Inspektora JHARS; przedstawiciel GIJHARS przedstawił prezentację pt. „Przewodnik po znakowaniu, czyli na co zwrócić uwagę przygotowując etykietę” (26-28 maja),
- ▶ Walne Zgromadzenie Członków Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Zmiany w znakowaniu żywności na podstawie rozporządzenia 1169/2011” (29 maja),
- ▶ konferencję „Aktualne problemy branży mięsnej” zorganizowaną przez Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP pod patronatem Głównego Inspektora JHARS; podczas spotkania omówiono sytuację związaną z ASF i działaniami podjętymi w tym zakresie, a także zaprezentowano zmiany w ustawodawstwie UE w zakresie dodatków oraz znakowania gotowych produktów (2 czerwca),
- ▶ debatę „Jakość i bezpieczeństwo żywności” zorganizowaną przez Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców; Zastępca Głównego Inspektora uczestniczył w spotkaniu dotyczącym kluczowych kwestii z zakresu bezpieczeństwa żywności i jakości żywności (11 czerwca),
- ▶ seminarium „Znakowanie środków spożywczych – zmiany ustawodawstwa unijnego i krajowego” zorganizowane przez Stowarzyszenie Polskich Producentów Wyrobów Czekoladowych i Cukierniczych; przedstawiciel GIJHARS przedstawił prezentację pt. „Wymagania dotyczące znakowania środków spożywczych wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011” (26 czerwca),
- ▶ seminarium „Znakowanie produktów spożywczych – nowe wymagania unijne od grudnia 2014 r.” zorganizowane przez Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców; przedstawiciele GIJHARS wygłosili prezentację pt. „Zasady znakowania żywności

na podstawie rozporządzenia 1169/2011” oraz „Przewodnik po znakowaniu – czyli na co zwrócić uwagę przygotowując etykietę” (30 czerwca),

- ▶ targi „Mięso z Pomorza. Uczta u Neptuna” zorganizowane przez Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP pod patronatem Głównego Inspektora JHARS (3 sierpnia),
- ▶ targi „Świętomięś Polski” zorganizowane przez Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP pod patronatem Głównego Inspektora JHARS (30-31 sierpnia),
- ▶ konferencję „Klient w centrum uwagi – Służba Celna wobec winiarstwa w Polsce” zorganizowaną przez Izbę Celną w Rzepinie; przedstawiciel GIJHARS przedstawił prezentację pt. „Kontrola producentów wina realizowane przez IJHARS” (12 września),
- ▶ forum Technologii Napojowych zorganizowane przez Agencję Promocji Biznesu pod patronatem Głównego Inspektora JHARS; Śląski Wojewódzki Inspektor JHARS wygłosił prezentację pt. „Wyniki kontroli IJHARS dotyczące napojów na polskim rynku” (24-26 września),
- ▶ I Forum Sektora Wołowiny „Polska wołowina – Wołowina z przyszłością. Inteligentny rozwój w polskim sektorze wołowiny” zorganizowane przez Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego pod patronatem Głównego Inspektora JHARS (24-25 września),
- ▶ VI Międzynarodowe Forum Technologii Browarniczych zorganizowane przez Agencję Promocji Biznesu pod patronatem Głównego Inspektora JHARS; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Zasady znakowania piwa na podstawie przepisów rozporządzenia 1169/2011” (7-9 października),
- ▶ seminarium z zakresu bezpieczeństwa żywności i jakości żywności zorganizowane przez J.S. Hamilton Poland; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Wymagania dotyczące znakowania żywności wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011” (16 października),
- ▶ warsztaty „Informowanie o żywności – znakowanie, prezentacja i reklama wg rozporządzenia 1169/2011” zorganizowane przez IGI Ford Consulting; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Kontrola znakowania żywności w świetle wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011” (20 października),
- ▶ III Międzynarodowe Forum Technologii Serowarskich zorganizowane przez Agencję Promocji Biznesu pod

ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IJHARS W 2014 ROKU/ Organisation and functioning of AFQI in 2014

- patronatem Głównego Inspektora JHARS; Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor JHARS wygłosił prezentację pt. „Jakość handlowa serów w Polsce – wymagania i wyniki kontroli” (27-29 października),
- ▶ konferencję „Kontrolowana jakość produktów rolniczych i ogrodniczych w systemie Integrowanej Produkcji” zorganizowaną przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie; przedstawiciel WIJHARS w Olsztynie wygłosił prelekcję pt. „Nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych w produkcji i obrocie w kraju oraz w eksporcie” (29 października),
  - ▶ szkolenie z zakresie wymagań dotyczących znakowania środków spożywczych, wynikających z rozporządzenia (UE) 1169/2011 zorganizowane przez Polskie Stowarzyszenie Producentów Wyrobów Wędzonych Tradycyjnie; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Znakowanie przetworów mięsnych na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)” (7 listopada),
  - ▶ warsztaty „Znakowanie żywności w świetle rozporządzenia 1169/2011” zorganizowane przez Nowoczesną Firmę; przedstawiciel GIJHARS wygłosił referat pt. „Zasady znakowania żywności na podstawie rozporządzenia 1169/2011” (17 listopada),
  - ▶ seminarium „Podsumowanie konkursu na najlepsze gospodarstwo ekologiczne – stan i perspektywy rozwoju rolnictwa ekologicznego” zorganizowane przez Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach; Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor JHARS wygłosił wykład na temat rolnictwa ekologicznego (18-19 listopada),
  - ▶ szkolenie „Znakowanie mięsa i ryb w świetle rozporządzenia 1169/2011” zorganizowane przez Biuro Promocji Jakości; przedstawiciel GIJHARS wygłosił prezentację pt. „Znakowanie przetworów mięsnych i rybnych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011” (19 listopada),
  - ▶ seminarium „Nowe wyzwania w produkcji żywności i pasz w UE” zorganizowane przez Biuro Promocji Jakości; Główny Inspektor JHARS wygłosił wykład pt. „Stanowisko Inspekcji w zakresie fałszowania żywności pochodzenia zwierzęcego” (20-21 listopada),
  - ▶ odznaczenie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora JHARS za wybitne zasługi dla rozwoju rolnictwa i osiągnięć w pracy na rzecz społeczności lokalnej, podczas obchodów „25-lecia Wolności”,
  - ▶ udział pracowników WIJHARS w Opolu w opracowaniu „Poradnika dla producentów rolnych prowadzących dostawy bezpośrednie, sprzedaż bezpośrednią, działalność marginalną, lokalną, graniczną, gospodarstwa agroturystyczne oraz oferujących produkty tradycyjne” w zakresie dotyczącym IJHARS we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego.
- Ponadto, przedstawiciele IJHARS uczestniczyli w organizacji szeregu konferencji, seminariów i targów, na których omawiano zagadnienia dotyczące:
- ▶ rolnictwa ekologicznego – pracownicy GIJHARS oraz WIJHARS w Olsztynie,
  - ▶ produktów regionalnych i tradycyjnych – pracownicy GIJHARS oraz WIJHARS w: Krakowie, Wrocławiu i Zielonej Górze,
  - ▶ rynku żywnościowego, w tym między innymi dotyczące branży piekarskiej, cukierniczej, owocowo-warzywnej, mięsnej, winiarskiej – pracownicy GIJHARS oraz WIJHARS w: Białymstoku, Katowicach i Zielonej Górze,
  - ▶ zmian w przepisach w zakresie znakowania artykułów rolno-spożywczych – pracownicy GIJHARS oraz WIJHARS w: Białymstoku, Katowicach, Krakowie, Opolu i Rzeszowie,
  - ▶ działalności IJHARS, skierowane dla uczniów i studentów – pracownicy WIJHARS w: Olsztynie i Rzeszowie,
  - ▶ roli Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO – pracownicy GIJHARS.
- Warto zaznaczyć, że w 2014 r. podobnie jak w roku ubiegłym pracownicy GIJHARS włączyli się do akcji charytatywnej „Szlachetna paczka”, w ramach której zorganizowano kiermasz ciast, a za zebrane środki zakupiono prezenty dla potrzebującej rodziny.

III. KIERUNKI DZIAŁANIA IJHARS W 2015 r.
Course of actions for 2015

III. Kierunki działania IJHARS w 2015 r.

Course of actions for 2015

Rok 2015 będzie trzynastym rokiem działalności IJHARS, która w ramach urzędowej kontroli żywności w Polsce, chroni interesy konsumentów i producentów oraz wpływa na pozytywną stymulację procesów rozwoju przetwórstwa, dystrybucji i eksportu żywności.

Do podstawowych kierunków działania IJHARS w 2015 r. należy zaliczyć:

- ▶ realizację zadań kontrolnych wskazanych w *Rocznym ramowym planie kontroli na 2015 r.*,
- ▶ aktualizację i rozszerzenie zakresu akredytacji w laboratoriach GIJHARS,
- ▶ wzmocnienie systemu kontroli jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym,
- ▶ wzmocnienie ochrony produktów CHNP, ChOG, GTS,
- ▶ usprawnienie realizacji programu kontroli ex-post,
- ▶ kontynuację aktywności IJHARS na forum międzynarodowym.

Realizacja zadań kontrolnych, wskazanych w *Rocznym ramowym planie kontroli/ Implementation of control activities indicated in the Annual Framework Control Plan*

Roczny ramowy plan kontroli na 2015 r. obejmuje zarówno zadania kontrolne wynikające z ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jak i innych ustaw, w których określone zostały kompetencje IJHARS. Tematyczny zakres planowych kontroli opracowany został między innymi w oparciu o wyniki analizy ryzyka sporządzonej na podstawie danych z kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich oraz propozycje tematów zgłoszonych przez instytucje współpracujące z IJHARS.

Kontrole realizowane w 2015 r. swoim zakresem obejmować będą wszystkie aspekty jakości handlowej, tj. ocenę organoleptyczną, badania fizykochemiczne oraz prawidłowość znakowania.

W ramach zaplanowanych kontroli sprawdzona zostanie jakość handlowa artykułów rolno-spożywczych stanowiących podstawę codziennej diety przeciętnego konsumenta, tj. przetwory mleczne, mięsne, rybne, owocowe i warzywne, zbożowe, jaja, miód, wyroby garmazeryjne oraz świeże owoce i warzywa. W planie kontroli uwzględniono produkty, odnośnie których w latach poprzednich odnotowano wysoki odsetek nieprawidłowości lub dla których zakres kontroli obejmował wybrane aspekty jakości handlowej (napoje bezalkoholowe, kawa, herbaty i herbatki owocowe, wyroby ciastkarskie oraz przyprawy). Ponadto zaplanowano kontrole jakości wyrobów winiarskich, uwzględniającą wina produkowane w Polsce z surowców zakupionych w innych państwach członkowskich oraz wina aromatyzowane oraz aromatyzowane napoje i koktajle na bazie wina.

Kontroli IJHARS podlegać będą także produkty wskazane w planach kontroli Komisji Europejskiej (miód, ryby i przetwory rybne).

Część z zaplanowanych kontroli uwzględnić będzie wszystkie aspekty jakości handlowej, natomiast niektóre skoncentrują się głównie na zagadnieniach związanych z prawidłowością znakowania.

Aktualizacja i rozszerzenie zakresu akredytacji w laboratoriach GIJHARS/ Updating and expanding scope of accreditation for AFQI laboratories

W 2015 r. priorytetem działania laboratoriów GIJHARS będzie:

- ▶ wdrożenie nowych metodyk badawczych ukierunkowanych na potrzeby wynikające z zaplanowanych na 2015 r. tematów kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych z uwzględnieniem kompleksowej oceny danego produktu, w tym wykrywania różnego rodzaju zafałszowań i oznaczania surowców użytych do produkcji kontrolowanego wyrobu,

- ▶ rozszerzenie zakresu akredytacji potwierdzających kompetencje laboratoriów; planując rozszerzenie zakresu akredytacji kierowano się zakresem akredytacji dla danej matrycy i uzupełnieniem brakujących parametrów tak, aby wszystkie wyniki badań dla danego produktu były akredytowane,
- ▶ utrzymanie wysokiej jakości badań poprzez uczestnictwo poszczególnych laboratoriów w badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych,
- ▶ doskonalenie systemu zarządzania poprzez szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne pracowników laboratoriów GIJHARS,
- ▶ udział w pracach Grupy Ekspertów ds. analiz mięsa drobiowego; w spotkaniu zaplanowanym na I i III kwartał 2015 r. udział wezmą przedstawiciele krajowych laboratoriów referencyjnych krajów członkowskich UE.

Wzmocnienie systemu kontroli jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym/ **Strengthening control system of certification bodies in organic farming**

W 2015 r. działania IJHARS wykonywane w ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i produkcją ekologiczną obejmować będą:

- ▶ audyty w jednostkach certyfikujących przeprowadzane w celu sprawdzenia stosowanych procedur kontrolnych, posiadanych środków technicznych, kwalifikacji osób prowadzących kontrolę oraz prawidłowości dokumentów sporządzanych w wyniku kontroli,
- ▶ kontrole u producentów ekologicznych przeprowadzane w celu sprawdzenia poprawności czynności kontrolnych wykonanych przez inspektorów upoważnionych jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym oraz zgodności produkcji prowadzonej przez producentów z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego,
- ▶ kontrole identyfikowalności produktów ekologicznych koordynowane przez Głównego Inspektora JHARS, przeprowadzane w trakcie kontroli planowych prowadzonych w ramach stosowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, polegające w szczególności na przesiedzeniu drogi produktu od wyrobu finalnego do surowca; kontrole będą realizowane przy współpracy z Inspekcją Handlową, w ramach porozu-

mienia zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem JHARS a Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

- ▶ kontrole w zakresie bezprawnego stosowania odniesień do rolnictwa ekologicznego w znakowaniu produktów konwencjonalnych; sprawdzanie czy w oznakowaniu produktów „nieekologicznych” posłużono się słowami i/lub znakami zastrzeżonymi dla produktów rolnictwa ekologicznego odbywać się będzie w ramach kontroli jakości handlowej poszczególnych grup towarowych, prowadzonych przez IJHARS w 2015 r.

Wzmocnienie ochrony produktów ChNP, ChOG, GTS/ **Strengthening protection of products with names registered as PDO, PGI and TSG**

W 2015 r. działania IJHARS w zakresie systemu ochrony produktów posiadających chronione nazwy i oznaczenia geograficzne oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności koncentrować się będą na zagadnieniach związanych z:

- ▶ ochroną zarejestrowanych nazw jako ChNP, ChOG lub GTS m.in. poprzez działania mające na celu eliminowanie z obrotu produktów bezprawnie wykorzystujących renomę zarejestrowanych nazw, w tym między innymi przy współpracy z UOKiK i innymi organami zaangażowanymi w ochronę produktów posiadających ChNP, ChOG lub GTS,
- ▶ przeprowadzaniem kontroli upoważnionych jednostek certyfikujących, w tym sprawdzenie prawidłowości kontroli zgodności dokonanych przez jednostki poprzez przeprowadzenie kontroli sprawdzających u producentów,
- ▶ wdrożeniem nowych zadań i dostosowanie obecnie realizowanych działań IJHARS w związku z nowelizacją ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych*,
- ▶ działaniami informacyjnymi w zakresie systemu chronionych nazw i oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności – zadania w tym zakresie obejmą:
  - organizację spotkań z producentami,
  - szkolenia dla inspektorów przeprowadzających kontrolę zgodności procesu produkcji produktów posia-

- dających ChNP, ChOG lub będących GTS ze specyfikacją w zakresie zmian wprowadzonych przez nowe rozporządzenie,
- współpracę z innymi państwami UE w zakresie wymiany informacji i doświadczeń na temat kontroli produktów regionalnych i tradycyjnych.

Usprawnienie realizacji programu kontroli ex-post/ Improving the implementation of ex-post controls program

Priorytetowymi działaniami dotyczącymi zadań związanych z kontrolą ex-post w 2015 r. będzie głównie:

- ▶ usprawnienie realizacji programów kontroli określonych na lata kontrolne 2014/2015 (II połowa roku kontrolnego) i 2015/2016 (I połowa roku kontrolnego),
- ▶ rzetelne przygotowanie inspektorów IJHARS do kontroli ex-post poprzez organizację szkoleń/warsztatów w zakresie zasad funkcjonowania nowych mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej, wytypowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na kontrolny rok kalendarzowy 2015/2016 i funkcjonowanie systemu wyboru płatności i podmiotów „trzech” do kontroli,

- ▶ terminowe wykonanie kontroli krzyżowych zleconych przez inne państwa członkowskie UE.

W celu stałego podnoszenia wiedzy i umiejętności kontrolerskich inspektorów IJHARS organizować będzie spotkania i narady służące wymianie doświadczeń z zakresu technik kontrolnych w zrealizowanych kontrolach ex-post na rynku wewnętrznym.

Kontynuacja aktywności na forum międzynarodowym/ Continuation of activities on the international forum

Spośród działań do realizacji w 2015 r. w ramach współpracy międzynarodowej, należy wymienić zadania mające na celu m.in.:

- ▶ podnoszenie świadomości na temat znaczenia i skutków przyjmowania światowych norm przez Komisję Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO (KKŻ),
- ▶ zwiększenie udziału i aktywności przedstawicieli Polski w posiedzeniach KKŻ, Grupy Roboczej ds. Norm Jakościowych dla Produktów Rolnych Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ i ich ciał pomocniczych oraz Grupy Roboczej Rady UE ds. *Codex Alimentarius*.

IV. DANE STATYSTYCZNE O WYNIKACH KONTROLI

Statistics on control results

Kontrole planowe
Planned inspectionsZałącznik 1
(Appendix 1)

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE WYNIKÓW KONTROLI PLANOWYCH

Okres kontroli (kwartał)	WIJHARS przeprowadzający kontrolę	Nazwa kontrolowanego artykułu	Liczba skontrolowanych podmiotów	Liczba partii objętych kontrolą w zakresie*				Liczba partii, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie/% partii wadliwych*			
				O	F	M	Z	O	F	M	Z
JAKOŚĆ HANDLOWA PRZETWORÓW MLECZNYCH											
II kw.	wszystkie WIJHARS	mleczne napoje fermentowane, masło, sery (podpuszczkowe, kozie i owcze)	103	317	325	80	343	14/4,4%	39/12,0%	2/2,5%	45/13,1%
JAKOŚĆ HANDLOWA PRZETWORÓW Z MIĘSA CZERWONEGO											
I kw.	wszystkie WIJHARS	pasztety, kielbasy (ze szczególnym uwzględnieniem kielbas białych)	145	317	308	-	375	1/0,3%	91/29,5%	-	121/32,3%
II kw.	wszystkie WIJHARS	kielbasy (ze szczególnym uwzględnieniem kielbas z przeznaczeniem na grilla oraz kielbas homogenizowanych typu parówka), wyroby podrobowe	111	321	320	-	336	3/0,9%	64/20,0%	-	114/33,9%
III kw.	wszystkie WIJHARS	konserwy, kielbasy suszone, wędzonki	112	293	275	-	296	0/0,0%	42/15,3%	-	94/31,7%
IV kw.	wszystkie WIJHARS	wyroby blokowe, wędliny nadziewane, wyroby wędzone wyroby surowe dojrzewające w tym wyroby produkowane z mięsa czerwonego i drobiowego	91	228	228	-	240	5/2,2%	40/17,5%	-	60/25,0%
JAKOŚĆ HANDLOWA MIĘSA DROBIOWEGO I JEGO PRZETWORÓW											
IV kw.	wszystkie WIJHARS	mięso drobiowe - tusze i kawałki	49	119	75	-	124	0/0,0%	9/12,0%	-	9/7,3%
JAKOŚĆ HANDLOWA OLIIWY Z OLIVEK											
I kw.	Bydgoszcz, Kraków, Poznań, Warszawa, Wrocław	oliwa z oliwek	8	-	15	-	16	-	0/0,0%	-	6/37,5%
JAKOŚĆ HANDLOWA JAJ											
I kw.	wszystkie WIJHARS	jaja (w tym zwolnione ze znakowania)	54	136	-	-	316	1/0,7%	-	-	16/5,1%

DANE STATYSTYCZNE O WYNIKACH KONTROLI/ Statistics on control results

Okres kontroli (kwartał)	WIJHARS przeprowadzający kontrolę	Nazwa kontrolowanego artykułu	Liczba skontrolowanych podmiotów	Liczba partii objętych kontrolą w zakresie*				Liczba partii, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie/% partii wadliwych*			
				O	F	M	Z	O	F	M	Z
JAKOŚĆ HANDLOWA WYROBÓW GARMAŻERYJNYCH											
III kw.	wszystkie WIJHARS	wyroby nadziewane (np. pierogi)	94	214	225	-	228	0/0,0%	19/8,4%	-	67/29,4%
JAKOŚĆ HANDLOWA NAWOZÓW I ŚRODKÓW WSPOMAGAJĄCYCH UPRAWĘ ROŚLIN (nawozy z krajów trzecich)											
II kw.	wszystkie WIJHARS	nawozy i środki wspomagające uprawę roślin z krajów trzecich oraz środki wprowadzane zgodnie z zasadami ustawy o nawozach i nawożeniu	55	-	-	56	98	-	-	5/8,9%	22/22,4%
JAKOŚĆ HANDLOWA PRZETWORÓW OWOCOWYCH I WARZYWNYCH											
I kw.	wszystkie WIJHARS	konserwy warzywne, marynaty warzywne, sałatki, chrzan, ćwikła	80	287	287	-	285	5/1,7%	35/12,2%	-	99/34,7%
IV kw.	wszystkie WIJHARS	mrożone mieszanki owocowe oraz warzywne	26	98	98	-	95	1/1,0%	18/18,4%	-	9/9,5%
JAKOŚĆ WYROBÓW ZBOŻOWYCH											
III kw.	wszystkie WIJHARS	mąki, kasze, płatki	97	266	266	-	266	1/0,4%	38/14,3%	-	33/12,4%
PRAWIDŁOWOŚĆ ZNAKOWANIA WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH											
II kw.	wszystkie WIJHARS	pieczywo	145	-	-	-	418	-	-	-	133/31,8%
		przekąski	43	-	-	-	100	-	-	-	38/38,0%
		wyroby cukiernicze	63	-	-	-	164	-	-	-	31/18,9%
		wyroby garmażeryjne	52	-	-	-	150	-	-	-	38/25,3%
III kw.	wszystkie WIJHARS	soki i nektary	28	-	-	-	71	-	-	-	8/11,3%
		napoje bezalkoholowe fermentowane	57	-	-	-	170	-	-	-	27/15,9%
		napoje winiarskie	17	-	-	-	58	-	-	-	9/15,5%
		piwo	24	-	-	-	72	-	-	-	17/23,6%

*O – ocena organoleptyczna, F – parametry fizykochemiczne, Z – znakowanie, M – mikrobiologia (przetwory mleczne), analiza pyłkowa (miód), prawidłowość wprowadzania do obrotu – posiadanie pozwoleń MRiRW (nawozy)

DANE STATYSTYCZNE O WYNIKACH KONTROLI/ Statistics on control results

Okres kontroli	WIJHARS przeprowadzający kontrolę	Nazwa priorytetowych artykułów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba partii objętych kontrolą w zakresie zgodności z normami handlowymi		Liczba partii, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności z normami handlowymi/%partii wadliwych	
				Wymagania jakościowe	Znakowanie	Wymagania jakościowe	Znakowanie
JAKOŚĆ HANDLOWA ŚWIEŻYCH OWOCÓW I WARZYW							
II kw.	wszystkie WIJHARS	owoce: truskawki warzywa: pomidory, papryka, sałaty, świeże zioła w doniczkach	121	949	949	18/ 1,9%	121/ 12,8%
IV kw.	wszystkie WIJHARS	owoce: jabłka, gruszki, owoce cytrusowe, kiwi, winogrona	114	1090	1090	31/ 2,8%	128/ 11,7%

Kontrole doraźne zlecone przez Głównego Inspektora JHARS
Ad hoc inspections commissioned by the Chief Inspector
of Agricultural and Food Quality

Załącznik 2
(Appendix 2)

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE WYNIKÓW KONTROLI DORAŻNYCH GŁÓWNEGO INSPEKTORA JHARS

Okres kontroli	WIJHARS przeprowadzający kontrolę	Nazwa priorytetowych artykułów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba partii objętych kontrolą w zakresie*				Liczba partii w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie %/procent partii wadliwych			
				O	F	M	Z	O	F	M	Z
JAKOŚĆ HANDLOWA PRZETWORÓW MIĘSNYCH											
I kw.	wszystkie WIJHARS	mięso w elementach kulinarnych	39	79	79	-	79	0	0	-	5/ 6,3%
JAKOŚĆ HANDLOWA MIĘSA DROBIOWEGO											
IV kw.	Opole	mięso drobiowe-HALAL	1	-	-	-	2	-	-	-	2/ 100%
JAKOŚĆ HANDLOWA PRZETWORÓW MLECZNYCH											
I kw.	Białystok	mleko w proszku	1	-	1	-	-	-	0/ 0,0%	-	-
III kw.	Bydgoszcz, Gdańsk, Kraków, Łódź, Olsztyn, Poznań, Warszawa, Wrocław	lody	16	33	33	-	37	0/ 0,0%	2/ 6,1%	-	5/ 13,5%
IV kw.	Białystok	sery podpuszczkowe i wyroby seropodobne	2	-	6	-	6	-	0	-	0/ 0,0%
JAKOŚĆ HANDLOWA WYROBÓW PIEKARSKICH											
I kw.	Olsztyn	spody do pizzy bezglutenowe	1	-	1	-	1	-	0/ 0,0%	-	0/ 0,0%
JAKOŚĆ HANDLOWA PRZETWORÓW MIĘSNYCH KWESTIONOWANYCH PRZEZ WŁADZE ROSYJSKIE I ANGIELSKIE											
II kw.	Łódź	mrożona słonina wieprzowa	1	kontrola dokumentacji				-			
II kw.	Łódź	kiełbasa	1	kontrola dokumentacji				-			
JAKOŚĆ HANDLOWA MIĘSA DROBIOWEGO KWESTIONOWANEGO PRZEZ WŁADZE LITEWSKIE											
IV kw.	Warszawa	mięso drobiowe	1	2	-	-	2	0/ 0,0%	-	-	0/ 0,0%
JAKOŚĆ HANDLOWA JAJ KWESTIONOWANYCH PRZEZ WŁADZE WŁOSKIE I CZEKIE											
III kw.	Poznań	jaja zwolnione ze znakowania	2	kontrola dokumentacji				-			
IV kw.	Katowice	jaja	1	-	-	-	4	-	-	-	0/ 0,0%
JAKOŚĆ HANDLOWA MIODU KWESTIONOWANEGO PRZEZ WŁADZE DUŃSKIE											

DANE STATYSTYCZNE O WYNIKACH KONTROLI/ Statistics on control results

Okres kontroli	WIJHARS przeprowadzający kontrolę	Nazwa priorytetowych artykułów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba partii objętych kontrolą w zakresie*				Liczba partii w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie %/procent partii wadliwych			
				O	F	M	Z	O	F	M	Z
III kw.	Łódź, Gdańsk	miód wielokwiatowy pochodzący z Chin	3	2	2	-	2 (+kontrola dokumentacji)	0/ 0,0%	0/ 0,0%	-	0/ 0,0%
JAKOŚĆ HANDLOWA WYROBÓW CUKIERNICZYCH KWESTIONOWANYCH PRZEZ WŁADZE DUŃSKIE											
II kw.	Katowice, Wrocław	želki	1	-	-	-	1	-	-	-	1/ 100%
JAKOŚĆ HANDLOWA ŚRODKÓW WSPOMAGAJĄCYCH UPRAWĘ ROŚLIN											
III kw.	Łódź	środek poprawiający właściwości gleby	1	-	-	1	1	-	-	0 0,0%	1/ 100%

*O – ocena organoleptyczna, F – parametry fizykochemiczne, Z – znakowanie, M – mikrobiologia (przetwory mleczne), prawidłowość wprowadzania do obrotu – posiadanie pozwoleń MRiRW (nawozy)

Okres kontroli	WIJHARS przeprowadzający kontrolę	Nazwa priorytetowych artykułów	Liczba skontrolowanych podmiotów	Liczba partii objętych kontrolą w zakresie		Liczba partii, w których stwierdzono	
				wymagań jakościowych	znakowania	wymagań jakościowych	znakowania
JAKOŚĆ HANDLOWA ŚWIEŻYCH OWOCÓW I WARZYW							
I kw.	Kielce, Lublin, Poznań, Warszawa, Wrocław	pomidory	1	93	93	0/ 0,0%	4/ 4,3%
JAKOŚĆ HANDLOWA ŚWIEŻYCH OWOCÓW I WARZYW KWESTIONOWANYCH PRZEZ WŁADZE HOLENDERSKIE							
I kw.	Gdańsk	cebula	1	kontrola dokumentacji		-	

Wojewódzkie Inspektoraty Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych Voivodeship Inspectorates of Agricultural and Food Quality

---

Województwo Dolnośląskie

Wojewódzki Inspektor Bogusław Stec
ul. Ofiar Oświęcimskich 12
50-069 Wrocław
tel. (71) 346-08-84
fax (71) 343-75-28
wiwroclaw@ijhars.gov.pl

Oddział Żarska Wieś

59-900 Zgorzelec 1
tel./fax (75) 771-97-37

Oddział Międzyzlesie

ul. Kolejowa 9
57-530 Międzyzlesie
tel./fax (74) 812-59-43

Województwo Kujawsko-Pomorskie

Wojewódzki Inspektor Marek Szczygielski
ul. Hetmańska 28
85-039 Bydgoszcz
tel. (52) 322-87-10
fax (52) 322-47-26
wibydgoszcz@ijhars.gov.pl

Województwo Lubelskie

Wojewódzki Inspektor Marian Jaworski
ul. Nowy Świat 3
20-418 Lublin
tel. (81) 532-06-15
fax (81) 532-23-59
wilublin@ijhars.gov.pl

Oddział Biała Podlaska

ul. Kolejowa 21
21-500 Biała Podlaska
tel./fax (83) 343-85-54, 343-33-30
wijharsbiala@interia.pl

Województwo Lubuskie

Wojewódzki Inspektor Bogdan Karwowski
ul. Boh. Westerplatte 11
65-034 Zielona Góra
tel./fax (68) 325-30-62
wizielonagora@ijhars.gov.pl

Oddział Rzepin

ul. Bohaterów Radzieckich 47
69-110 Rzepin
tel./fax (95) 759-64-35
wirzepin@ijhars.gov.pl

Województwo Łódzkie

Wojewódzki Inspektor Tomasz Fraszka
ul. Gdańska 38
90-730 Łódź
tel./fax (42) 636-62-40
wilodz@ijhars.gov.pl

Województwo Małopolskie

Wojewódzki Inspektor Małgorzata Kozień
ul. Św. Sebastiana 9
31-049 Kraków
tel. (12) 623-30-50
fax (12) 623-30-55
wikrakow@ijhars.gov.pl

Województwo Mazowieckie

Wojewódzki Inspektor Małgorzata Jędrzejewska
ul. Marszałkowska 115
00-102 Warszawa
tel. (22) 654-01-80
fax (22) 654-01-81
wiwarszawa@ijhars.gov.pl

Województwo Opolskie

Wojewódzki Inspektor Andrzej Pawłowicz
ul. Wrocławska 170
45-835 Opole
tel./fax (77) 454-31-18
sekretariat@ijhars.opole.pl

Województwo Podkarpackie

Wojewódzki Inspektor Marek Kot
ul. Lubelska 46
35-233 Rzeszów
tel./fax (17) 853-34-38
wirzeszow@ijhars.gov.pl

Oddział Korczowa

Drogowe Przejście Graniczne Korczowa
tel./fax (16) 628-44-60

Oddział Krosno

ul. Bieszczadzka 1
38-400 Krosno
tel./fax (13) 437-28-79

Województwo Podlaskie

Wojewódzki Inspektor Bohdan Goss
ul. Antoniukowska 11
15-740 Białystok
tel. (85) 747-97-40
tel./fax (85) 747-97-49
wibialystok@ijhars.gov.pl

Województwo Pomorskie

Wojewódzki Inspektor Tadeusz Gniazdowski
ul. Polska 15
81-969 Gdynia
tel. (58) 660-55-30
fax (58) 660-55-55
wigdansk@ijhars.gov.pl

Województwo Śląskie

Wojewódzki Inspektor Lesław Skorupski
ul. Jana III Sobieskiego 10
40-083 Katowice
tel. (32) 351-11-61
fax (32) 351-11-63
wikatowice@ijhars.gov.pl

Województwo Świętokrzyskie

Wojewódzki Inspektor Marzena Furmanek
ul. Zagnańska 91
25-558 Kielce
tel. (41) 362-69-64/65
fax (41) 362-64-10
wikielce@ijhars.gov.pl

Województwo Warmińsko-Mazurskie

Wojewódzki Inspektor Ryszard Piórkowski
ul. Szarych Szeregów 7
10-079 Olsztyn
tel. (89) 535-90-48, 527-44-64
fax (89) 521-33-25
wiolsztyn@ijhar-s.gov.pl

Województwo Wielkopolskie

Wojewódzki Inspektor Mirosława Mruk
pl. Wolności 17
61-739 Poznań
tel. (61) 851-03-45
fax (61) 851-03-46
wipoznan@ijhar-s.gov.pl

Województwo Zachodniopomorskie

Wojewódzki Inspektor Andrzej Romaniuk
ul. Wały Chrobrego 4
70-502 Szczecin
tel. (91) 434-56-66, 430-32-72
fax (91) 434-56-66
wiszczecin@ijhars.gov.pl

Wydział Kontroli Obrotu z Zagranicą

ul. Kopernika 5/2
70-241 Szczecin
tel. (91) 489-22-36, 488-01-31
fax (91) 488-01-30

Laboratoria

Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

Main Inspectorate Agricultural and Food Quality's Laboratories

---

Centralne Laboratorium w Poznaniu

Akredytacje PCA: AB 370
Kierownik: Magdalena Świdarska
ul. Reymonta 11/13
60-791 Poznań
(61) 867-90-34
(61) 867-90-19
labpoznan@ijhars.gov.pl

Laboratorium Specjalistyczne w Białymstoku

Akredytacje PCA: AB 705
Kierownik: Leszek Arciuch
ul. Ogrodowa 10
15-027 Białystok
(85) 653-78-55, (85) 653-78-50
(85) 653-78-60
labbialystok@ijhars.gov.pl

Laboratorium Specjalistyczne w Lublinie

Akredytacje PCA: AB 775
Kierownik: Renata Wojtysiak
ul. Nowy Świat 3
20-418 Lublin
(81) 743-81-01
(81) 534-21-20
lablublin@ijhars.gov.pl

Laboratorium Specjalistyczne w Gdyni

Akredytacje PCA: AB 285
Kierownik: Joanna Olszewska-Siemaszko
Al. Mar. J. Piłsudskiego 8/12
81-378 Gdynia
(58) 660-75-20
(58) 661-68-14
labgdynia@ijhars.gov.pl

Laboratorium Specjalistyczne w Szczecinie

Akredytacje PCA: AB 706
Kierownik: Irena Kuc
ul. Wały Chrobrego 4
70-502 Szczecin
(91) 430 33-24, 434-44-56
(91) 430-32-71
labszczecin@ijhars.gov.pl

Laboratorium Specjalistyczne w Kielcach

Akredytacje PCA: AB 704
Kierownik: Adam Kaleta
ul. Zagnańska 91
25-558 Kielce
(41) 332-70-84
(41) 332-70-85
labkielce@ijhars.gov.pl

IJHARS